

کور او غلو

توپالایان: همت علی زاده

حاضیرلایان و سۆزلوکه:

علیرضا یخفروزانی

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

سرشناسه
عنوان و نام پدیدآور : [کوراوغلو] توپلایان همت علی زاده [دوزلتمن، سوزلوک و یتیدن یازان] علی رضا یخفروزانی
مشخصات نشر : تبریز: انتشارات نباتی [۱۳۹۱]
مشخصات ظاهری : [۲۲۴ ص.]
شابک : [۵۵۰۰۶ ریا] [۳۹۱-۴۱-۵۸۹۲-۶۰۰-۹۷۸]
وضعیت فهرست نویسی : فیا
یادداشت : [ترکی.]
موضوع : کوراوغلو
موضوع : افسانه‌ها و قصه‌های آذربایجانی
شناسه افزوده : یخفروزانی، علی رضا، [۱۳۴۶]
رده بندی کنگره : [۱۳۹۱ ک ۸۶/ع ۲۹۰] [۲۹۰]
رده بندی دیویی : [۲۰۹۵۵۳/۳۹۸]
شماره کتابشناسی ملی : [۲۶۹۴۶۵۵]

کتابین مشخصاتی

کتابین ادی: کوراوغلو
توپلایان: همت علی زاده
دوزلتمن، سوزلوک و یتیدن یازان: علی رضا یخفروزانی
تیراژ: ۱۰۰۰ جلد
ناشر: انتشارات نباتی
قطع: رقعی
صفحه سایی: ۲۲۴
باها: ۵۵۰۰ تومن
چاپ سیراسی: ایلک
چاپ ایلی: ۱۳۹۱ یاز
شابک: ۳-۴۱-۵۸۹۲-۶۰۰-۹۷۸

مرکز پخش: تبریز - مابین سه راه طالقانی و تربیت - مجتمع تجاری
استاد شهریار طبقه زیرزمین - پلاک ۴۷ - تلفن: ۵۵۴۸۴۱۷ - ۰۴۱۱

ايچينده كيلر

- اۋن سوز ۴
- كور او غلو ۷
- كور او غلونون استامبول سفرى ۲۰
- كور او غلو ايله عاشق جنون ۳۷
- كور او غلونون تور كمن سفرى ۴۲
- كور او غلو ايله دمير چى او غلو ۷۳
- كور او غلونون ارز روم سفرى ۸۱
- كور او غلونون توقات سفرى ۱۰۴
- كور او غلونون روم سفرى ۱۴۸
- كور او غلونون دربند سفرى ۱۶۶
- كور او غلونون قوجاليغى ۱۹۲
- قوشمالار ۲۰۸
- سۆزلوك ۲۱۷

اۋن سۆز

«كوروغلو» تورك دنياسينين ان بۇيوك مىلى قهرمانلاريندان بيريدير. او كيچيك ياشلاريندان پاشالارين، خانلارين ظلمون گوروب، اونلارا ياغى اولوب و عمرونون سونونا دك اونلارين ظلمونه قارشى دورموشدور. ائله بونا گوره ده اونون يورد سالدیغى چارداخلى چنلى بئل ده بير طبعى و ال چاتيلماز قلعه كيمى بوتون آزادلىق سئور كيشيلرين ييغيناغينا چئوريلميشدير. پاشالارين ظلمونه دؤزمه ييب اولكه لرینين و ملت لرینين آزادلىغى اوچون جانندان كئچن دلى ايگيدلر اولكه نين هر يئریندن چنلى بئله گليب كوراوغلویا آرخا و كؤمك اولوب پاشالار و خانلارلا ساواشيبلار و بئله ليكله كوراوغلو اسطوره سين ياراديبلار.

«كوروغلو» حماسه سى بير سيرا تورك و قونشو اولكه لر آراسيندا گئنيش ياييلميش و اؤزونه اؤزل يئر آلميشدير. «كوروغلو» قهرمانلىق داستانى چوخ بۇيوك بؤلگه ده، دوغو اوروپادان توتدو ايران، افغانستان، اورتا آسيا، گؤنئی سيبريه دك؛ آذربايجانلى لار، توركيه لى لار، توركمن لار، اؤزبك لار، آبخازلار، آوارلار، قازاقلار، تاتارلار، قازاقلىقلار، قاقاووزلار، آجارلار، آيسورلار، لازلار، لرگى لار، گورجولر، افغانلار، تاجيكلر، كوردلر، اورتا آسيا عربلرى، ارمنى لار، ... آراسيندا ياييلميشدير. داستان بير چوخ ديللره او جمله دن بير

سیرا اوروپا ایله روس دیلرینه چئوریلیب، باسیلیب، یاییلیب و اوخوجولارین ایلگیسینی چکمیشدیر.

بو آرادا همت عزیزده کوراوغلو داستانلارینین توپلانماسینا چوخ زحمت چکیب بویوک خدمتلا ائتمیشدیر. او آیری - آیری عاشقلاردان توپلاییب ترتیب ائدیگی متنی سؤیله بیجی عاشقین دانیشدیغی شیوه و طرزده اوخوجولارا چاتدیرمیشدیر.

همت عزیزده نین توپلادیغی کتاب ۱۹۴۱ م. (۱۳۲۰هـ.) ده عرب الفباسی ایله آذر نشر طرفیندن باکیدا نشر اولموشدور. بو کتاب اون قول (داستان) و نئچه قوشمادان عبارتدیر. داستانلارین سونوندا او داستانی سؤیله نین عاشقین آدی، یوردو و سؤیله نیشین ایلی قید اولوب و داستانا سندیت وئرمیشدیر. او داستانلاری کوراوغلونون گنجلیگیندن قوجالیغینا دک سیرالاییب، آرد - آردا گتیرمیشدیر.

کتاب مختلف ائللردن، بؤلگه لرден و کندلردن توپلانیدیغی اوچون سؤز خزینه میزه بویوک بیر قایناق دیر و اونودولموش سؤزجوکلر و لغتلی بیر اینجی کیمی باغرینا باسیب قوروماقدادیر.

کوراوغلو حماسه سی آذربایجانین ان تانینمیش، ان مشهور و ان سؤیلمیش عاشق ادبیاتینداندیر، اونا گؤره ده دؤنه لرجه چاپ اولموش و یئنه ده اولماقدادیر. بو داستانلار یوز ایللر و بلکه ده مین ایللردیر مجلسلرده و محفللرده عاشقلار طرفیندن اوخونوب، مجلسلری قیزدیرمیشدیر. اما بو داستانلار یالنیز عاشقلار حدودونا و مرزینه سیغما ییب، بو سرحدی آشیب،

ئولرە آخېب و اوردا قالارغى قوناق اولموشدور. ئولرە آخناشماسىنى دا چوخلو ھمت ەلئزادەنن ھەتتە بورجلودور، نىيە كى اونون توپلادىغى كىتابى اوخويوب، دىنلەيىلر. بو كىتاب سادە و خەلقن دانىشىدىغى دىلدە يازىلمىشىدۇر؛ بوتون كىتابدا وور - توت دۇرد يىردە «و» (عطف حرفى) ايشلىنىدىغىنى بو سۆزە ئۆرنەك و ئۆرنەك اولار. اونا گۆرەدە اىلك گۆندىن اوشاقدان بۇيۇيە، ارەكەتن قەدىنا ساوادلى - ساوادسىز ھامى بو كىتابى سۆيىپ، اوخويوب يا دىنلەيىلر. مەن اوشاق كەن رەھمەتلىك آتام كوراوغلو داستانلارنى، ھەتتە ەلئزادەنن توپلادىغى بۇ كىتابدان اوخوياردى، يىزدە دىنلەيدىك، سونرالار يازىپ اوخوما ئۆيىدىكە ئۆزۈمۈز (مەنلە آبجىم) اونو اوخوماغا باشلادىق و بو يىزىم اوخودوغۇمۇز اىلك تۈركچە كىتابدۇر، و اگر درسى كىتابلارى ساناماساق (حسابا قويماساق) اوخودوغۇمۇز اىلك كىتابدۇر. بودا بو كىتابن نەقەدر سادە، آخىجى و چەكىجى اولماغىنداندۇر. اما بو كىتاب اسكى ساياقدا يازىلدىغى چىن اوخوماغى چىتىندۇر، اونداندا چىتىن سۆزلۈكلەردە دە تاپىلمايان بىر سىرا سۆز جۈكلەرنى ئانامىدۇر. اونون اوچون كىتابى بۈگۈنكى ساياقدا يىنىدىن يازىپ، سۆزلۈك آرتىرماغى گەرەكلى گۆرۈپ بو ايشە باشلادىم؛ لېكىن مەن قۇلايچا اوخونان كەلمەلەرنە ال وورمايىپ، اولدوغۇ كىمى ساخلامىشام.

ەلئزادە خەفرۈزەنى

يى ۱۳۹۰

کوراوغلو

کوراوغلونون اۆز آدی روشن ایدی. آتاسی نین آدی علی. علی وار-
دولتی ایله مشهور اولان حسن خانین ایلخچی سی ایدی. علی نئچه
ایللر حسن خانا ایلخی اوتارمیشدی ، اونون قاپی سیندا عؤمرونو -
گۆنونه چۆرودوب ساققالینی آغارتمیشدی.

علی بیر گۆن ایلخینی دریا قیراغینا آپارمیشدی. آتارل دریا نین
قیراغیندا بیر اوتلاقدا اوتلا ییردی. علی بیرده گۆردو دریادان ایکی آت
چیخدی. آتارل گلدیلر، ایلخیدا ایکی مادیان باسدیلار ، سونرا
قاییدیب دریایا گیردی لر.

بوندان اوچ آی کئچدی. مادیانلارین هره سی بیر قۇلان دوغدو.
قۇلانلار بویویوب بیر یاشار اولدو.

بیر گون حسن خانین ائوینه بیر پاشا دوستو قۇناق گلیمیشدی.
حسن خان، دوستو پاشایا یاخشی قۇناقلیق ائله دی ، کئفینی ، حالینی
سؤزوشدو. پاشا، حسن خانا چوخ راضیلیق ائله دی، خانلیغینی، دولت
- مالینی بئندی. صحبت آراسیندا دئدی:

- حسن خان، ائشیتیمیشم سنین قشنگ جینس آتارین وار، گلدیم
ایلخین دان ایکی آیغیرلیق آت آپاریم.

حسن خان ايلخىچىسى على نى يانينا چاغىرىب دئدى:

- پاشا اوچون ايكى آيغىرلىق آت توتدوراجاغام، صاباح ايلخىنى چۆله آپارما.

- قوجا على، دريا آتلارىنين بالالارىنى آيغىرلىغا لايق گۆردو. اۇباشدان قالخىب دريا آتلارىنين بالالارىنى توتدو، خالخالدا ميخا باغلادى، قالان آتلارى يىغىب چوله اۇتوردو.

صاباح آچىلدى. حسن خان، قوناغى پاشا ايله قالخىب ايلخىنين اولدوغو يئره گلدى. پاشا گوردو خالخالدا ايكى قولان باغلانيب، بيلدى كى حسن خانين اونا پيشكش چكديگى آتلا بونلاردىر؛ دئدى:

- حسن خان، منه دئمىشىدىلر سىنين آيغىر اولاسى ياخشى آتلارىن وار، بونلار نه يه لازىمدىر؟ بئله النگه لر منىم اوزومده ده چوخدور.

پاشانين سۆزو حسن خانا برک ده يدى. اۆزونو على يه توتوب دئدى:

- من سنه دئمه مىشىدىمى آت توتدوراجاغام، ايلخىنى ساخلا، نيه ساخلامايسىان؟

على دئدى:

- خان ساغ اولسون، من آتلارى اۇتدان قويماق ايسته مه ديم، پاشايا لايق آيغىرلىق آتلا توتدوم. من قوجا ايلخىچيام، ياخشى آت تانيدىغىمى بيليرسن. پاشايا پيشكش چكىلمه يه لايق آنچاق بونلاردىر.

علی نین یئکه - یئکه دانشماغیندان حسن خان برک قیزیشدی. حکم
ائله دی اونون گوزلرینی چیخارتدیردی، اوزونه ده دئدی:

- منیم قایمیدان چیخ گئت!

حسن خانین ظلمونه توتولوب ایشیقلی دنیا یا حسرت قالان قوجا
علی دئدی:

- حسن خان، انسانا دنیانین هر ناز - نعمتیندن یاخشی اولانی
گوزدور، سن منی اوندان ائله دین. عؤمرومون جوان چاغلاریندان بو
قوجا وقتیمه کیمی سنه قوللوق ائله دیم، قدر - قیمت وئرمه دین، بیر
پاشانین خاطیرینه منی کور ائله دین. ایندی هئچ اولماسا بو ایکی آریق
قولانی وئر منه.

حسن خان قولانلاری علی نین یده گینه وئردیردی.

کور علی تاپدانا - تاپدانا، آتلاردا یده گینده گلدی اوز قاپی سینا
چیخدی. ایچریدن اوغلو روشنی چاغیردی. روشن سسه قاپیا
چیخدی، آتاسینی آل قانا بولانمیش گوردو. نه دن بو حالا دوشدویونو
اوندان خبر آلدی.

علی دئدی:

- اوغول، عؤمرومون اولیندن آخیرینا قدر حسن خانا قوللوق ائله دیم،
عوضینده گوزلریمی چیخارتدیردی. ایندی بیز بورادا قالا بیلمه ریک،
آتلاری چک، منیم ده الیمدن توت، گئدک.

روشن آتاسینین الیندن توتدو، آتلاری چکدی، اورادان یولا
 دوشدولر. آخشاما قدر یول گتدیله، آخشام بیر چای قیراغینا
 چاتدیله. علی کیشی اوغلوندا گلدیله ییری خبر آلدی.
 روشن دئدی:

- آتا، بورا چای قیراغیدیر، هر طرف آغاجلیق، اوتلوق بیر یئر دیر.
 قوجا علی دئدی:

- اوغول، بورادا یورد سالماق اولماز. ایلخنین مال - قارانین الیندن
 دینجهله بیلمه ریک. حسن خان خبر توتار، بیزه نامردلیک ائله.
 آتا - اوغول او گئجه چای قیراغیندا قالدیلار. صاباح آچیلدی.
 قالخیب یولا دوشدولر.

اوگونو یول گتدیله. آخشام بیر دۆزهنگاه چاتدیله. علی اورانین
 نه جور چؤل اولدوغونو سوروشدو.
 روشن دئدی:

- آتا، بورا اوچو - بوجاغی گورونمه یین بیر دۆزهنگاه دیر.
 قوجا علی دئدی:

- بورادا دا قالماق اولماز. اوردا آت مینن بوردا دوشر کاروانلارین
 آیاغی آلتیندا قالاریق.

آتا - اوغول او گئجه نی بورادا کئچیرتدیله. صاباح آچیلدی. یئنه
 قالخیب یولا دوشدولر. گتدیله، گتدیله، بیر او جا داغین بئلینه چاتدیله.

قوجا علی دئدی:

- اوغول، روشن، بورا نئجه یئر دیر؟

روشن دئدی:

- بورا هر طرفی سیل دیریم قایالیق، چنلی-چیسکینلی بیر داغ بئلیدیر.

علی دئدی:

- اوغول، من آختاردیغیم یئر ائله بورادیر. اصل یورد سالمالی بو چنلی بئل دیر. ایندی اؤزوموز اولماغا بیر اولاجاق، آتلاز سالینماغا بیر تووله تیک.

روشن اؤزلری اوچون بیر اولاجاق، آتلازی اوچون ده بیر تووله تیکدی.

داملاز باشا گلندن سونرا علی دئدی:

- اوغول، آتلازی تووله یه چک باغلا، قاپی-باجانی باسدیر، یاخشی موغایات اول، گوزله، آتلازین اوستونه هئچ یئردن ایشیق دوشمه سین. روشن آتلازی داما چکدی، آتاسینین دندیگی کیمی، یاخشی قوللوق ائله مه یه باشلادی.

بوندان بیر خیلی وقت کئچدی.

بیر گون علی دئدی:

- اوغول، روشن، منی آتلازین یانینا آپار.

روشن آتاسینین الیندن توتوب توولەیه آپاردی. قوجا ایلخچی اول اوزون، جایداق، چکمه ساغریلی، نازیک اورتالی دۆر آتا یاناشدی. الی ایله اۆزونو، گۆزونو، یالینی، ساغریسینی تومارلادی. دۆر آتدا بیر نقصان تاپمادی. سونرا ایری باشلی، دولو گوزلو، قارا بیرچکلی، اوزون بویونلو، تۆکمە دۆشلو، یوغون انلی ساغریلی قیر آتا یاناشدی. قیر آت فینخیریب آیاغینی یثرە دۆیدو، آغزینی آچیب علی یە یۆنەلمک ایستەدی. قوجا علی ھمیشە کی سسی ایله دئدی:

آی آت، نە ائلە ییرسن، منی تانیمرسان می؟

قیر آت علی نی سسیندن تانیدی، ساکت اولدو. علی الی ایله قیر آتین باشینی، اوزونو، یالینی، بئلینی، ساغریسینی تومارلادی، قیر آتین ساغریسیندا فیندیق گیزلەنە بیلەجک بویدا بیر باتیق اللەدی، دئدی:

- اوغول، روشن، باخ گۆر، قیر آتین اۆستونە ایشیق دوشن یثر یوخدور کی؟

روشن باخیب گوردو کی، پردینین آراسیندا ایینە بویدا بیر دئشیک وار؛ دئدی:

- آتا، قیر آتین اوستونده ایینە بویدا بیر دئشیک وار.

ایلخچی دئدی:

- اوغول، ایینە بویدا بیر دئشیکدن کرن بویدا بیر سویوق گلر. چیخ اورانی اؤرت!

روشن چىخدى اورانى اورتدو.

روشن آتارا داهادا ياخشى موغايات اولماغا باشلادی.

بیر گون یئنه آتاسی اونا دئدی:

- اوغول، آتار نجه دیر؟ نجه یئیرلر؟

روشن دئدی:

- قیرآت دیرمان کیمی اولوب، آرپا، سامان یئیرمک اولمور.

دۆرآت دا یاخشى دیر، آنجاق قیرآدان آز یئیر، اؤزوده دینج دیر؛ اما

قیرآت دوروب دینجه لمیر، قیزمیش نر کیمی اویور - اویور اوینا ییر.

قوجا ایلخیچی اوغلو ایله یئنه تووله یه گئتدی، آتاری یوخلادی،

دئدی:

- روشن، اوغول، آتار بویویوب، مینیلک حدینه گلیب. ایندی

اونلاری بیر - بیر برکه، بوشا سالماق، سیناقدان چیخارتماق لازیمیدیر.

اول قیرآتی، اوندان سونرا دۆرآتی مین، تزه جه سولانمیش شومدا سه -

ییرت. سونرا قاراتیکانلیغا سۆر، اوندان سونرا دا سیلدیریم داشلی

داغدا چاپ.

روشن، آتاسینین اؤیرتدی کیمی، اول قیرآتی میندی، تزه جه

سولانمیش شومدا سه ییرتدی، سونرا قوجا ایلخیچی نین یانینا

قایتاردی. قوجا ایلخیچی قیرآتین بورنونو توتدو، اورهینه قولاق

آسدى، دىرناقلارىنى يۇخلادى. قىرات بۇرۇنۇ سىخاندا ھىچ
اۋسكۇرمەدى، سىنەسى تۇشۇمەدى، دىرناقلارىندا بىر قىرىق دا
پالچىق تاپىلمادى.

روشن بۇ دۇراتى مېندى، تۇزە سۇلۇنمىش شۇما سۇردۇ،
سەيىرتدى، سۇرا ايلخىچى نىن يانينا قايتاردى.

قۇجا ايلخىچى دۇراتىن دا اورەينە قۇلاق آسدى، بۇرۇنۇ تۇتۇب
سىخدى، دىرناغىنى يۇخلادى. دۇرات اۋسكۇرمىدى، اورەيى
تۇشۇمەدى، آنجاق دىرناغىنى بىرىندە بىر قىرىق پالچىق تاپىلدى.

روشن، قىراتى بۇ دۇراتى مېنىب قاراتىكانلىقا شىغاندىردى.
قىرات قاراتىكانلىغى يارىب چىخدى، سۇزۇب ايلخىچى نىن يانينا
داياندى.

قۇجا ايلخىچى قىراتىن بالدۇرلارنى، چەچىكلەرنى يۇخلادى، بىر
يۇرىندە بىر تىكان ايزى، بىر يارا گۇرمىدى.

روشن دۇراتى مېنىب قاراتىكانلىغا سارى سۇردۇ، دۇرات دا قارا
تىكانلارنى آياقلايىب ايلخىچى نىن يانينا دۇندۇ. ايلخىچى على دۇراتىن
دال بالدۇرلارنى، چەچىكلەرنى يۇخلادى، ھىچ بىر يۇرىندە يارا
تاپمادى، آنجاق دال آياغىنى بىر جەجىگىنى تىكان جىزدىغىنى بىلدى.

روشن قیرآتین بئلینه سیچرادی، آخیرینجی سیناق اوچون چنلی -
 بئلین سیلدیریم داشلیغینا سالدی. قیرآت ایلدیریم کیمی سیلدیریم
 داشلیغی ائندی، نه بۆدره دی، نه سَرپیلدی، روشن آلتیندا
 قیزیل قوش کیمی اوچدو گلدی قوجا ایلخچی نین برابرینده دایاندی.
 روشن سون سیناق اوچون دۆرآتی میندی، چنلی بئلین سیلدیریم
 داشلیغیندا چاپماغا باشلادی. دۆرآت دا سیلدیریمی ائندی.

قوجا علی دئدی:

- اوغول، روشن، قیرآت سیناقدان چوخ یاخشی چیخدی.
 ایسته دیگیم کیمی منی سئویندیردی. دۆرآت دا یاخشی چیخدی، امک
 ایتیرمه دی. آنجاق قیرآتا تای اولای بیلمز. قیرآتین برابری چرخ آلتیندا
 تاپیلماز. قورخولو سفرلره، دشمن اوستونه، قالالار آلمایا همیشه
 قیرآتی مین، گئت. قیرآت سنی چوخ داردان، قومارغالامادان، اولومدن
 قورتارار. قیرآتلا سنین آدین عالمه یاییلار. قیرآتین قدرینی یاخشی
 بیل، اونو جانیندان عزیز ساخلا.

بوندان بیر خیلی وقت کئچدی. بیرگون ایلخچی علی دئدی:

- اوغول، قیرآت دا، دۆرآت دا بؤیودو، سیناقدان دا چیخدی،
 ایندی حسن خاندان قصاص آلماق وقتی چاتیب. چک آتلاری
 یَهْرله، مینه ک، حسن خانین اوستونه گئده ک.

روشن ششپەر گوتوردو، قالدخان آسدى، قىلىنچ باغلادى،
چكدى آتالارى يهرلدى. قوجا على دور آتا، اوزو ده قير آتا
مىندى. سوروب گلدىلر حسن خانين عمارتينه چاتدىلار.

روشن بير طرفده دايداندى، قوجا على دور آتى عمارتين قاباغينا
چاپدى. حسن خانى چاغيردى.

حسن خان عمارتدن ائشيه چىخدى. هوندور بير آتين اوستونده
گوزلر ينى چىخارتىردىغى قوجا على نى گوردو، اوندان بير آز آزالى
دا روشنى گوردو - ائلى دوشلو، گنىش ساغرىلى، دولو اورتالى، نر
بيچىملى بير آتين بئلىنده.

- حسن خان، بو آتالار سنىن يىنمه دىيىن، اوستونده منىم گوزلرىمى
چىخارتىردىغىن او آرىق قولانلاردىر، ايندى بئله آت اولوبلار. سندن
قصاصىمى آلماغا گلمىشم. اليندن گلنى اسير گه سن، سندن پىس آدام
يوخدور.

حسن خان على نىن بو سوزوندن آجىقلاندى، اونا قىلىنچ چكىب
هجوم ائتمك ايسته دى. روشن بونو گوروب امان وئرمه دى. قير آتى
حسن خانين دوز اوستونه سوردو، مصرى قىلىنچى چكدى، بوينونا بير
قىلىنچ ووردو، باشى يئره ديغيرلاندى.

سس - کوی قوپدو، روشنین حسنخانی اولدوردویونو هامی بیلدی. قوشون یثردی. روشن قورخمادی، قوشونون قاباغیندا مرد - مردانا دوردو، ووروشماغا باشلادی. بیر یاندان قیرآت، بیر یاندان دؤرآت، بیر یاندان روشن اوزو ششیر ایله، مصری قیلینج ایله قوشون دسته سینی الدن - آیاقدان سالدی، قیردی، داغیتدی.

بو زمان ایکینجی دسته گلدی. بیر آز کچدی اوچونجو، دوردونجو، بئشینجی دسته لر یئتیشدی. بوتون دسته لر روشنه هجوم ائله دی.

قوجا علی بونو بیلیب دئدی:

- اوغول، بو قدر قوشونا سن تک جواب وئره بیلمزسن، آخیردا یا اولدوررلر، یا توتارلار. سؤر آتلاری، اوزوموزو قوشوندان سلامت قورتاراق.

روشن اوّل آتاسینین سؤزونه باخمادی، مصری قیلینج ایله دریا قوشونا هجوم ائله دی. باشلار کسدی، قوللار قیردی، بدنلر یثره سالدی، مرد - مردانا میداندا دیاندی، چوخ ایگیتلیکلر گوستردی. سونرا گؤردو بو قدر قوشونون قاباغیندا تک دایانماق اولمایاجاق، آخیردا علاج سیزقالیب آتاسی ایله برابر دعوادان ال چکه سی اولدو. آتلاری سوردولر، اوز چؤله قویدولار. قوشون اونلارین دالینجا دوشدو.

بیر خیلی گئتمیشدیلرکی، بیرده روشن قیرآتین باشینی چکدی،
دؤندو، گئری باخدی، گوردو بیر دسته کهر آتلی قوشون ایلدیریم
کیمی دالارینجا گلیر؛ دئدی:

- آتا، بیر دسته کهر آتلی یئتیرها یئتیردیر.

علی دئدی:

- اوغول، آغیزلارینی سولانمیش شوما سال.

روشن آتلاری شوما سالدی.

دسته کهر آتیلار دا آتلارینی اونلارین دالینجا شوما سالدی. کهر
آتیلار شومدا باتیب قالدی.

روشن آتاسی ایله چیخیب گتدی.

بیر آز گئتمیشدیلرکی، بیرده روشن قیرآتین یوگنینی چکدی،
دونوب گئری باخدی، گوردو بیر دسته قارا آتلی چاپدیرمیش بودور
گلیر؛ دئدی:

- آتا، بیر دسته قارا آتلی یئتیرها یئتیردیر.

قوجا علی دئدی:

- اوغول، آغیزلارینی قاراتیکانلیغا سال.

روشن آتلاری قاراتیکانلیغا سوردو.

قارا آتلی لار دا آتلارینی اونلارین دالینجا سهییرتدیلر. قاراتیکانلیق
قارا آتلی لارین بالدیرلارینی قیزیل قانا بویادی، آتلار آخساییب قالدی.
روشن و آتاسی قاراتیکانلیقدان چیخیب اوزاقلاشدیلار.

بیر آز گنتمیشدیلرکی، بیرده روشن قیرآتین جلووونو دارتدی، گئری
 باخدی، گوردو بیر دسته آغ آتلی اونلاری هاخلاهاخدایر؛ دئدی:
 - آتا، بیر دسته آغ آتلی بودور یئتیرها یئتیردیر.
 قوجا علی دئدی:
 - اوغول، آغیزلارینی داشلیغا سال.

روشن آتلاری داشلیغا دیرماشدیردی. آغ آتیلار دا اونلارین
 دالینجا آتلارینی داشلیغا سوردولر، سیلدیریم داشلیقلاردان چیخا
 بیلمه ییب قالدیلار.
 روشن، قوجا علی آتلاری سه ییردیب داشلیقلاری قالخیب
 گنئدیلر. داها اونلارین دالارینجا جرئت ائله ییب گلن اولمادی.
 قیرآتی، دؤراتی چاپدیلا، چنلی بئله چیخدیلا.

سویله یینی : عاشق علی

قازاخ - ۱۹۳۷

کوراو غلونون استامبول سفری

کوراو غلونون جوان وقتی ایدی. چنلی بئله یئنیجه یورد - یووا
سالمیشدی. آتاسی علی ده یانیندا ایدی. باشینداکی دلیلرین سای
آزیدی. کوراو غلونون بو وقتلر اوزاقلارا سفری آز اولوردو.

استامبول خودکارینین نگار خانیم آدلی بیر گوزل قیزی واریدی.
کوراو غلو نگار خانیمین گوزل لیگنین سوراغینی آلمیشدی، قیزی
آلماق ایسته بیردی.

کوراو غلونون خودکار قیزی نگار خانیمی ایسته دیگینی باشینداکی
دلیلر بیلدیلر؛ دئدیلر:

آی کوراو غلو، غم چکمه! اذن وئر گئدهک، یا قیریلاق، یا نگار
خانیمی سندن اؤترو گتیرهک.

دلیلرین جوابیندا آلدی کوراو غلو، گورهک نه دئدی:

کوراو غلو

ایگیت گرک یار سئومهیه

اوزو تک گئده، تک گئده؛

مخنت قدین آیمهیه

اوزو تک گئده، تک گئده.

نگارین شیرین دیل لری،
باغریما سانجیب میل لری.
اوزاق - اوزاق منزیل لری
اوزو تک گنده، تک گنده.

قنیمینه قیلینج چالا،
اولکه سینه تالان سالا.
دشمن لر اوسته باش آلا
اوزو تک گنده، تک گنده.

دولا پولاد یاراغینا،
دۆشه ایگیت سوراغینا،
یۆز تۆلکونون قاباغینا
اوزو تک گنده، تک گنده.

کور او غلویام، حاشا، حاشا
گیررم خود کارلا ساواشا،
قیرآت دۆشلمه یه پاشا
اوزو تک گنده، تک گنده.

کوراوغلو سازلا دندیی کیمی سوزله ده دئدی:

- دلیریم، نگار خانیمی گتیرمه یه اوزوم گئده جهیم. سیز قالین چنلی بئلی دشمن لردن قورویون.

کوراوغلو قیلینچ قورشادی، قالخان تاختدی، عمود آسدی، نیزه گوتوردو، اوستوندن ده ساز کئچیرتدی، قیرآتا میندی، دلیرله سلامت لشدی، قیرآتی ایلدیریم کیمی سوردو، عثمانلی تورپاغینا کئچدی. هر یاندان آتلادی گلدی، استامبول یئتیشدی. آخشامیدی، قیرآتی بیر دگیرمانچین قاپی سینا سوردو، دئدی:

- آی دگیرمانچی، غرییم، منی بو گئجه لیگه قوناق ائلسن می؟
دگیرمانچی دئدی:

- نییه ائله میرم، دوش قال.

کوراوغلو دوشدو، قیرآتی تؤوله یه چکدی، اوزوده دگیرمانچی نین ائوینه گلیب، بیر طرفده اوتوردو.

دگیرمانچی نین آروادی کوراوغلویا چوره ک گتیردی. یئمکدن سونرا صحبت دوشدو. قوجا دگیرمانچی دئدی:

- آی قوناق، آدین نه دیر؟ هارالیسان؟ بورا نه اوچون گلمیسن؟
قوجا دگیرمانچی نین جوابیندا آلدی کوراوغلو، گوره ک نه دئدی:

کوراو غلو

قوجا بابا، اولکه نیزه اۆز توتوب
بیر قیز سؤراغینا گلدیم ها گلدیم؛
عثمان گوزهللی نین دؤشدوم عشقینه،
آچیق قاباغینا گلدیم ها گلدیم.

*

قیرآتی چاپدی ریب یول لاردا یوردوم،
دشمن قارشیسیندا مردانا دوردوم.
آدیم روشن ایگیت، چنلی بئل یوردوم
لاچین اوولاغینا گلدیم ها گلدیم.

*

آکسیک اولماز کوراو غلونون غوغاسی،
دوشر پاشالارلا جنگی، دعواسی.
استامبول شهرینده خودکار بالاسی
نگار فراغینا گلدیم ها گلدیم.

کوراو غلو سازلا دئدی کی می سوزله ده دئدی:

- آی قوجا، خودکارین قیزی نگار خانیمی آپارماغا گلیمش. اونی
اله نجه گتیره بیلره م؟

قوجا دئدی:

- آی اوغول، سن تک بیر اوغلانسان، عثمانلی قوشونونون ایچیندن
نگاری نئجه چیخاریب آپارا بیلرسن؟
کوراوغلو دئدی:

- سیز نگاری منه گوسترین، نئجه آپارماغیمدا ایشیز اولماسین.
کوراوغلو «سیز» دئمکده دگیرمانچی نین آروادینی دا قصد
اٹمیشدی. ایسته بیردی اونون کؤمگی ایله نگاری گؤرسون. آرواد بونو
آنلایب دئدی:

- آی اوغول، من نگار خانیمی سنه گوستره بیلرم؛ خودکار ائشیدر،
بو اوچوق داخمامیزی دا باشیمیزا اوچورتدورار. صاباح جمعه گونودور.
نگار خانیم، باشیندا قیرخ اینجه قیز گوللو باغا گزمه یه چیخاجاق.
باجارسان اؤزون گئت، اورادا نگاری گؤر، آپارا بیلیرسن، آپار.
کوراوغلو گئجه دگیرمانچی نین ائوینده یاتدی. صاباح آچیلدی،
قالخدی، قیرآتی چکیب میندی. دگیرمانچی خودکار قیزی نگارین
گوللو باغینی اونا نشان وئردی. کوراوغلو قیرآتی دگیرمانچی نشان
وئرن طرفه سۆردو. بیر باغین قاپیسیندا بیر باغبانا راست گلدی، دئدی:
- آی باغبان، خودکار قیزی نگار خانیمین گوللو باغینی منه نشان وئر!
باغبان گوردو بو آتلی اوجا بویلو، آنلی کوره کلی، یاراقلی - یاساقلی
بیر ایگیتدیر. کوراوغلو باغبانین خوشونا گلدی، دئدی:

- گوللو باغی سنه نشان وئره بیللمرم، اول سؤیله گوروم سن کیمسن؟
 بو بوی - بوخونلا، بو آتلا، یاراقلا سنه سلطنت صاحبی اولماق یاراشیر.
 باغبانین جوابیندا آلدی کوراوغلو:

کوراوغلو

قیرآتا چکدیررم بیر جوت اوزه‌نگی
 اوجا داغ باشیندا توتارام جنگی،
 قیررام عثمانلینی، هندی، فرنگی،
 استامبولدا قیلینج چاللام، انشاللاه!

قیرآتیمی بسله‌میشم قهرینده،
 گوزل گورمه‌میشم یارین تهرینده،
 جمعه‌گونو استامبولون شهرینده
 خودکاری تختیندن ساللام، انشاللاه!

قاریشمایین کوراوغلونون ایشینه،
 داو گللم دشمنین الی‌بئشینده،
 قوزغون قونار یاغیلارین لئشینده،
 سلطنت صاحیبی اوللام انشاللاه!

باغبان دئدی:

- اوغول، سنین گزديگين نگار خانيمين گوللو باغی همين بو
باغدير. اونون باغبانی دا منم. نگار خانيم بو گون باغا گزمه يه گله جک.
کوراوغلو دئدی:

- باغا گيريب من اونو گوزله يه بيلرم می؟
باغبان دئدی:

- خودکار بيلسه کی، سنی باغا بوراخميشام، منی دارا چکدير. اما
سن خوشوما گليرسن، قييمارام بوش قايداسان. آتینی بير ياندا باغلا،
باغا ائله گيرکی، هئچ کس سنی گورمه سين. باغدا گؤزله، ايندی نگار
خانيم گلر، گوررسن.

کوراوغلو دوشدو، قيرآتی بير ياندا باغلادی، اؤزو باغا گيردی،
گوزله دی. بيرده گوردو نگار خانيم آلدان، قوماشدان کئيب، اوزونه
قلمدن زينت وئريب، باشيندا قيرخ اينجه قيز بودور باغا گلدی.

ايره لی يثرييب قيزا سلام وئردی. نگار خانيم، اوجا بويلو، انلی
کوره کلی، يئکه گؤوده لي، يراقلی - ياساقلی، چيینی سزالی کوراوغلانو
گوروب باشینی آشاغا ائنديريب سلامینی دا آلمادی. بو وقت سازینی
دؤشونه باسيب گوتوردو کوراوغلو، گورک نگار خانيمانه دئدی:

کور او غلو

سلام و ئردیم سلام آلاماز
گوروم کسین سلام سنی!
آخچاسیز، پولسوز عاشیق،
پولوم یو خدور آلام سنی.

گوللو باغلاردا گزرسن،
جاهیل لار باغیرین ازرسن.
یو خا کاغذا بنزرسن،
یازا بیلمز قلم سنی.

خزینهم یوخ آغزین آچام،
دولتیم یوخ توکم، ساچام،
علاج بودور آلام قاچام،
چنلی بئله سالام سنی.

هانسی داغلارین قاریسان،
هانسی باغلارین باریسان،
نگار، کور او غلو یاریسان،
بیلیر کلّ عالم سنی.

نگار خانیم کوراوغلودان بوسوزو ائشیدیب قهقهه ایله گولدو، دئدی:

– سن بیر عاشق، من بیر خودکار قیزی، سنین وارین، پولون وارمی
کی منی آلاسان؟

نگار خانیمین جواپیندا آلدی کوراوغلو گورک نه دئدی:

کوراوغلو

اوجا – اوجا داغلار باشی

چنلی دولار، چنسیز دولار؛

جهد ائله بیر ایشده تاپیل،

سنلی دولار، سنسیز دولار.

✱

آغ اوزده بوسه تک گرک،

ارنلر عیسی تک گرک،

گوزلر نسا تک گرک،

تللی دولار، تلسیز دولار.

✱

کوراوغلونون آتی اولسا،

دمیر پولاد قاتی اولسا،

بیر ایگیتین ذاتی اولسا،

پوللو دولار، پولسوز دولار.

نگار خانیم دئدی:

- توتاق کی مال سیز دا، پول سوز دا من سنه گئتدیم، سن منی
خودکار دان نئجه آلا بیلرسن؟ عثمانلی قوشونونون ایچیندن نئجه
چیخاردارسان، چیخار تسان دا هارا آپارارسان؟

نگار خانیمین جواویندا گؤتوردو کوراو غلو، گورک نه دئدی:

کوراو غلو

آلا گوزلو نگار، سنی

من چنلی بئله آپاررام؛

چکرم قیرآت ترکینه،

دونه رم یئله آپاررام.

*

مایلم گوز و قاشینا،

اوغرایارام ساواشینا،

دورروب دولاننام باشینا،

توتارام دیله آپاررام.

*

تۆلک ترلان قورخماز ساردان،

کونول آیریلماز نگاردان،

سنی زورلا خودکار دان

آلارام بئله آپاررام.

*

سایمارام خودکاری، خانی،
 قوشونا وئرمم آمانی،
 میدان ایچینده آل قانی
 دونده ررم سئله آپاررام.

*

کوراوغلو گلیب داماغ،
 ضربه دوزمز سلطان، آغا،
 قیرآتی سایدیررام داغا،
 چارداخلی^۱ ائله آپاررام.

نگار خانیم دئدی:

- چوخ یئکه - یئکه دانیشیرسان. منی چارداخلی چنلی بئله نه ایله
 آپارارسان؟

کوراوغلو دئدی:

- سنی قیرآتا میندیریب آپاررام.

نگار خانیم دئدی:

- سنین قیرآتین نئجه آت دیر؟

^۱ چنلی بئله بعضا چارداخلی چنلی بئل ده دئییلیر.

- قولاق آس دئیم قیرآت نجه آت دیر.

آلدی کوراوغلو:

کوراوغلو

اوجا داغ باشیندا یئل کیمی اسر،
بو گونومده منه اوره ک قیرآتیم؛
بیر آیلیق منزلی بیر گونده کسر،
کؤهلن بسله میشم، گرک قیرآتیم.

✱

یوللارین توزونو گویه قالدیرار،
مخت اوستونو بیردن آلدیرار،
میدانین ایچینده دشمن سالدیرار
اولار بیه سینه دیرک، قیرآتیم.

✱

قوچ کوراوغلو قونار اولسا یهره،
یاغی دشمنلری سالار قهره.
آخوردآ آریاسین قویماز سحره،
دارا دوشسم منه کؤمک، قیرآتیم.

- نگار خانیم دئدی: سن کی قیرآتی بئله تعریفله دین، گندهک اونا تماشا ائله ییم. گوروم باری تعریفینه گۆره وارمی؟
کوراوغلو دئدی:

- گندهک، باخین، تعریفمه گوره اولماسا، اوندا منه غضب ائله یین.
نگار خانیم قیرخ اینجه قیز باشیندا، کوراوغلو ایله باغدان چیخیب قیرآتین یانینا گلدی. بو زمان کوراوغلو سیچراییب قیرآتا میندی، الینی آتیب نگار خانیمی قیزیل قوش کیمی ترکینه چکدی، چنلی بئله یول باشلادی.

بو طرفدن نگار خانیمین قاقیریلما سینی قیزلار قاقیب خودکارا خبر وئردیلر. خوتکار او ساعت حکم ائله دی، قوشون آتلاندى.
کوراوغلونون دالینجا دوشدو.

کوراوغلو شهردن خیلی آرالانمیشدی. گوردو عثمانلی قوشونو یئتیرها یئتیردیر. قیرآتین باشینی گئری دوندهریب قوشون ایله دعوا ائله مک ایسته دی. نگار خانیم دئدی:

- کوراوغلو، اوّل منی گوتوروب قاقمایایدین، ایندی کی، آپاریرسان، قایتما، سور، آپار، گئت! آتامین قوشونو چو خودور، سن تکسن، اونلارلا باجارمازسان، دعوا ائله مه.
کوراوغلو دئدی:

- من سنی چنلی بئله بو جور آپارا بیللمرم؛ دلیلر دئیرلر، کوراوغلو گئتدی خودکارین قیزی قاجیریب گتیردی. گرک دعوا ائلهیم، قوشون قیرام، قان تۆکم، پاشا اولدورم، سنی ائله آپارام.

کوراوغلو بونو دئییب، نگار خانیم دا ترکینده، مصری قیلینجی چکیب قایتدی اؤزونو عثمانلی قوشونونا ووروب غوغا ائلهمهیه باشلادی.

کوراوغلو بورادا دعوا ائله مکده اولسون، سنه چنلی بئله دلیلردن خبر وئیریم.

کوراوغلو گئندن سونرا دلیلر دئیلر:

- کوراوغلو تک گئتدی، سونرا اله کئچر، توتولار، باشسیز قالاریق، دالینجا گئتمک گره کدیر.

دلیلردن بیر نئچه سی چنلی بئله قالدی، قالانی آتلاندى، کوراوغلونون دالینجا گئتدی.

دلیلر او وقت یئتیشدیلر کی، قیزغین دعوا ایدی، کوراوغلو ساغا - سولا قیلینج ووروردو، قوشون اونو اورتالیغا آلیب توتها توت ایدی. دلیلر نعره چکیب اوزلرینی عثمانلی قوشونونا ووردولار. قوشون اهلی دلیلرین هجومندان قورخوب کوراوغلونون باشیندان آرالاندى.

کوراوغلو گوز گزدیردی، دلیلری قیزغین دعوا ائله ین گوردو، کونلو آچیلدی، آلدی گوره ک ترکینده آغلایان نگار خانیم نه دئدی:

کوراوغلو

آغلاما تئلی نگاریم!

گلدی دلیلریم، گلدی!

خودکار قیزی، گوزل یاریم،

گلدی دلیلریم، گلدی!

✱

دشمنه قیلینج چکمه یه،

باشلاری بیچیب توکمه یه،

پاشالار قدی بوکمه یه

گلدی دلیلریم، گلدی!

✱

قربانام مردین آدینا،

دوستونو سالار یادینا،

بو گون بیر ار ایمدادینا

گلدی دلیلریم، گلدی!

✱

ایگیتین کسمز غوغاسی،
 همیشه اولار دعواسی،
 کوراوغلونون قوچ آرخاصی
 گلدی دلیلریم، گلدی!

کوراوغلو سوزونو قورتاریب بیر نعره چکدی. کوراوغلونون نعره -
 سینه دلیلر داها دا قیزیشدی. کوراوغلو بیر یاندان، دلیلر بیر یاندان
 خودکارین قوشونوندا چوخ قیردیلار. قوشون دلیلرین هجومونا دوام
 گتیرمه دی، قاجیب داغیلدی.

کوراوغلو ترکینده نگار خانیم، باشیندا دلیلر چنلی بئله یوللاندی.
 اوزاق یوللاری کئچیب، داغلاری، یاماغلاری آشیب چنلی بئله
 گلدیلر. نگار خانیم گوردو، چاتدیقلاری یئر اوجا داغلارین باشی،
 گؤللو، چیچکلی بیر اوْلاق دیر، دئدی:

- کوراوغلو، چنلی بئل بودورمو؟

نگار خانیمین جواپیندا آلدی قوچ کوراوغلو، گورک نه دئدی:

کوراوغلو

چیسکینلی داغلارین باشی،

نگار، چنلی بئل بودور، بو!

ایگیتلر آچار ساواشی،

نگار، چنلی بئل بودور، بو!

چکيب بزيړگان سویدو غوم،
 قافيله لر بوش قویدو غوم،
 پاشالار گوزو اویدو غوم،
 نگار، چنلی بئل بودور، بو!

خودکارلار باتا بيلمه ين،
 جو مردلر توتا بيلمه ين،
 کوشکونه ياتا بيلمه ين،
 نگار، چنلی بئل بودور، بو!

اوجالاردان اوجا داغی،
 هرگز گله بيلمز ياغی،
 کور او غلو تک اوولاغی،
 نگار، چنلی بئل بودور، بو!

کوراوغلو ایله عاشق جنون

بیر گون کوراوغلو قیرآتی مینیب گه دییی کسمیشدی. بیر کاروانین
اونا طرف گلدییینی گۆردو. کاروان بۆیوک بیر دسته ایدی. کوراوغلو
گوزله دی، کاروان گلدی یئتیشدی. کوراوغلو کاروانین قاباغینی
کسدی، باج وئرمه کلرینی سؤیله دی. کاروانداکی آداملار، بزیرگانباشی
کوراوغلونو تک گوروب اونا باج وئرمک ایسته مه دیلر. بو زمان آلدی
کوراوغلو گورک نه دئدی:

کوراوغلو

گل سنه سویله ییم بزیرگانباشی،
گلمیشم من سندن باج آلام، گئدم!
داغیدام کاروانی، توکم مالینی،
گلمیشم من سندن باج آلام، گئدم!

*

پولاد شمشیر ایله ازم باشینی،
آخیدام گوزونون قانلی یاشینی،
جیدایلن اؤلچرم آل - قوماشینی،
نقدین ده اولماسا، وئج آلام، گئدم!

*

کوراو غلویام، سارپ قایادان آتیللام،

هاردا دعوا اولسا، اوردا تاپیللام،

آج قورد کیمی جمله نیزه تپیللم،

اورتادان اولماسا، اوج آلام، گئدم!

بزیرگانباشی کاروانینی چکیب گئتمک ایسته دی. کوراو غلو اوّل
غوغا سالماق فکرینده دئییلدی. دعواسیز - ساواشسیز باج آلیب
گئتمک ایسته بیردی. بئله گوروب آجیقلا ندی، بزیرگانباشی نین
اوستونه چیغیریب آلدی، گورک نه دئدی:

کوراو غلو

آلما میش آل - قوماشینی،

بوراخمام سنی، بزیرگان!

ایچیپ دویمامیش قانینی

بوراخمام سنی بزیرگان!

✱

توتوبسان یۆکونو اوجا،

سنسن تاجر باشی، خوجا،

متاعینی سویمایینجا

بوراخمام سنی بزیرگان!

✱

میداندا ششپیر آتما میش،
قوللارین دالدا چاتما میش،
قیرآت دؤشونه قاتما میش
بوراخمام سنی، بزیرگان!

✱

هارداتوتدون سؤراغی،
آل ائلدین قانلی یاغی،
سینه نه چکمه میش داغی،
بوراخمام سنی، بزیرگان!

✱

قوچ کوراو غلو ایستر خراج،
ایگیت سنسه گیر، میدان آچ!
مالینی ائیلرم تاراج،
بوراخمام سنی، بزیرگان!

کوراو غلو سوزله دئدی کی می دیل ایله ده دئدی:

- بزیرگانباشی، کاروانی اوز خوشونلا چنلی بئله چک، یوخسا
زورلام آپاراجام.

کارواندا یاراقلی آدمالار واریدی. کوراو غلو ایله دعوا ائله یه سی
اولدولار. بو وقت کوراو غلو مصری قیلینجی چکدی، قیرآتی جولانا

گتیردی، کاروانا هجوم ائله‌دی. ساغدان ووردو - سولدان چیخدی. سولدان ووردو - ساغدان چیخدی. کاروان اهلینی الدن - آیاقدان سالدی. قیرآتا دؤشکتدی، آدملی، قاتیرلی دۆز چنلی بئله گتیردی. دلیلر قاباغا چیخدیلار. تایلاری دوشورتدولر، ساندىقلاری اندیردیلر، آل - قوماشی جیدا ایله بولوشدوردولر. بو تالان زمانی کوراوغلو بویوک بیر ساندىق آغزی آچدی. گوردو ساندىغین ایچینده بیر عاشق ساخلا نییدیر. کوراوغلو دئدی:

- بزیرگانباشی بو کیمدیر؟ نییه ساندىغا سالميسان؟

بزیرگانباشی دئدی:

- کوراوغلو بو عاشق جنوندور، منیم عاشقیمدیر. بو گلندن بهری منیم دولتیم گوندن - گونه آشيب داشیر، سن کاروانا هجوم ائله‌ینده اونو ساندىقدا گیزلتدیم کی، مالیم - دولتیم گتسه‌ده، عاشق جنون اله کئچمه‌سین.

کوراوغلو دئدی:

- عاشق جنونو یانیمدا ساخلا یا جاغام. ایگیتلیک لریمه، گوستردیمم هوئرلره باخسین، داستانلار قوشسون، ماهنیلار دوزلتسین، چالسین، اوخوسون، کئفیمی آچسین.

کاروانباشی کاروانینی چکیب چیخدی گئتدی.

عاشق جنون کور او غلونون یانیندا قالدی.
 عاشق جنون او گوندن کور او غلونون عاشقی اولدو. کور او غلو عاشق
 جنونو ایسته دییی یئرلره گونده ریردی. عاشق جنون گئدیردی،
 شهرلری، اویماقلاری گزیردی، هارادا بللی گوزل، قوچاق، ایگیت
 گوروردو، گلیب کور او غلونا خبر وئیریدی. کور او غلو یا اؤزو
 گئدیردی، یادا دلیرینی گونده ریب گتیردیردی. بئله لیکله، عاشق
 جنون عمرو بوؤیو کور او غلونون یانیندا قالدی، اونا خدمت گوستردی،
 مجلس لرینده او خودو، چالدی، چاغیردی.

سویله یینی : عاشق علی

قازاخ - ۱۹۳۸

کوراو غلونون تورکمن سفری

کوراو غلونون او غلو یوخ ایدی. کوراو غلو نگار خانیمی آلمیشدیسا دا یئنه ائولادی اولمامیشدی. کوراو غلو قارصین اتکلرینده کی آلاجلار داغیندا عثمانلی قوشونو ایله توققوشموشدو. اورادا چوخ برک دارا دوشوب یئددی گوڭ، یئددی گئجه محاصره ده قالمیشدی. اونا گوره ده کیشیلیکدن کسيلمیشدی. نئچه ایللر کئچمیشدی، داها ائولادی اولمایب سونسوز قالمیشدی.

گونلرین بیر گونو چارداخلی چنلی پئله کئف مجلسی قورولموشدو. خانیملار، دلیلر، نوکرلر، مئهلرلر، کوراو غلونون، نگار خانیمین ساغ - سولوندا گئیب - کئجیب ایله شمیشدی. نئچه وقت ایدی کی، بیر یانا سفر یوخ ایدی. کوراو غلونون باشی دعوادان، قالماغلان آيازمیشدی، پاشالاردان، تاجرلردن چالیب - چاپدیقلاری مال - دولته کف ائله بیردیلر. کوراو غلونون جنون عاشقی دا بو کئف مجلسینده ایدی. بیر طرفه اوتوروب کوراو غلونو گوزله بیردی کی، نه دن دئسه اوندان اوخوسون، هامیسی کئفده ایدی. بونلارین ایچینده یالیز نگار خانیم غمگین ایدی. کوراو غلو هامیدان قاقاق بونو گورموشدو، دئدی:

- آی نگار خانیم، کټف بیزده، داماق بیزده، ایگیتلیک بیزده، مال،
دولت بیزده، نییه غمگینسن؟

کور او غلونون جواپیندا آلدی نگار خانیم، گورک نه دئدی:
نگار خانیم

غم، غصه‌م باشیمدان آشیب
من تک درده دالان یو خدور؛
غربت ائلدہ باغریم بیشیب
نٚجه یادا سالان یو خدور.

✱

نٚجه باخیم ائو - ائشییه،
یارالی کونلوم اوشویه،
توز بوروموش بوش بئشییه
شیرین لایلا چالان یو خدور.

✱

چنلی بئلده قار گورونور،
گوللر منه خار گورونور،
گونوم آه - زار گورونور،
بیر قئیدیمه قالان یو خدور.

✱

توتون مجلسده یاسیمی،
 گئیمیشم غم لباسیمی،
 بو فلکدن قصاصیمی
 نه زماندیر آلان یوخدور.

چارداخلینی گوللر بزر،
 گوللر سارالسا کیم اوزر؟
 هر قوش بالاسین گزر،
 نییه سنین بالان یوخدور؟

کوراوغلوسان های سالارسان،
 پاشالاردان باج آلارسان،
 نئچه سارایلار تالارسان
 سن تک شهری تالان یوخدور.

نه درد اولسا منی تاپار،
 سؤنسوزلوق بیر یانیم چاپار،
 یاریلغان اوچار توز قوپار،
 گوررسن کی قالان یوخدور.

نگاری درده گتیرن،
جسدین قبره یئتیرن،
کوراوغلو نامین گۆتورن
یوردوندا سوْن اولان یوخدور.
نگار خانیمین سوزلریندن کوراوغلو دا غملندی. چوخ ملول اولدو.
بو زمان آلدی عاشق جنون گورک نه دئدی:

عاشق جنون

بورویوب عالمی شانین، شوْهرتین،
سؤیله، قوچ کوراوغلو، نه دن ملولسان؟
آدین چکیلنده یاغی تیتیره ییر،
سویله، قوچ کوراوغلو، نه دن ملولسان؟

✱

دلیر یثیرییر، آلا یلار بوکور،
دشمنلر الیندن داد - هزار چکیر،
قوشلار قاناد چالیر، شاهلار توک توکور،
سویله، قوچ کوراوغلو، نه دن ملولسان؟

✱

داغلارین باشیندان کئچه نمر کاروان،
 اووساری الینده آغلاییر ساروان.
 تاجرلر الیندن چکیرلر آمان،
 سویله، قوچ کوراوغلو، نه دن ملولسان؟

نعره ندن مئشه ده اسیر آسلانلار،
 ضربیندن تیره ییر خودکارلار، خانلار،
 سنه باش آیرلر ییلر، سلطانلار،
 سویله، قوچ کوراوغلو، نه دن ملولسان؟

قیرآتین اوستونه دل، تنگ اولان،
 پاشالار وارینا تالانلار سالان،
 اسکندر تک سودان باج، خراج آلان،
 سویله، قوچ کوراوغلو، نه دن ملولسان؟

چنلی بئلده آغیر مجلس لر قوران،
 تونجولار دوشله یین، او گجلر قیران،
 آیاقلاردا اسن، باشلاردا دوران،
 سویله، قوچ کوراوغلو، نه دن ملولسان؟

یانیندا ایله شیب آلا گوز نگار،
 خانیملار، مهترلر، دلیر - نه وار،
 عاشق جنون شوقا گلیب اوخویار،
 سویله، قوچ کور او غلو، نه دن ملولسان؟
 عاشق جنونون اوخوماغیندان کور او غلونون قلبی جوشه گلدی،
 کؤهنه یارالاری تزه لندی، آلدی سازی، گورک نه دئدی:

کور او غلو

سنه دئیم عاشق جنون،
 گوزلریمده یاش اینیلدر؛
 بیر ایگیت اوغلان اوْچوندان
 شیش آتاند، بئش اینیلدر.

نگار خانیم ملول دورار،
 ال قویوندا، بوینون بورار،
 مرگانین سینه مه وورار،
 گوز اوخشایار، قاش اینیلدر.

کونلومو نامردلر ییخسا،
پولاد قولچاق قولوم سیخسا،
مصری قیلینج قیندان چیخسا
لش سریلر، باش اینیلدر.

✱

جوڭشودو دلی کونول، جوشودو،
موج ووردو، کلله دن آشدی،
بیر مئشه یه کی، اود دوشودو،
قورو یانار، یاش اینیلدر.

✱

کوراوغلویام، سوزوم چوخدور،
سوزلریم پیکانلی اوخدور،
هانسی ایگیتین سونو یوخدور،
اوجاق سونر، داش اینیلدر.

کوراوغلو سوزونو تمام ائله دی. عاشق جنون دئدی:
- آی قوچ کوراوغلو، ائله بوندان اوترو ملولسان؟ بونا نه وار کی،
سنین منیم کیمی عاشقین وار، دنیا منیم آیاغیمین آلتیندا سینی
کیمی دیر. گئدهرم هر یانی، هر تورپاغی گزرم، آختارارام، بیر یوسف

کیمی گوزل، رستم کیمی ایگیت اوغلان تاپارام، گلرم، سنه خبر
وئرهرم، دلیلری بولوت کیمی اورایا توکرسن، خوشلا اولسا خوشلا،
زورلا اولسا، زورلا آلیب گتیررسن، اوزونه اوغول ائدرسن.

عاشق جنونون بو مصلحتینه کوراوغلو، دلیلر، خانیملار هامیسی
راضی اولدو. بوندان سونرا نگار دئدی:

- آی عاشق جنون، نه وقت بیر بئله ایش ائله سن منیم آلقیشم،
کوراوغلونون، دلیلرین حؤرمتی سنین اوستوندن اکسیک اولماز.

بو سوز نگارین آغزیندان چیخان کیمی عاشق جنون سازینی گوتوردو،
کوراوغلو ایله، دلیلر ایله، خانیملار ایله آئمن اولوب یولا دوشدو.

داغ آشدی، دره کئچدی، نئچه - نئچه اویماقلار، نئچه - نئچه
شهرلر، کندلر گزدی، دوران آجدی، مجلس آپاردی، چوخ اوغلانلار
گوردو، چوخ ایگیتلر نشانلادی، اما قوچ کوراوغلویا، آلاگوز نگارا
اوغوللویا لاییق اوغلان - یوسف کیمی گوزل، رستم کیمی ایگیت
برابر گورمه دی. هر یئردن، هر تورپاقدان کئچیب گئتدی، آخشام
اوستو چیخدی تکه - تورکمنده بیر او بیایا. گوردو او بانین چوبان -
چولوقلاری، جوانلاری قویون سؤرولرینی، مال - ناخیرلارینی،
یوللاردان، دؤشلردن تۆکوب قاباقلاریندا او بیایا هایلا بیرلار. اونلار
عاشق جنونو گوردولر، باشینا توپلاشدیلار، دئدیله:

- عاشق، نه ياخشى اولدو سنى تاپديق. بو گئجه بيزيم اوبادا توى مجلسى وار، سنى اورايا آپاراييق، اوخويارسان، كونلوموزو آچارسان. عاشق جنون ياخاسيني قيراغا چكيب گئتمك ايستهدى. توركمين دليقانىلارى ال چكمهدى. اونو اوزلريله آپارديلار.

آخشام توى مجلسى قورولدو. تكه - توركمين لرین آدلى - سانلى ايگيتلر، آغ ساققال، قارا ساققاللار، جاهيل - جومرولارى، قيز - گلين لرى اورا ييغيلميشديلار. عاشق جنونو دا اورايا گتيرديلر. يئمك - ايچمكدن سونرا عاشق جنونو اورتايا چيخارتديلار، دئديلر:

- آى عاشق، هارادان گليرسن، هارا گئديرسن، كيمين عاشقيسان؟
عاشق جنون دئدى:

- قوچ كوراوغلونون عاشقييام. چنلى بئلدن گليب ارزروما گئديرم. يولومو آزديم، گليب بورايا چيخديم.

- آى عاشق، كوراوغلونو چوخ ووروب توتان، آسيب كسن ايگيت سويله ييرلر، بير اونون شجاعتيندن، ايگيتليگيندن سؤيله، قولاق آساق. عاشق جنون سازى سينه سينه باسيب گورك نه دئدى:

عاشق جنون

ايگيتلر اوولاغى او چنلى بئلده

داشتان قالا قوران قوچ كوراوغلودور!

كينلى پاشالارا ميدان اوخويان،

چوخ كؤهلن لر يوران قوچ كوراوغلودور!

دشمنین اوستونو قوش تک آلدیران،
 آسلانلار دیشیندن اولار سالدیران،
 خاقانلار باشینا ششپر چالدیران،
 قوْلاج قوللار بوران قوچ کوراوغلودور!

داغلاری، داشلاری دومان بۆروسه،
 قیلینجلار پاس آتیب قیندا چۆروسه،
 مصر، استامبول، شام تمام یئریسه،
 تک قاباقدا دوران قوچ کوراوغلودور!

قایادا تور قوروب ترلانلار توتان،
 یوز یاغینی بیردن قول - قولاً چاتان،
 عرب آت دوشونه سردارلار قاتان،
 ار باغیرلار یاران قوچ کوراوغلودور!

جنون، ایلشیلر ارلر قارشیندا،
 آلایلار باشلانار تر ساواشیندا،
 یئددی یوز یئتمیش یئددی دلی باشیندا
 شاهلار اوسته واران قوچ کوراوغلودور!

عاشق جنون سوزونو قورتارار - قورتارماز توی آداملاری اونا ال چالیدیلار، آلقیشلادیلار، بول نه مَر ییغیدیلار. عاشق جنون ییغیلان نه مەرلری ییبه لرینه قایتاردی، دئدی:

- منیم آغام قوچ کوراوغلونون مالی، دولتی چوخدور. بئله قَپیک - قوروشا طمع سالیب کوراوغلونون آدینی باتیرمارام. من نه مَر، پول ییغان عاشقلاردان دیلم.

دئدیله:

- ائله ایسه اوخو، کونلوموزو آچ، دردیمری، غمیمیزی داغیت. عاشق جنون سازینی گوتوروب ایسته دی کی، یشنه کوراوغلودان اوخوسون. بو زمان اوزونه گووه نلردن بیرى آياغا دوروب دئدی:

- آی عاشق، کوراوغلودان اوخودوغون یئتر، ایندی ده بیزیم ایگیتلردن اوخو.

عاشق جنون دئدی:

- عاشق گوردویونو چاغیرار! من کوراوغلونو گورموشم - اوندان اوخویارام. بورایا یئنی گلیمشم، سیزین ایگیتلری گورمه میشم، اونلاردان نئجه اوخویوم؟ مجلسده سیز سویله یین آدلی - سانلی ایگیت وارسا، آياغا قالخسین، گوروم، اوزونه لاییق تعریفینی ائله ییم.

عاشق جنونون بوسوزو آغزیندان چیخان کیمی هر یانندان دئدیله:

- قصاب او غلو ائیواز آیاغا قالخسین، عاشق اونون گوزل لیگینه،
ایگیت لیگینه باخیب تعریف سویله سین!
ائیواز آیاغا قالخدی.

ائیواز بوئلو- بوخونلو، ترلان باخیشلی گوزل بیر اوغلان ایدی، اوز
گوزل لیبی ایله توی مجلسینی حیران ائله میشدی. عاشق جنون اونون
کور او غلویا، نگارا او غوللوغا لاییق اولدوغونو تصدیق ائله دی، آلدی
بئله دئدی:

عاشق جنون
مجلس باشیندا دوروبسان،
نئچه ایگیتلر یوروبسان،
قاشلارینی نه قوروبسان،
بورجه بنزر بویون، ائیواز!

گوزل لر پیشوازه گلر،
دوغان آنا قدرین بیلر،
آلنین آچیق، اوزون گولر،
نه شیریندیر سوئون، ائیواز!

سن یوسف کنعانسان می،
پاشاسان می، سلطانسان می،
ملکسن می، اینسانسان می،
کیمه چاتار سۆیون، ائیواز!

چاتماز گوجونه نر سنین!
آدین دیلده ازبر سنین!
کوراوغلو کیمی ار سنین
آخر اولور اویون^۲، ائیواز!

عاشق جنون سنه حیران،
ائیلمه کونلومو ویران،
چنلی بئلده آچیب دوران،
بیر توتایدیم تویون، ائیواز!

هر یاندان کیشیلر، اوغلانلار، قیزلار، گلینلر ال چالدیلار. عاشق
جنونو دؤنه - دؤنه آلقیشلادیلار، ساغ اول، ساغ اولون اوستوندن

^۲ آوین [آو: شکار]

ياغدير ديلار. بونون اوستوندن يئنه عاشق جنون جوشدو، سوزه
باشلادی، گورك نه دئدی:

عاشق جنون

چنلی بئل باشیندا اسره میش بیر نر،

ائیواز، زورلا آلا کوراو غلو سنی!

ییکار قایالاری، آتار داغلاری،

کمندینه سالار کوراو غلو سنی!

ائیواز عاشق جنون کوراو غلو ایله اونو قورخوتماسینی گوروب؛
آلدی جوايیندا گورك نه دئدی:

ائیواز

ایگیت لیکده واردير ائلده آدیمیز

عاشق، بیزه تکه - تورکمن دئیرلر!

هارا وارساق قاباغیمز قاییتماز،

عاشق، بیزه تکه - تورکمن دئیرلر!

عاشق جنون

دینیب دانشدیغی دعوادیر، داودیر،

سؤندورن روزگاردیر، یاندیران قوودور،

عالمی بوروین سونمز آلودور،

آلولارا قالار کوراو غلو سنی!

ائیواز

دشمن گوزون او یوم - او یوم او یارام،

منصور کیمی دریسینی سویارام،

کور او غلونو قیزیل قانا بویارام،

عاشق، بیزه تکه - تور کمن دئیرلر!

عاشق جنون

دعوا گونو قولاج قولا قایتماز،

نعره سیندن گئجه ایگیتلر یاتماز،

یئرده اولسان، گویده اولسان اونوتماز،

آرار، آخیر بولار کور او غلو سنی!

ائیواز

کۆهلن مینیب چیخار اولسام یولوما

کیم یاپیشار رکاییم، قولوما؟

کور او غلو - ساغیما، حسن - سولوما،

عاشق، بیزه تکه - تور کمن دئیرلر!

عاشق جنون

داغلارین باشیندا یئل کیمی اسر،

بیر قیلینجا یئتمیش یئددی باش کسر،

ترلان گمیشدیریب چنلیده کوسر،

گلر، قییا چالار کور او غلو سنی!

ائیواز

تورکمنلرین سایی - سئچمه سین بیغارام،

بولوت اوللام چنلی بئله یاغارام،

کوراوغلونو اؤزوم توتوب بوغارام،

عاشق، بیزه تکه - تورکمن دئیرلر!

عاشق جنون

جنون کوراوغلویا بیر شیرین نوکر،

دشمنین اوستونه گویده ن اود توکر،

شیغیب قیرآتین ترکینه چکر

اوزونه مال قیلار کوراوغلو سنی!

ائیواز

هایقیریب میداندا آپسام قول - قانات

قاری دشمن قاباغیمدا اولار مات،

ائیوازی قورخوتماز کوراوغلو، قیرآت،

عاشق، بیزه تکه - تورکمن دئیرلر!

عاشق ایسته دی کی، حربه - زوربا ایله، سوز گولشدیرمکله ائیوازی

قورخودوب اوزو ایله برابر چنلی بئله آپارسین، بیرده کوراوغلونو

چنلی بئلدن بورایا گتیریب گؤتور - قوئا، زحمته سالماسین، گوردو

یوخ، بو او دئینلردن دئیل، هر بئله ظارافاتلارلا قورخاسی دئیل، هر بیر سوزله قصاب او غلو چارداخلی چنلی بئله چیخماز. بیر آز دا آرتیق دانیشسا چومچه سینی آلیب باشینا چالار.

عاشق جنون ال آلتیندان ائیوازین اصل - سویونو، یئر - یوردونو یاخشيجا اؤیرندی. تویون صاباحی گونو یولو الینه آلیب چنلی بئله طرف گئندی. گئجه - گوندوزه سالدی، یولون دامارینی کسپ هر یئردن کئچدی، گلدی بیر صاباح اثرته سی چنلی بئله چاتدی. کور او غلو، دلیلر، خانیملار اونو گوروب باشینا ییغیشدیلار. گوروشندن سونرا یئتمیش یئددی یئردن دئیلر:

- آی عاشق جنون، هارالاری گزدین؟ نه گوردون؟ نه ائشیتدین؟
نییه بئله گئج گلدین؟

اونلارین جوابیندا عاشق جنون سازینی گوتوروب گورک نه دئدی:

عاشق جنون

واردیم شهره، اوبایا،

کئچدی زمستان، یاز گوردوم؛

اوغرادییم چؤله، صحرا،

بولاق اوسته یاریز گوردوم.

دن - دن اولدو داغلاردا قار،
 باغلار گتیردی هئیوا، نار،
 دولاندی قیش، گلدی باهار،
 چوللرده اؤردک، قاز گوردوم.

✱

دولاندىم نئچه اوولاغی،
 كئچدىم دوزو، آشدیم داغی،
 حلب قصری، بغداد باغی
 دؤشنمیش پای انداز گوردوم.

✱

ایری قیلینجی بئلینده،
 تعریفی مردلر دیلینده،
 او، تکه - تورکمن ائلینده
 قصاب اوغلو ائیواز گوردوم.

✱

لاچین کیمی گویده سوزور،
 نامردلر باغیرینی ازیر،
 مجلسینده ساقی گزیر،
 اورتادا صحبت، ساز گوردوم.

✱

عاشق جنون، دئ اؤز باری،
 دولانديم دنيانی یاری،
 قوچ کوراو غلونو، نگاری،
 ائیواز تک اری آز گوردوم.

دئیرلر کی، کوراو غلونون هر جوره گئیمی، هر قاعدهده لباسی وار
 ایش. هر تورپاغا، هر سفره گئنده بیر جور گئینیب گئدیرمیش.
 کوراو غلو بو دفعه تورکمن سفرینه گئنده چو دار لباسی گئیندی،
 آلتیندان عمود کئچیرتدی، ششپر تاخدی، قالخان آسدی، مصری
 قیلینج باغلادی. قیرآتی ایفچین یهرله ییب اونون برابرینده ساخلادیلار.
 کوراو غلو اوزاق سفره گئیدردی. خانیملارلا، دلیرله حاللاشدی.
 قیرآتا مینمک ایسته دی، دلیر ایره لی یثرییب دئیلر:

- آی کوراو غلو، تکه - تورکمن کیمی قورخولو اوزاق سفره
 گئتمک ایسته ییرسن، قوی بیزده آتلاق، یانینجا گئده ک، دئمک
 اولماز، دعوا اولار، ووروشما دوشر، سنین اوچون یالقیزلیق ال وئر.
 کوراو غلو دلیرین مصلحتینه یاتمادی، آتین زیلتنگینی برکتدی، بیر
 اینی قیرآتین یالمانیا آتیب سیچرادی بئلینه قالخدی. دلیر، خانیملار
 کوراو غلونو بیرجه قیرآتا سیچرایاندا گوردولر.

قیرآت یئل کیمی گئتدی، قوش کیمی قاناد آچدی، گدیکلری
 کئچدی، به لنلری اوتدو، یوخوشلاری چیخدی، انیشلری ائندی؛ یثرین
 دامارینی کسدی، نچه گوندن سونرا گئدیپ تکه - تورکمنه چیخدی.

ائیوازين يئرینی بیلدی، قیرآتی سوروب گوردو ائیوازين آتاسی قصاب علی بیر دۆزده قویون سئچیر، یانیندا دا بیر نئچه چوبان، ائیواز دا بونلارین ایچینده. کوراو غلو دوشدو، قیرآتی بیر یئرہ ایلشیدیردی. اونلارا یاناشدی، دئدی:

- من چودارام، داغیستاندان گلیرم، قویون آلاجاغام، قویونون بیرى نئچه یه دیر؟

قصاب علی دئدی:

- قویونون بیرى بئش مانا تدير.

کوراو غلو یوز ارکک سئچدیردی، بیرینین اون بئش مانا تدان پولونو وئردی.

قصاب علی گوردو بو قویونون بیرینه بئش مانا ت يئرینه اون بئش مانا ت وئردی، مات قالدی.

کوراو غلونون نه قویون گوزونه گیریردی، نه پولون آرتیق وئريلمه سی، گوزو همیشه ائیوازا دا ایدی.

کوراو غلونون گوزلری، قیزیل قوش کهلیی آلان کیمی ائیوازی چوخدان آلمیشدی. ائیواز دا بونو دؤیموشدو: قاش - گوزله آتاسینی ایشدن خبردار ائله مک ایسته دی، آنجا ق آتاسی مطلبی اشاره ايله آنلامادی؛ آلدی گورک ائیواز نه دئدی:

ائیواز

قدم قویار هر دم - هر دم یئرشلر،
 بو قیلیقدا چودار اولماز، های اولماز.
 بئش - بئش دئیه، اون بئش - اون بئش باغیشلار،
 بو قیلیقدا چودار اولماز، های اولماز.

قصاب علی دئدی:

- آی اوغول، نئجه چودار دئیل؟ داوار آلیر، پولونو دا آرتیقلاماسیله
 وئیر. گورونور بونلارین یئرینده قویون باهادیر کی، بو دا بئله قیمته آلیر.
 آلدی ائیواز آتاسینین جواپیندا سوزونون اویری بندینی:

مرد ایگیتلر کیمی یوللاری باسان،
 تۆلک ترلان کیمی بره لر پوسان،
 بو یا کوراوغلودور، یا دلی حسن،
 بو قیلیقدا چودار اولماز، های اولماز.

✱

ائیواز بولبول اولوب اوچار گولوندن،
 جنون گلدی او چنلی بئل ائلیندن،
 بو سوز چیخیب نگار خانیم دیلیندن،
 بو قیلیقدا چودار اولماز، های اولماز.

کوراوغلو دئدی:

- قصاب عمی، بیر آدام قات بو قویونلاری منیمله کومکلهشیب
تپهنی آشیرسین، قایتسین.

قصاب ائیوازی چاغیریب دئدی:

- اوغول، قوناغا کومک ائله، قویونلاری بهلندن آشیر، اونا یول
گوستر، قایت.

ائیواز کوراوغلو ایله برابر قویونلاری هایلادی، بهلندن آشیردی.
اونلار بهلندن آشان کیمی کوراوغلو قویونلاری بوراخدی، قوش
کیمی سیچراییب قیرآتین بئلینه میندی، آلدی گورک نه دئدی:

کوراوغلو

چوخ اولدوم دعوادا، دوودا،

ایگیت گورمه دیم سن بویدا،

ال وئر، بوردا سنله سودا

ووراق بیز، قصابین اوغلو!

✱

اجلی قویدوم بورکومه،

بوړوندوم چودار کۆرکونه،

گل مین قیرآتین ترکینه

واراق بیز، قصابین اوغلو!

✱

قاردير چنلى بئلىن باشى،
 وار دليلىرىن ساواشى،
 گل گنده ك دشمنه قارشى،
 دوراق بيز، قصابين اوغلو!

✱

آسلانام، دئيلم تولكو،
 تانيمارام قورخو، اوركو،
 عربى، عجمى، توركو
 قيراق بيز، قصابين اوغلو!

✱

چو خدور كور او غلونون ياشى،
 نه غوغالار چكيب باشى،
 ال وئر، سنله داغى، داشى
 ياراق بيز، قصابين اوغلو!

كور او غلو قير آتا آجى بير قامچى چكدى، قير آت قاناتلاندى،
 كور او غلو قيرغى كيمى ائيوازين اوستونه شيغيدى، الينى آتدى،
 كمريندن توتدو، نه قدر قولونا زور وئرديسه ائيوازى يئرinden ترپه ده
 بيلمه دى. كور او غلو آجيقلاندى، قيزدى، بير دلى نعره چكدى، ائيواز
 تيره دى، يئر ييخيلدى، كور او غلو بو دفعه الينى آتدى، قوش كيمى
 ائيوازى گوتوروب قير آتين تركينه قويدو. چنلى بئلىن يوللاندى.

قصاب علی گوردو خیلی کئچدی، اما ائیواز گلمه‌دی. قصاب علی کوراوغلودان بایاقدان اوږکموشدو. اونون بیر یئلدن یئین، سودان ایتی گئدن تورکمن آتی وار ایدی، آتی یهرله‌دی، میندی، کوراوغلونون دالینجا سوردو.

تورکمن آتی بوغاناغا دونموشدو، یوللاردا گورونمز اولموشدو. ایلان کیمی آغزینی آچیب دؤرد نالا چاپیردی.

تورکمن آتی قیرآتا یاخینلاشمیشدی. کوراوغلو دؤنوب گوردو قصاب علی یئیرها یئتیردیر. قیرآتی اگله‌دی، قصاب علی گلدی، کوراوغلویا چاتدی، گوتوردو گورک قصاب علی نه دئدی:

قصاب علی

عجم اوغلو دلی چودار،

وئرمرم ائیوازی سنه!

ائیوازسیز قلیم قان اوڭدار،

وئرمرم ائیوازی سنه!

✱

ائیواز دیر ایگیتلر گؤزو،

اللیسی، آلتیمیشی، یۆزو،

بوراخ گل سین ائشیت سوزو!

وئرمرم ائیوازی سنه!

✱

سینه نه چکمه میش داغی،
یول آل بوردان قانلی یاغی!
بوگوزومون اوڭلو چاغی
وئرمرم ائیوازی سنه!

✱

کلی مخلوقات ییغلا،
چتیندیر سودام داغلا،
قییمام ائیواز تک اوغولا،
وئرمرم ائیوازی سنه!

✱

قصاب علی قیلینج چالار،
دشمندن قصاصین آلا،
باشین گئدر، لشین قالار،
وئرمرم ائیوازی سنه!
کور او غلو

جانیم قصاب، گوزوم قصاب،
قوی آپاریم من ائیوازی!
یئرہ سالما سوزوم قصاب،
قوی آپاریم من ائیوازی!

✱

اڻيواز دڻيب نگار آغلار،
 کؤکسونو سال - چاپراز داغلار،
 آپارماسام قارا باغلار،
 قوی آپاریم من اڻيوازی!

✱

اڻيوازين قارادير قاشی،
 دليلرين اولار باشی،
 توتما منله تر ساواشی،
 قوی آپاریم من اڻيوازی!

✱

تؤک توکر مندن پاشالار،
 خودکارلار چکر هاشالار،
 تورکمنه ارلر باش آلار،
 قوی آپاریم من اڻيوازی!

✱

کور او غلويام من چاپارام،
 گرک قیامت قوپارام،
 علاج بو - زورلا آپارام!
 قوی آپاریم من اڻيوازی!

کوراوغلو سوزله دئدی کی دیل ایله ده دئدی:

- من خودکارلارا، پاشالارا قان اوددوران، تاجرلر سویان، آلیلار
باسان کوراوغلویم! منیم ائولادیم یوخدور، گلدیم ائیوازی آپاریم
اوزومه اوغول ائلهیم، یئددی یوز یئتمیش یئددی دلییه سردار تیکیم.
گل منی دلیلرین، خانیملارین یانیندا خجالت ائلهمه، ائیوازی الیمدن
آلما. مندن سنه خئیر دهیر. ائیواز دا ایسته دیی وقت سنین یانینا گلر.
قصاب گوردو کی، کوراوغلو خوش، گوج ائیوازی آپاراجاق. اؤز -
اوزونه دئدی: « یئنه خوشلا وئرسم یاخشی اولار، هردن بیر اوغلومو
بوراخار، گلر منله گوروشر، گئدر، یوخسا زورلا آپارسا، ایل لر اؤزونو
منی ائیوازا حسرت قویار».

قصاب علی بو فکرله دئدی:

- کوراوغلو، نامینا قییب ائیوازی سنین الیندن آلمیرام. آپار گئت، اما
گوزون اوستونده اولسون!

کوراوغلو، ائیواز قصاب علی ایله گوروشوب آیریلدیلار. قصاب
علی تکه - تورکمنه، کوراوغلو ایله ائیواز چنلی بئله یولا دوشدولر.
نگار خانیم چوخداندی کی، کوراوغلونون یولونو گوزله بیردی.
کوراوغلونون وعده سیندن چوخ کئچمیشدی. هله گلیب
چیخمامیشدی. نگار خانیم بیر هوندور تپه ده دوروب الینده دورین

یوللارا باخیردی. بیرده گوردو یوللاردا توز دومان، دومان توزا قاریشیب، کوراوغلو، قیرآتین ترکینه ائیوازی آلیب گلیر. نگار خانیم تپه دن انیب سئوینمیش دلیرین یانینا گلدی، آلدی گورک نه دئدی:

نگار خانیم

آت بئلینه قوچ دلیر!
ائیوازی پیشواز ائله یین!
بیر بیریندن خوش دلیر،
ائیوازی پیشواز ائله یین!

✱

ائیوازیم بنزر لاجینا،
طاووسلار حیران ساچینا،
وئرمرم چینه، ماچینا
ائیوازی پیشواز ائله یین!

✱

یولون گوزلر چنلی بئلیم،
ائیوازیما قربان ائلیم،
ائیواز دیر آغزیمدا دیلیم،
ائیوازی پیشواز ائله یین!

✱

دولون لباسا، ياراغا،
 آتليلاړ گتسين سوراغا،
 قويماړام گوزدن ايراغا،
 ائيوازی پيشواز ائله يين!

✱

کور او غلو او خونو قوروب،
 سئويب، سئچيب ترلان ووروب،
 قيرآتين ترکينده دوروب،
 ائيوازی پيشواز ائله يين!

✱

کلی مخلوقات ييغیلی،
 پایلايين قندی، نوغولی،
 کور او غلونون قوچ اوغولی
 ائيوازی پيشواز ائله يين!

✱

قوچ دليلر، توتون بارات،
 دوزلدين مجلس، توی، بساط،
 گوتورون لباس، قيلينج، آت،
 ائيوازی پيشواز ائله يين!

✱

خوش دانیشان، شیرین گۆلن،
مجلس آپارماغی بیلن،
دلیرلر سردار گلن،
ائیوازی پیشواز ائله یین!

✱

ائیواز کیمی اولماز سوْنا،
بئلی اینجه، بوْیو مینا،
نگار دا ائیوازا آنا،
ائیوازی پیشواز ائله یین!

نگار خانیمین سوزو ایله یئددی یوز یئتمیش یئددی دلی آت بئلینه
دوللو، آت، قیلینج، خلعت گوتوروب کوراوغلو ایله ائیوازی پیشواز
ائله دیلر، چنلی بئله گتیردیلر، گوروشدولر، دانیشدیلار، شادلیق مجلسی
قوردولار. قویونلار کسیددی، قوزولار دوغراندی، کابابلار یئیلدی،
ایچگیلر ایچیلدی. گولدولر، اوینادیلار، عاشق اوخودو، داماقلار
دورولدو، کئیفلر آچیلدی.

نگار خانیم ائیوازی اؤزوندن اؤپدو، کوینه گنین یاخاسیندان
کئچیرتدی، اؤزونه اوغول ائله دی.

کوراوغلوايوازین عقلینی، کمالینی یوخلادی، سینادی، اونو دراکه دن
 درین گوردو، یئددی یوز یئتمیش یئددی دلییه سردار ائله دی.
 ائیواز آز وقتده چنلی بئله کوراوغلونون، نگار خانیمین، بوتون
 دلیلرین حؤرمینی قازاندی، شهرتی هر طرفه یاییلدی. کوراوغلونون
 بیر ایگیت آرخاسی دا آرتدی.

سویله یینی : عاشق علی

قازاخ - ۱۹۳۴

کور اوغلو ایله دمیرچی اوغلو

کور اوغلونون قیرآتینی هر نالبد نالایا بیلمزدی. بیر دمیرچی وار ایدی، همیشه قیرآتین آیاغینی اؤلچردی، نال کسردی، ناللاردی. دمیرچی قیرآتین خاصیتینی بیلیردی. کور اوغلو دا بلد ایدی. دمیرچینین حسن آدلی بیر اوغلو وار ایدی. کور اوغلو قیرآتی ناللاماغا گلنده دمیرچی همیشه اوغلونو گیزله دردی، آتی ناللا دیب گئندن سونرا اوغلو حسنی چیخارداردی. یئنه بیر گون کور اوغلو قیرآتی ناللاماغا گلیردی. دمیرچی اونو بیر آز آرالی گوروب اوغلونو داما سالدی، اؤزونه ده تاپشیردی کی، مشتری آتینی ناللا دیب گئتمه میش چیخماسین. کور اوغلو گلیب آتدان دوشدو، دمیرچی ناللاری کور اوغلونون یانینا گتیردی، دئدی:

- هانسی ناللاری بهیه نیرسنسه سئچ، آتینی ناللا ایم. کور اوغلو ناللاری بیر- بیر گوتوروب الینین ایچینده یوغوروب آتدی. دمیرچینین یئددی ایفچین^۳ نالینی الینده موم کیمی یومشالادیب یئره توللادی.

^۳ دورد نال بیر ایفچیندیر.

حسن قاپنین دئشیکیندن باخیب بونلارین هامیسینی گوروردو. دمیچی آخیردا کوراو غلونون قیرآتی اوچون بیر ایفچین ده نال سئجدی. آتی نالاماغا باشلادی. قیرآت بدخاصیت اولوب چتین ناللانیدیغی اوچون کوراو غلو قیرآتین آیقلارینی توتوردو، دمیچی ناللابیردی. دمیچی آتین قباق آیقلارینی ناللادی، دال آیقلارینی ناللاماق ایستهینده، آت بدناللیق ائلهدی. کوراو غلو دا، دمیچی ده نه قدر چالیشدی لارسا آتین دال آیقلارینی ناللایا بیلمه دیلر.

دمیچی او غلو حسن باخیردی، اوز - اوزونه دئدی:

«بورا آت ناللاتماغا گلن مشتریلرین هامیسینین آتینن آیاغینی آتام منه توتدورور. بیلیمیرم بو گلنده منی نییه گیزله دیر، چیخاجاغام، هر نه اولور اولسون».

دمیچی ایله کوراو غلو هله ده الله شیب چالیشیردی لار. حسن دامدان چیخدی، کیریمیش گلدی، قیرآتین دال آیقلارینی ایکسینی ده یئردن گوتوردو. آت ها پارتلادی، چاپالادی، دال آیقلارینی دمیچی او غلونون الیندن قورتارا بیلمه دی. آخیردا یورولوب دوردو. بو زمان حسن دئدی:

- ایکی - ایکی آدام بیر آتین الینده عاجز قالمیشدینیز. آتا، گل ناللا. دمیچی قیرآتین دال آیقلارینی ناللاب قورتاردی؛ کوراو غلو الینی جیبینه سالیب چیخاردی قیرآتین ناللانماق پولونو وئردی.

دمیرچی اوغلو حسن پوللاری آلیب الینده باسدی، قاتلادی، موم کیمی ائله دی، قایتاریب کوراوغلونون اوستونه آتدی، دئدی:

- وئیرسن عمللی پول وئر، بو قیریق ازیق - اؤزوکلی نییه منه وئیرسن؟

کوراوغلو تعجب ائله دی. جییندن بیر قدر ده پول چیخاردیب دمیرچی اوغلو وئردی. دمیرچی اوغلو بو دفعه پوللاری ایکی بارماغی آراسیندا سورتدو، سکه لرینی آپاردی، یئنه کوراوغلونون اوستونه آتیب دئدی:

- بو قلم پوللاری من نه یله بیرم، وئیرسن یاخشی پول وئر. کوراوغلو مسئله نی آنلادی. بیر سوز دئمه دی. آتی ناللاماق پولونو دمیرچینین اوزونه وئردی. قیرآتی میندی، چیخدی گئتدی.

کوراوغلو یول اؤزونو فیکیرلشیردی، اوز - اوزونه دئییردی: «سن کوراوغلو اولاسان، خودکارلار الیندن زارا گله، پاشالار، خانلار توک تۆکه، سندن قورخا، ایندی بیر دمیرچی اوغلو سنین وئردیین پوللاری موم کیمی الینده یومشالیدی اوستونه توللایا! بونو هئچ سیغیشدیرماق اولارمی؟»

کوراوغلو آتینی سوروب گئندن سونرا دمیرچی دئدی: - آی اوغول، سن نه یله دین دینج اوتوردو غوموز یئرده باشیمیزا بلا آچدین.

حسن دئدی:

- آی آتا، من نه یله دیم باشینا بلا آچدیم؟ او سنین ناللارینی قیردی
آتدی، من ده اونون پوللارینی. مگر او کیمدیر، بیزیم کیمی بیر آدام
دئیلمی؟

دمیرچی دئدی:

- آی اوغول بو، پاشالارا، بگلره قان اوددوران چنلی بئللی قوچ
کوراوغلودور.

حسن دئدی:

- آتا، بونو نییه منه اولدهن دئمه دین کی، اونو قاتالیب دیزیمین
آلتینا آلایدیم، کوراوغلو لوغونو اونا بیلدیره دیدیم.
دمیرچی، اوغلونو ها دانلادی، باشا گلمه دی. حسن، آتاسیندان
اوغورلانیب بیر کوتان زنجیری گوتوردو، بئلینه باغلادی، چنلی بئله
یولا دوشدو.

گئجه لرین بیرینده اوزونو چنلی بئله سالدی. دمیرچی اوغلو حسن ین
فیکری کوراوغلونون قیرآتینی آپاریب اونو آتین دالینجا گتیرمک ایدی،
اونونلا قاباقلا شماق ایدی، دعوا ائله ییب اوزونو کوراوغلویا گوسترمک
ایدی. دمیرچی اوغلو قیرآت اولان تووله نی اختیاریردی کی، بیردن
کوراوغلو ایله اۆز-اۆزه گلدی. گئجه وقتی اونلار بیر-بیرینی تانیما دیلار.

کوراو غلو دئدی:

- کیمسن؟ گئجه وقتی بورادا نه گزیرسن؟

دمیرچی او غلو دئدی:

- بس سن کیمسن؟

کوراو غلو اوزونو تانیتماق اوچون دئدی:

- من او غرو یام.

دمیرچی او غلو دئدی:

- من ده او غرو یام، گلمیشم کوراو غلونون قیرآتینی آپارام. نئچه گون بوندان اول کوراو غلو آتینی ناللاتماغا گلمیشدی، یاخشی الیمه کئچمیشدی، حیف کی، تانیمامیشام، الیمدن جان قورتاریب گئدییدیر. بو دفعه الیمدن سلامت قورتارا بیلمه یه جکدیر.

کوراو غلو اونون دمیرچی او غلو اولدوغونو بیلدی، بیر سوز دئمه دی. دمیرچی او غلونون زورونو سیناماق اوچون ایشین سونراسینین نه اولاجاغینی گوزله دی.

دمیرچی او غلو قیرآتین تووله سینین قاپیسینی قیفیللی گوروب دامین اوستونه چیخدی. تووله نین بئلینی دلدی، یئکه بیر یئر آجدی. سونرا اوز بئلینده کی زنجیری کوراو غلویا وئریب دئدی:

- گل، ایچری گیر، بو زنجیری قیرآتین قارنینین، دؤشونون آلتیندان سال، باغلا، بیر اوجونو منه وئر.

کوراو غلو زنجیری آلیب تووله یه دوشدو. زنجیری قیرآتین قارنینین، دوشونون آلتیندان کئچیریب باغلادی، اوجونو دمیرچی اوغلونا وئردی. دمیرچی اوغلو قیرآتی آیاغی بوخوولو چکدی تووله دن چیخارتدی. آتین آیاغیندان بوخووو قیریب آتدی. اونا کیمی کوراو غلو تووله دن چیخیب گلدی. دمیرچی اوغلو کوراو غلویا دئدی:

- ایندی گل، آتا مینه ک، گئده ک.

دمیرچی اوغلو قیرآتین بئلینه قالخدی. کوراو غلو دا اونون ترکینه میندی، آتی سوروب یول ایله گئتمیه باشلادیلار.

کوراو غلو یول اوزونو اوز - اوزونه فکر ائله ییب دئدی:

«من بونو بیردن دال طرفدن قوجا قلا ییب توتسام، قوللارینی باغلایا بیلمه یه جه یم، گوجوم چاتماز، قیلینج ایله وورسام دا اوله جک».

کوراو غلونون مقصدی دمیرچی اوغلونو دیری توتوب چنلی بئله قایتارماق ایدی، اوز یانیندا دلیلر جرگه سینده ساخلاما ق ایدی.

کوراو غلو آخیردا بو قرارا گلدی کی، دمیرچی اوغلونا بیر عمود وورسون، ییخیلندا توتسون قوللارینی باغلا سین.

کوراو غلو دال طرفدن دمیرچی او غلونون باشینا بیر عمود ائندیردی.
دمیرچی او غلو گئری دونوب دئدی:

- بئله ارکک ظارافات ائله مه.

کوراو غلو بیر سوز دئمه دی، بیر قدرده یول گئتدیلر. بیر ده
کوراو غلو دئدی:

- ایشدیر، بلکه کوراو غلو قیرآتین آپاریلدیغینی بیلدی، دالیمیزجا
گلدی، اوندا نه ائله ریک؟

دمیرچی او غلو دئدی:

- گلیر، قوی گل سین، من اوندان قیسقنانان، چکینن دئیلم.

کوراو غلو دئدی:

- سن اونون نه ییندن قورخورسان؟

دمیرچی او غلو دئدی:

من اونون نه قیلینجیندان، نه قالخانیندان، نه عمودوندان قورخورام؛
دئیرلر، دعوا ائله یینده او بیر نعره چکیر، اونو ائشیتمه میشم، بلکه بیر جه
او نعره سیندن قورخام.

بیر آز گتتمیشدیلر کی، کوراو غلو بیر برک نعره چکدی، دمیرچی -
او غلو او ساعت اوزوندن گتدی، دوز قیرآتین آیاغینن آلتینا دوشدو.
بو زمان کوراو غلو آتدان آشیریلدی. دمیرچی او غلونون قوللارینی

زنجیرله دالدان محکم باغلادی. آز سونرا دمیچی اوغلو اوزونه گلدی،
قوللارینی باغلی گوروب دئدی:

- اولمایا سن کوراوغلوسان؟

کوراوغلو دئدی:

- بلی، اوزودور کی وار.

دمیچی اوغلو دئدی:

- دوغرودان دا کوراوغلوسان. او آد سنه حالالدير. قوللاریمی آچ
گئدهک، بو گوندن من سنین له دوست اولدوم.

کوراوغلو دمیچی اوغلونا اعتبار ائله ییب قوللارینی آچمادی. چنلی -
بئله قوللاری باغلی آپارماق ایسته دی. دمیچی اوغلو گوج وئریب
دارتدی، زنجیری قیریق - قیریق ائله دی اوینا آتدی، دئدی:

- کوراوغلو، اعتبار ائله ییب قوللاریمی آچمادین، اما منیم سوزوم
سوزدور. سندن آیریلما رام، هارا گئدیرسن، گئدهک.

کوراوغلو ایله دمیچی اوغلو قیرآتا ترکله شیب چنلی بئله، دلیلرین
یانینا قایتیدیلار. او گوندن دوست، قارداش اولدولار.

سویله یینی : عاشق میرزه

طاووس - ۱۹۳۸

کوراوغلونون ارزروم سفری

گونلرین بیر گونو کوراوغلونون عاشقی، عاشق جنون ارزرومدا
 جعفر پاشانین مجلسینده اوخویوردو. جعفر پاشانین تئلی خانیم آدلی
 گوزل بیر قیزی وار ایدی. آتاسینین مجلسینده عاشق اولدوغونو
 بیلدی. جعفر پاشانین یانینا بیر آدام گونده ریب، عاشق جنونون گلیب
 اونون مجلسینده اوخوماسینا اذن ایسته دی. جعفر پاشا اذن وئردی.
 عاشق جنون قالخیب تئلی خانیمین مجلسینه گتتدی. تئلی خانیمین
 یانیندا قیرخ اینجه قیز ایله شمیمشدی. عاشق جنونو گوروب دئدی:

- آی عاشق، هارالیشان؟ آدین نه دیر؟

عاشق جنون دئدی:

- آی خانیم، چنلی بئلیم، آدیم عاشق جنوندور.

تئلی خانیم چنلی بئلین آدینی ائشیتیمیش دی، کوراوغلونون، قیرآتین
 تعریفی قولاغینا چاتمیشدی؛ دئدی:

- آی عاشق جنون، چنلی بئل نه جور یئر دیر کی، اونون آتی

دلی، ایگیتی دلی دیر؟ عاشقی دا دلی دیرمی؟

عاشق جنون دئدی:

- آی خانیم، ائله منیم آتا - آنام قویان آد - عاشق جنوندور.

تتلی خانیم دندی:

- چنلی بئله قوچ کوراو غلونو تانیر سانمی؟

عاشق جنون دندی:

- چوخ یاخشی تانیرام.

تتلی خانیم دندی:

- ائله ایسه کوراو غلودان اوخو، قولاق آساق.

تتلی خانیمین جواپیندا عاشق جنون گورک نه دندی:

عاشق جنون

آیله شمیشدی چنلی بئلین ائلینده،

دئیل ایشلرینده ناشی کوراو غلو!

مصری قیلینج حمایلدی بئلینده،

گئیر هر وقت آل - قوماشی کوراو غلو.

✱

بیر هئی دئسه آغیر توپلار باسیلیر،

قانچیر غادان قانلی باشلار آسیلیر،

هر ایچگیده یئتمیش قوزو کسیلیر،

وئیرر آشی، آغ لاواشی کوراو غلو.

✱

بیر جیداسی واردیر باشی قوشا پر،
 میدانا گیرنده اسره‌میش بیر نر،
 پاشالار تیتیره‌یر، شاهلار توک توکر،
 یئتمیش یئددی دلی باشی کوراو غلو.

✱

عاشق جنون گلیب بوردا قالماسا،
 شیرین جانین عشق اودونا سالماسا،
 تئللی خانیم کیمی گوزل آلماسا،
 چکر، ییخار داغی - داشی کوراو غلو.

تئللی خانیم عاشق جنوندان کوراو غلونون تعریفینی ائشیتدی، اول اونا خلعت وئردی، سونرا الینه قلم آلیب کوراو غلویا بیر بئله نامه یازدی:
 «کوراو غلو، سنین ایگیتلیک تعریفینی ائشیتدیم. گلیب منی آپارسان،
 بو هۆنر سنه حلال اولسون، آپارا بيلمه‌سن، کیشی لیبی یئره قوی،
 باشینا یایلیق اؤرت!»

عاشق جنون نامه‌نی گوتوروب چنلی بئله یولا دوشدو. بیر نئچه گوندن سونرا گلیب چنلی بئله چاتدی. عاشق جنون او زمان چنلی بئله چاتدی کی، کوراو غلو مجلس قورموشدو. عاشق جنون تئللی خانیمین نامه‌سینی کوراو غلویا وئردی. احوالاتی دیل جوابی دا نقل ائله‌دی.

کوراو غلو احوالاتی بیلدی، بوینونا دین دوشدویونو آنلادی. دلیرین هامیسی مجلسده کوراو غلونون یانیندا ایدی. کوراو غلو دلیری باشسیز قویوب ارزروما، تئلی خانیمی گتیرمه یه گنده بیلمه دی. اوزونو دلیره توتوب دئی:

- کیم کوراو غلونون خاطرینی ایسته ییر، باشینین قدرینی بیلیر، گئتسین ارزرومدان جعفر پاشانین قیزی تئلی خانیمی گتیرسین. دلیردن سس چیخمادی.

کوراو غلو بیرده تکلیف ائله دی، یئنه دلیردن سس چیخمادی. کوراو غلو اوچونجو دفعه تکلیف ائله ینده دمیرچی اوغلو دلی حسن ایرلی یئردی. کوراو غلویا دئی:

- قوچ کوراو غلو، اذن وئرسن، من گندیب ارزرومدان تئلی خانیمی گتیره رم.

دمیرچی اوغلو بو قدر کی، کوراو غلونون یانیندا ایدی، هله اوزاق سفره چیخما میشدی، برکه - بوشا دوشمه میشدی.

کوراو غلو دئی:

- اوغول، اذندیر، گئت یاراقلان.

دمیرچی اوغلو گئتدی، ایکی قیلینج، ایکی قالخان، ایکی جیدا، ایکی گۆرز، ایکی توپوز گوتوردو، کوراو غلونون یانینا قاییتدی. کوراو غلو

گوردو دمیچی اوغلو او قدر یارق گوتوروب کی، آلتیندا ترپنه بیلیمیر،
آلدی گورک نه دئدی:

کوراوغلو

دمیچی اوغلو ارزروما واراندا،
ارزروم دندیین گؤله نسبتدیر.
چوخ یارق گوتورمک باشا بلادیر،
قیلینج هماییلدیر، بئله نسبتدیر.

سویله ییم، سوزلریم ائله دیل ازیر،
شیرین نصیحتیم قیل سینه دفتر.
ایگیتیه لازم دیر گورز، قالخان، ششپر،
جیدا بیر بوینوزلو کله نسبتدیر.

کوراوغلو تک، دشمنلری سسله مک،
های دئینده یاغی اوسته قصد دئمک،
آرپا وئریب جانندان بدتر بسله مک،
عرب آت دئدیگین یئله نسبتدیر.

دمیرچی او غلو ائله بیلیردی کی، ایگیتین ایکی الی وار، هر الینه بیر یاراق گوتورمه لیدیر. کوراو غلونون بو سوزوندن سونرا دمیرچی او غلو یاراقلارین هره سیننن بیرینی گوتوردو، قالانینی آتدی.

کوراو غلو اونا بو دفعه دئدی:

- او غلوم، آتلا رین هانسینی مینمک ایسته بیرسن، مین گئت.

دمیرچی او غلو گئتدی تووله دن عرب آتی چکدی، یهرلدی، میندی.

کوراو غلونون قاباغینا چیخاندا عرب آتا بیر قامچی ووردو.

گوتوردو کوراو غلو گورک نه دئدی:

کوراو غلو

سحردن میدان باشینا
عرب آت چارخاچی گرک؛
عرب آتین نه دیر سوچو؟
بیر ایگیت مینیجی گرک.

✱

ایگیتین ایگیت دستینه،
گیرنده آبدال پوستونا،
یولداش یولداشین اوستونه
دار گونده دونوجو گرک.

✱

کوراو غلونون سوزو او خدور،
 پاشالاردان قورخوم یو خدور،
 بو دنیا دا ایگیت چو خدور،
 ایگیتده نر گوجو گرک.

دمیرچی او غلو کوراو غلو ایله، دلیلرله سلامتله شیب یولا دوشدو. بیر
 آز گئتمیشدی بیردن آتینن باشینی چکدی، قاییتدی. کوراو غلو گوردو
 دمیرچی او غلو گلیر. او ائله فکر ائله دی کی، دمیرچی او غلو قورخدو
 قاییتدی؛ دئدی:

- او غول، نییه قاییتدین؟

دمیرچی او غلو دئدی:

- ارزروم بیر بؤیوک شهردیر، بلکه گئتدیم تتلی خانیمی تاپا بیلمه دیم،
 تاپدیم، گوجوم چاتیب گئیره بیلمه دیم، بو حالدا منه تاپشیریغین نه دیر؟
 دمیرچی او غلونون جوا بئندا آلدی کوراو غلو گورک نه دئدی:

کوراو غلو

ارزرومون بازارینا واراندا
 ازل ارزرومو آتماغین گرک؛
 گوردون کی، مطلبین باشا وارمادی
 عرب آت یالینا یاتماغین گرک!

ایگیت گرک میدان آچا، دوز دورا،
 دشمن قاباغیندا بیغینی بورا،
 آیاقلارین اوزنگییه برک وورا،
 ششپری ششپره چاتماغین گرک!

✱

ایگیت اولان نیلر الینی، یوزو
 نامردین دعوادا دورد اولار گوزو
 بودور کور او غلونون، او غول، بیر سوزو :
 او تئللی خانیمی تاپماغین گرک!

دمیرچی او غلو کور او غلودان آیریلیب، عرب آتی سوروب ارزروما
 طرف یولا دوشدو. هر یئردن کئچیب گلدی ارزرومون داغلارینا
 چاتدی. اؤزو یورغون، آتی آج ایدی. دوشدو آتی اوتا بوراخدی؛
 اوزو بیر بولاغین باشیندا دیرسکلندی. بیر آزدان دمیرچی او غلونو
 یوخو توتوب یاتدی. قالخاندا گوردو هر یئری دومان بۆرویوب،
 عرب آت دا یوخدور؛ آلدی گورک نه دئدی:

دمیرچی او غلو
 عرب آت گئتدی الیمدن،
 عرب آتی من ایسته رم!
 آیری دوشموشم ائلیمدن،
 عرب آتی من ایسته رم!

بناسيز هورگو هورولمز،
جرا حسيز خسته ديريلمز،
باخيرام هر يان گورونمز،
عرب آتی من ايسته رم!

دميرچی او غلونون بو وقتي،
ايگيدم، ايسته رم بختي،
هر طرفده دشمن چو خدي،
عرب آتی من ايسته رم!
دميرچی او غلو گزدي، عرب آتی دوماندان، چيسکيندن تاپا بيلمه دي،
گوتوردو تله سيک گورک نه دئدي:

دميرچی او غلو

دنيدا هئچ ايگيت يوخسول اولماسين،
يوخسوللوق ايگيته يامان آد اولور؛
هر کسين کي، واري، دولتي اولسا
لذت چکر، دهانيندا داد اولور.

وارلی، کاسیب بو دنیادان کوچرلر،
یاخشینی، یامانی آرار، سچرلر،
وارین اولسا گلیب یئر، ایچرلر،
یوخسول اولسان قوهوم، قارداش یاد اولور.

✱

دمیرچی او غلو ها اوخویار آرادا،
آرتدی دردیم اولدو حددن زیادا،
یاخشی آت مینلر قالسا پیادا
داش دوشر باشینا، بیر آرواد اولور.

بیر آز کئچدی، یئل قالخدی، داغلارین باشیندان دومان چکیلدی،
اطراف آیازیدی، هر یان گؤرونردو. دمیرچی او غلو عرب آتی تاپدی،
مینیب سوردو، آخشام چاغی اوزونو ارزروما یئتیردی. بیر قوجا قارییا
راست اولدو، دئدی:

- آی قاری نه نه، غریبم، منی بیر گنجه لیه قوناق ائلسن می؟
قاری دئدی:

- بیزلر قوناغی چوخ سئویریک، نییه ائله میرم.
دمیرچی او غلو دوشدو، آتی تووله یه چکدی، اوزو قارنین ائوینه
گلدی.

قاری دمیرچی او غلونا چوره ک گتیردی. یئمکدن سونرا قاری دئدی:

- آی او غول، بورا نه اوچون گلمیسن؟

دمیرچی او غلو دئدی:

- آی نه نه، جعفر پاشانین قیزی تئللی خانیمی آپارماغا گلیمیشم،
سؤیله، اونو نئجه گوره بیلرم؟

قاری دئدی:

- آی او غول، او چوخ عاشق پرست قیزدیر؛ عمارتینین قاباغی
پهلوان میدانیدیر. صاباح بیر ساز گوتور او میدانا چیخ، چال، اوخو،
اوندا تئللی خانیم کلافیرنگیه چیخار، گوررسن.

دمیرچی او غلو گئجه قارینین ائوینده یاتدی. صاباح آچیلدی. آتینی
قارینین توله سینده قویدو، اوزو عاشق پالتاری گئیدی، آلتیدان سلاح
باغلادی، چیگنینین اوستوندن بیر ساز کئچیریب اؤزونو پهلوان میدانینا
سالدی.

پهلوان میدانیندا جعفر پاشا اوز آداملاری ایله آیله شمیشدی.
دمیرچی او غلونو گوروب دئدی:

- عاشق، بیر چال اوخو، قولاق آساق، کئفیمز آچیلسین.
گوتوردو دمیرچی او غلو گورک نه دئدی:

دمیرچی او غلو

قالخیب چنلی بئلدن دوشوموشم یولا،

ارزرومون بازارینا گلیمیشم؛

اجل کؤینه یینی گئییب اینیمه

جنگ - جیدالین گذارینا گلیمیشم.

آيله شميشديم اوردا، گفتارى كئچدى،
قالخدى كونول مورغو دولو مئى ايجدى،
تئلى خانيم، نامه ن گلدی يئتيشدى،
بیر گوزلین ایلقارینا گلیمش.

✱

دمیرچی او غلو یالان گلمز دیلیمه،
مختن یاپیشار چتین الیمه،
مصری قیلینج باغلامیشام بئلیمه،
ترلانلارین تاوارینا گلیمش.
دمیرچی او غلونون سسینه تئلى خانیم دا کلافیرنگیه چیخدی.
گوردو بیر او غلاندير، ساز چالیب او خویور.
تئلى خانیم کور او غلویا نامه گونده رمیشدی. دئدی: «نامه م چاتیب،
کور او غلودور، منی آپارماغا گلیب». قاراواشلاریندان بیرینی یانینا
چاغیریب دئدی:

- آی قیز، گئت، او عاشقا دئگیلن صاباح باغیما گزمه یه
چیخا جاغام، منیم گۆلشن باغیما گل سین.
قاراواش گلدی دمیرچی او غلونا دئدی:
- تئلى خانیم دئیر، صاباح منیم گۆلشن باغیما گل سین.

دمیرچی اوغلو مطلبی آنلادی. قاییتدی، قارینین ائوینه گئتدی.
 آخشام اولدو، یاتدی. صاباح آچیلدی، قالخدی، عرب آتی چکدی،
 یهرلدی، میندی، تئلی خانیمین گۆلشن باغینا سوردو. گوردو تئلی
 خانیم قاراواشلاری ایله گۆلشن باغیندادیر. آتی اونا یاناشدیردی، الینی
 آتیب تئلی خانیمی عرب آتین ترکینه چکدی، سوروب باغدان
 چیخدی. او طرفدن قاراواشلار اوزلرینی جعفر پاشایا یئتیریب دئیلر:
 - دمیرچی اوغلو قیزین، تئلی خانیمی قاجیرتدی.

جعفر پاشا حکم ائله دی، قوشون آتلانندی، دمیرچی اوغلونون دالینجا
 دوشدو.

او طرفدن دمیرچی اوغلو، تئلی خانیم دا ترکینده عرب آتی سوروب
 ارزروم شهریندن آرالانمیشدی. باخدی، دالینجا قوشون گلیر. آتین
 باشینی چکدی.

تئلی خانیم دئدی:

- بو یترده نییه ایله ندین؟ سور آتینی گندهک! ایندی قوشون
 گلیب چاتار، منی ده، سنی ده اولدورر.

تئلی خانیم گوردو دمیرچی اوغلو گئتمک ایسته میر، گوتوردو
 گورک نه دئدی:

تئللی خانیم

عثمانلی قوشونو گلر قورد کیمی،
قاچ گئت، عجم او غلو، قالما بو یئرده!
باشین گئدهر، گووده ن قالار یورد کیمی،
قاچ گئت، عجم او غلو، قالما بو یئرده!
دمیرچی او غلو

عثمانلی قوشونو گلسه قورد کیمی،
اؤلر عجم او غلو، قاچماز بو یئردن!
باشیم گئتسه، گووده م قالسا یورد کیمی،
اؤلر عجم او غلو، گئتمز بو یئردن!
تئللی خانیم

قوشون گلیر ایندی سنی توتارلار،
قوللارینی دال گردنده چاتارلار،
قول دئیین حبشی ده ساتارلار،
قاچ گئت، عجم او غلو، قالما بو یئرده!
دمیرچی او غلو

قوشون دا گلیب منی توتسالار،
قوللاریمی دال گردنده چاتسالار،
قول دئیین حبشی ده ساتسالار،
اؤلر عجم او غلو، گئتمز بو یئردن!

تئللی خانیم

تئللی خانیم عرضین سنه ائيله سين،
 ديلي توتمور بئش كلمه نى سؤيله سين،
 بيرجه ايگيت مين قوشونا نئيله سين،
 قاچ گئت، عجم اوغلو، قالما بو يئرده!
 دميرچى اوغلو

دميرچى اوغلو دردين سنه سويله سين،
 شيرين جانين سنه قربان ائيله سين،
 يوز مين تولكو بير آسلانا نئيله سين؟
 اولر عجم اوغلو، گئتمز بو يئردن!

سوز تمام اولدو. دميرچى اوغلو سوزله دئدييى كيمي ديل ايله ده دئدى:
 - من سنى بئله دالاشسيز - دعواسيز چنلى بئله آپارسام،
 كور اوغلو دئيه جك اوغورلاييب گتيريسن، بو ايگيتليكدن دئييل. گرک
 قاييдам، قوشونلا دعوا ائله يم، سنى ائله آپارام.
 قوشون گليب يئتشميشدى. يولون قيراغيندا بير قالاچا وار ايدى.
 دميرچى اوغلو تئللى خانيمي گتيريپ همان قالاچادا قويدو، آغزينا دا
 بير داش قاپادى. اوزو عرب آتين باشىنى چئوردى، قيلينجى چكدى،
 قوشونا جومولدو، قوشونو قيرماغا باشلادى.

دمیرچی اوغلو جعفر پاشانین قوشونو ایله اوچ گون اوچ گئجه ووروشدو، چوخ آدام اوڭلدوردو، قوشونو الدن آياقدان سالدی.

جعفر پاشا قوشونون ایچینده ایدی، دئدی:

- بئله لیکله بونو اولدوره بیلمه ریک. کمند آتین، بلکه کمند ایله توتا بیلک.

پهلوانلار هر طرفدن کمند آتدیلا. دمیرچی اوغلو نو توتدولار، گئدیپ تئللی خانیمی دا قالاچادان چیخارتدیلا. دمیرچی اوغلو نو شهره گتیردیلا. جعفر پاشا دئدی:

- بو چوخ قوشون قیریب، گرک ائله عذابلا اوڭلدوره کی، حیئی چیخسین.

جعفر پاشانین حکمی ایله دمیرچی اوغلو نو پهلوان میدانیندا زنجیرله - میشدیلا. گونده جلاد آياق طرفیندن دریسینی سوئوب سامان تپیردی. دمیرچی اوغلو بوردا قالسین، سیزه چنلی بئله کوراوغلودان خبر وئیریم. کوراوغلو بیر گئجه یاتمیشدی، یوخوسوندا گوردو کی، بیر دیشی لاخلاییب، آغزی قانلا دولوب. سکسه نیب یوخودان آییلدی، بیر نعره چکدی. کوراوغلونون نعره سینه دلیر یوخودان قالخیب اونون یانینا گلدیلر. کوراوغلو حکم ائله دی، بوتون دلیر یاراقلا نیب آتاندیلار. کوراوغلو اوزوده مصری قیلینجی بئلینه باغلادی، قالخان

آسدى، نيزه گوتوردو، سىچرايىب ترلان قوش كىمى قىراتىن بئلىنه قوندو. چنلى بئلدن ايلديرىم كىمى ائندىلر، اوز توتوب ارزروم سارى گئتىلر. داغلارى، داشلارى دۆز ائله دىلر؛ دره لرى، تپه لرى يئل كىمى آشدىلار؛ اوزلرىنى ارزروما يئتيردىلر.

كوراو غلونون خاصىتى ايدى: بير يئر چاتاندا عاشق پالتارى گئيب كئىده ردى؛ اول قاباغى يوخلاردى، سونرا دىوايا باشلاردى. دىللىرى ارزروم داغلارنىن باشىندا دوشدو.

كوراو غلو اوزو آلتان ياراقلاندى، اوستوندن چىگىنه ساز كئچىرىپ تك شهره گىردى. ميدانا گلدى، گوردو جعفر پاشا اوز آداملارى ايله بورادادىر. جعفر پاشا اونو گوردو، يانىنا چاغىرتدىرىپ دئدى:

عاشق، كوراو غلونون بير دىلىسىنى توتدوروب درىسىنى سويدورورام. دئىرلر او دلى كوراو غلو چوخ ايگىتىدىر، بير اوندان اوخو قولاق آساق.

كوراو غلو پهلوان ميدانىنا گوز گزىردى. گوردو ميدانىن بير طرفىنده دمىرچى اوغلونو زنجيره باغلايىبلار، جلادلار آياق طرفىندن سويوب درىسىنه سامان تىپ دئىرلر:

— درىنى سويوروق، اينجىير سن مى، قورخورسان مى؟

دمىرچى او غلو اوز قانىنى يالايب جلادلارنىن جوايىندا دئىر:

- قوچ کوراو غلو کیمی آرخاصی اولان هئچ غم چکیب قورخارمی؟
کوراو غلو دمیرچی او غلوندان بو سوزلری ائشیدیب آلدی گورک نه
دئدی:

کوراو غلو

ملول ملول نه باخیرسان،
دمیرچی او غلو، دمیرچی او غلو!
جانیم اودلارا یاخیرسان،
دمیرچی او غلو، دمیرچی او غلو!

دوست دوستدان آرالی گرک،
غوغایا وارالی گرک،
ایگیت ده یارالی گرک،
دمیرچی او غلو، دمیرچی او غلو!

قوچ کوراو غلو ائیلر ساواش،
کسر، توکر چوخ قانلی باش،
تئللی خانیم سنه پئشککش،
دمیرچی او غلو، دمیرچی او غلو!

کوراو غلو اۆزونو دمیڭچی اوغلونا توتوب اوخویوردو. جعفر پاشا دئدی:

- عاشق، او، کوراو غلونون دلیسی دیر، ایندی بوینونو ووردورا-
جاغام، اوندا باخارسان. دئیرلر، کوراو غلو نعره چکنده، نعره سیندن
داغ - داش تیتره ییر؛ کوراو غلو کیمی نعره چکه بیلر سمنی؟
کوراو غلو دئدی:

- چوخ یاخشی نعره چکه بیلرم. آلدی گورک نه دئدی:
کوراو غلو

قۇل دئیرلر، قۇلون بوینون بورارلار،

قوللار قاباغیندا گئدن تیرم من!

حسابیا داغ دا اولسا آیللم،

بد حسابا یامان کینلی گیرم من!

✱

قیلام قوشونون خاک پای کیمی،

بیر قیلینج وورارام امیرای کیمی،

من جوشموشام بوز - بولانلیق چای کیمی،

اینانما کی، نئچه ایله سؤنم من!

✱

کوراو غلو دا یاتیب یاتیب اویانمیش،
مصری قیلینج قیزیل قانا بویانمیش،
من پولادام دمیرچی ده دایانمیش،
شیشه یم ال دگنده سینام من؟

کوراو غلو سوزونو قورتاریب بیر نعره چکدی؛ اونون نعره سینه دلیر
داغلاردان توکولوب گلدیلر. هر یاندان هجوم ائله دیر، قوشونو
قیرماغا باشلادیلار. کوراو غلو جعفر پاشانی خیرتدکله دی، بیخدی،
سینه سینه چؤکدو، مصری قیلینجی چکیب باشینی کسمک ایسته ینده
تئللی خانیم اوزونو آتاسینین اوستونه سالدی، باشیندان یایلیغینی
آچیب کوراو غلونون آیاغینین آلتینا آتدی و دئدی:

— آی کوراو غلو، ایگیت باسدیغینی کسمز. بو دفعه آتامی منه باغیشلا.

کوراو غلو جعفر پاشانین سینه سی اوستوندن قالخدی، دئدی:

— گئت، سنی تئللی خانیم باغیشلادیم. بیر ده قاباقلاشساق
ایمدن جان قورتارا بیلمه یه جکسن.

جعفر پاشانین قوشونونون قیریلائی قیریلدی، قیریلما یانلاری دا
قاجیب داغیلدی.

کوراو غلونون دلیری دعوادان ال چکدیلر. تئللی خانیمی،
دمیرچی او غلونو گوتوروب چنلی بئله یولا دوشدولر.

کوراوغلو ایله ائیواز دلیلرین قاباغیندا گئدیردی. یولون چوخونو گئتمیشدیلر، آزی قالمیشدی. چنلی بئله یاخینلاشمیشدیلا. بیردن کوراوغلو اۆزونو ائیوازا توتوب دئدی:

- گئت، گۆر دمیِرچی اوغلونون یاراسی نئجه دیر، ساغالارمی؟
ائیواز دمیِرچی اوغلونون یانینا گلدی، باخدی کی، یاراسیندان قان او قدر آخیب کی، رنگی دوّم آغ آغاریب، ضعیفله ییب، دیلی یوخدور، نفسی گوجلّه گئدی ب گلیر. ائیواز کوراوغلونون یانینا قاییدی ب دئدی:
- دمیِرچی اوغلونون یاراسی چوخدور، ساغالاسی دئیل، بونو بو حالدا چنلی بئله نییه آپاریرسان؟ آت بوّرالاردا بیر یئرده قالسین.
ائیوازین جوا بئندا آلدی کوراوغلو، گورک نه دئدی:

کوراوغلو

بینادان گوزل اولمایان

تئلین قدرینی نه بیلر؟

چولده گزن بوز سرچه لر

گولون قدرینی نه بیلر؟

گل قوشوب کوټان اکمه‌ین،
 نانین سفره‌یه توکمه‌ین،
 آراینین قهرین چکمه‌ین
 بالین قدرینی نه بیلر؟

✱

اوټان، ائیواز خان، بیر اوټان!
 داغلارین دومانین توتان،
 نامردلیکله باشا چاتان
 ائللین قدرینی نه بیلر.

کور او غلو سازلا دئدییی کیمی سوز ایله ده دئدی:

- ائیواز، من دلیرین هره‌سینی بیر یئرده آتیب گئتسم، اوندا منیم
 باشیمدا آدام قالماز، هامیسی چیخار گندر، تک قالارام. دشمن
 اوستومه آیاق آلاز. دمی‌رچی او غلونو چنلی بئله آپاراجاغام، حکیم
 تاپاجاغام، یاراسینا درمان قویوب باخسین؛ ساغالسا بیر یاخشی توی
 ائله‌یب تئلللی خانیمی دا اونا وئره‌جه‌یم؛ ساغالما‌یب اؤلسه اوندا
 چنلی بئله باسدیراجاغام.

چنلی بئله چاتدیلار، کوراوغلو دلیلره بیر حکیم تاپدیریب گئیرتدی،
دئدی:

- حکیم، دمیرچی اوغلونون یاراسینا یاخشی مرحم ائله
ساغالسین، سنه خلعت وئره جهیم. یاخشی باخماسان، دمیرچی اوغلو
ساغالماسا، یقین بیل سنی اونون یئرینه اؤلدوره جهیم.
حکیم بیلدی کی، کوراوغلونون سوزو بیردیر. جانین
قورخوسوندان دمیرچی اوغلونون یاراسینا الندن گلن قدر یاخشی
مرحم ائله دی.

حکیمین مرحمی دوشدو، یارا ساغالماغا باشلادی.
بیر قدر کئچدی، دمیرچی اوغلو ساپاساغ اولوب آیاغا قالخدی.
کوراوغلو حکیمه یاخشی خلعت وئریب یولا سالدی. چنلی بئله
مجلس دوزه لندی، بیر یاخشی توی قوردوردو، تئلی خانیمی
دمیرچی اوغلونا آلدی.

سویله نی : عاشق ابراهیم قاراجاوغلو

کیروف آباد - ۱۹۳۸

کوراوغلونون توقات سفری

کوراوغلو چارداخلی - چنلی بئلده آیله شمیشدی. دلیلی باشیندا جمع ایدی. دلیلرین قورخوسوندان چنلی بئلین هنده ورینه هرلهنن اولای بیلیمزدی. کئچن تاجر کاروانلارینی کوراوغلو قیرآتلا دوشله ییب چنلی بئله چکیردی، وار - دولتی نی الیندن آلیب یولا سالیردی. بیر گون توقات پاشاسی محمود پاشانین تاجرلری قافله - قاتیرلا اورادان کئچیردی. کوراوغلو دلیلر ایله تاجرلرین قاباغینی کسدی. هر نه لری وار ایدی الیریندن آلدی، بوراخدی. ماللاری گتیمیش تاجرلر باشی لؤلوی اؤزلرینی محمود پاشانین یانینا سالیب دئدیله: - کوراوغلو بیزی سویدو، وار - دولتی میزی الیمزدن آلدی، قورو یورددا قویدو.

محمود پاشا کوراوغلونون الیندن چوخدان یانیقلی ایدی. بیر مجلس قوردوردو. وزیرلری، وکیللری، بی لری، خانلاری، تاجرلری او مجلسه چاغیرتدی.

آداملار جمع اولاندا محمود پاشا اؤزونو اونلارا توتوب دئدی: - کوراوغلو یئنه دینچ اوتورمور، تاجرلری سویور، کاروانلاری تالان ائله ییر؛ پاشالارا، بی لره، خانلارا قان اوددورور. کوراوغلو بو

قوچاقلیغین هامیسینی بیر قیرآتلا، بیرده باشینداکی دلیلرله ائله بیر.
قیرآت اولماسا دلیلرده بیر شئی ائلیه بیلمز؛ چوخ کئچمز
کوراوغلونون اؤزوده اله کئچر، تلف اولوب گئدر.

وزیرلر، وکیل لر دئدیله:

- پاشا ساغ اولسون، دۆز بویورورسونوز، کوراوغلونون نه کی
هؤنری وار هامیسی قیرآتدادیر. گرک قیرآتی اله کئچیرک.

پاشا دئدی:

- قیرآتی اوندان نجه آلماق اولار؟

وزیر دئدی:

- نه مر، پول، مال وئرسنیز، بلکه گئدیپ کوراوغلونون قیرآتینی
اوزونه اؤمودو گلنلردن بیرى گتیره بيله.

محمود پاشا دئدی:

- منیم اوغول ائولادیم یوخدور کی، گوندرهم گنده
کوراوغلونون قیرآتینی گتیره. یوردوما، یوواما صاحب اولان،
گوزومون آغی - قاراسی بیر قیزیم وار، هر کیم گئدیپ چنلی بئلدن
قوچ کوراوغلونون قیرآتینی منه گتیرسه، قیزیم دؤنا خاتونو اونا
وئره رم، اؤزونو ده دنیا مالیندان غنی ائده رم.

محمود پاشا بونو دئییب بیر ایستیکان شراب دؤلدوروب الینه آلدی،
اؤزونو مجلسده کیلره توتوب اوجادان دئدی:

- کیمین اؤزونه گومانی گلیر آیاغا دورسون، آلسین بو شرابی ایچسین، گئتسین کوراوغلونون دلی به یگیرینی گتیرسین.

مجلس اهلی هامیسی باشینی آشاغی دیکدی، جینقیرینی چیخاردان اولمادی. محمود پاشا سوزونو بیرده دئدی. یئنه سس چیخاردان اولمادی. مجلسین آلت طرفینده حمزه آدلی ساییلان بیر کئچل اوتورموشدو، آیاغا قالخیب دئدی:

- پاشا ساغ اولسون، اگر راضی اولوب وعدنیزه دوغرو چیخسانیز، من گئدیب کوراوغلونون قیرآتینی گتیرهرم.

کئچل حمزه بو سوزو دئنده مجلسده کی آداملار چاخناشدی، بیر- بیرنه دهیدی. کئچلده کی بو جرئه هامی مات قالدی. محمود پاشانین قیزی دونا خاتون پنجره نین آغزیندا دوروب قولاق آسیردی، گولوب دئدی:

- قوچ کوراوغلونون قیرآتینی گتیره نه باخ! گئدیب باشینین کئچلینین دردینی چکمیر، گور نه غلطلر ائله ییر!

محمود پاشا سوزونو بیر ده دئدی. یئنه ده کئچل حمزه دن سوایی گئدیرم دئین اولمادی. محمود پاشا آخیردا چاره سیز قالیب راضی اولدو. کئچل حمزه ایره لی یثردی، آلدی شرابی ایچدی، دئدی:

- محمود پاشا، منه بیر آی وعده وئر. کوراو غلونون قیرآینی گنیره بیلیمه دیم هئچ، گنیره بیلیم اوندا سوزوموز سوزدور، دونا خاتونو آلا جاغام. محمود پاشا دئدی:

- گئت، گنیره بیلسن دونا خاتون سنین دیر. کئچل حمزه اورادان چیخیب ائولرینه گلدی، آذوقه گوتوروب یولا دوشدو. نئچه گوندن سونرا خبر آلا - آلا گلیب چنلی بئله چیخدی. کوراو غلو بیر قایانین باشیندا دوروب، کاروان یولو پو سوردو. گوردو بیر آدام اوژ قویوب دؤز چنلی بئله گلیر. گوزله دی، کئچل حمزه گلدی یئتیشدی. کوراو غلو قایادان ائیب اونون یانینا گلدی، دئدی:

- اوغول، نه چی سن؟ هارادان گلیب هارا گئدیرسن؟

کئچل حمزه دئدی:

- پاشانین ایلخی سینا گئدیردیم، یئددی ایل اونا آت اوتاردیم، آخیردا پاشا حقیمی ده وئرمه ییب قاپی سیندان قوولادی. ایندی چنلی بئله سنی دئییب گلیمش.

کوراو غلو کئچل حمزه نی گوتوروب خانیملارین، دلیرین یانینا گلدی. دلیر کئچل حمزه نی گوروب دئدیله:

- کوراو غلو، بونو هارادان تاییب گتیردین؟ کئچل لر فندگیر اولارلار. بونون گوزلری اوچ تپه ساغساغانینین گوزلری کیمی قاییر -

قاییر قایناییر. هئچ ساغ عمللی آداما اوخشامیر، ردّ ائله گئتسین.

خانیملار دا باخیب دئدیلر:

- بو اییرنجی، کئچل خوندوزو هارادان گتیردین؟ باشقا آدام قحط اولوب مو؟ قوولا چیخسین گئتسین.

کوراوغلو خانیملاری، دلیری بیر تهر ساکت ائله ییب، دئدی:

- آی خانیم، نیه ال-آیاغا دوشوبسونوز؟ یازیغن بیریدیر، ییزه زیانی اولماز، قوی سفرهمیزین قیریق- قوروغوندان یئیب قاپیدالبا جادا دولانسین. کئچل حمزه قیریق- قوروقدان یئیب قابی- باجانی سوپوروردو، حیه طی ترتمیز ساخلییردی. خانیملار، دلیر نه بویوروردولار سا گئدیردی. گئدی ایشی یاخشی یاریدیردی. بئله زیرک لیگینه گوره دلیرین، خانیملارین یانیندا کئچل حمزه نین حورمتی آرتمیشدی. کوراوغلو کئچل حمزه نین قوچاق لیغینی، دیریا شلی لیغینی گوروب اونو کل اوغلان چاغیریدی.

بیر گون کوراوغلو کئچل حمزه نی یانینا سسله ییب دئدی:

- کل اوغلان، آتا موغایات اولماغی بیلیرسن می؟

کئچل حمزه دئدی:

- الیمدن گلر، یاخشی آتا باخا بیلهرم.

کوراوغلونون بیر یوک یاییسی وار ایدی. او قدر یوکلهمیشدیلر کی، سوّموکلری ائشیه چیخمیشدی. کوراوغلو اونا باخماغی کئچل حمزه یه تاپشیردی.

کچل حمزه یاییا چوخ یاخشی موغایات اولوردو. آخشام - صاباح
تومارلا ییردی، دلیرین گوزلرینی اوغورلاییب تووله ده کی اویری
آتالارین اوتوندان، آریاسیندان گوتوروب یایی نین قاباغینا توکوردو. یایی
اٹله کوکه لمیشدی کی، اون وورسان یایشمازدی. دریسینه سیغمیردی.
بیرگون کوراوغلو تووله یه آتالارین یانینا گلیمیشدی. باخدی اول کی
آریق یایی تانیا بیلمه دی. مات قالدی، دئدی:

- آی کل اوغلان سن آتا نه یاخشی موغایات اولورسانمیش.
بٹله آتا باخماق الندن گلدییینی نییه مندن گیزله دیردین؟ احسن سنه!
چوخ زیرکسن!

کچل حمزه چوخ حورمته مینمیشدی. هانسی آتا موغایات اولماغی
تاپشیریردین، بٹش گونده دریسینه سیغماز اٹله ییردی. کوراوغلو دورآتا
باخماغی کچل حمزه یه تاپشیردی. بو ایشه خانیملار، دلیر راضی
اولمادیلار سا دا، کوراوغلو اونلارا قولاق آسمادی.

کچل حمزه اول لر دورآتا یاخشی باخدی. اما سونرالار آتین
آریاسینی کسدی. دورآت آریقلا دی. بیر گون کوراوغلو تووله یه
گلیمیشدی. گوردو دورآت سینیخیب، دئدی:

- آی کل اوغلان، بو آت نییه بٹله اولوب، اولمایا آتا یاخشی باخمیرسان؟
کچل حمزه دئدی:

- من آتا الیمدن گلدییی قدر یاخشیی باخیرام. اما آت گئجه -
گوندوز ایچه ریده، باشیندان آخیرا باغلی، آیاقلاری دا بوخوولودور،
اٹشیک اؤزو گورمور. یقین اوندان سینخییر.

قیرآتلا دؤرات بیر تووله ده باغلانیردی. هره سینین آیاغیندا آیری -
آیری بوخوو وار ایدی، اونلار دا آیری - آیری آچارلا آچیلیردی.
قاپنین، بوخوولارین آچاری کوراوغلونون اؤزونده اولاردی.
کوراوغلو چیخارتدی دؤراتین بوخوو آچارینی کچل حمزه یه وئردی.
خانیملار، دلیر بونو اٹشیدیپ برک آجیقلاری توتدو، دئدیلر:

- آی کوراوغلو، سن نه ائله ییرسن؟ تانیمادیغین، بیلمه دیین بیر
آداما اعتبار ائله ییب دؤراتین بوخوو آچارینی وئیرسن.

کوراوغلو یئنه ده خانیملاری، دلیری ساکت ائله دی، دئدی:

- هئچ زاد اولماز.

کچل حمزه بیر نئچه گونده دؤراتی دریسینه سیغماز ائله دی. کچل
حمزه نین بورایا گلمه سی آز قالیردی بیر آی اولسون.

اونون محمود پاشایا وئردییی وعده تمام اولوردو. کچل حمزه
گئجه لرین بیرینده آیاغا قالخدی، اوز - اوزونه دئدی: « من بیر ایل ده
بورادا قالسام کوراوغلو قیرآتین مهترلیگینی منه وئرمز، مهترلیگینی
وئرسه ده بوخوونون آچارینی منه وئرمز. توقات شهرینده قیرآتلا

دوږآتی کیم تانییار؟ یاخشیسی بودور کی، دوږآتی قیرآت آدینا آپاریم، محمود پاشانین قیزی آلیم، بئش گون بو دنیا دا کئف چکیم».

کچل حمزه بونو دئیب خلوتجه دوږآتی مینیب قاچدی.

صباح آچیلدی، مهترلر یئریندن قالخیب آتلارا آریا - سامان وئرمک اوچون توولهیه گلدیله، گوردولر دوږآت دا یوخدور، کچل ده. باشی لوږلو کوراوغلونون یانینا گلدیله، دئدیله:

- نه دوږآت وار، نه ده کچل حمزه.

بو خبردن دلیر چاخناشیب بیر - بیرلینه دیدی، کوراوغلویا آجیقلاری توتدو. کلم اوسته ایستی سو یاغدییران کیمی کوراوغلونون اوستونه سوز یاغدییردیله. او کی وار تهیز - تهمت ائله دیله. خانیملار دا بیر یاندان کوراوغلویا مذمت ائله دیله. گناه اؤزونده اولدوغندان کوراوغلو نه دلیرین، نه ده خانیملارین تهمتینه دینمهدی، کیرییب قالدی. دلیر ساکت اولموردو، دئیردیله:

- بیز سنه دئمه دیکمی تانیمادیغین آداما اعتبار ائدیپ آتی تاپشیرما؟ ایگیتین یا آتینی آپاردیلار، یا آروادینی - ایکیزی ده ناموس - دان ساییلیر. بیزیم قورخوموزدان چارداخلی چنلی بئلین هنده ورینه هرلنن اولمازدی. بیزرگانلار الیمزدن زارا گلیمیشدی، کاروانلار کئچه بیلیمزدی، پاشالار، بی لر اوستوموزه قوشون چکه بیلیمزدی. ایندی بیر

کچل گده گلیب بورادان آت آپاردی. ایندی بو خبر اطرافا یاییلاجاق،
 بوندان سونرا دشمنلر اوستوموزه آياق آلاجاق. اؤزون اوز الینله ائله
 ایش ائله دین کی، عالم ییغیلسا ائله یه بیلمز. ایندی گئت گورک
 دؤراتی هارادان تاپاجاقسان، نئجه گتیره جکسن.

کوراوغلو دئدی:

- دؤرات گئدیپ، قیرآت دورور، مینیب گندهرم، تاپیب
 گتیرهرم. منی آز مذمت ائله یین.

کوراوغلونون هیرسی توتاندا یانینا گئدیپ اونو دیندیرمک اولمازدی.
 یاتاردی، آجیغی ائله سویویاردی. کوراوغلو باشینی آتدی. ایکی گون،
 ایکی گئجه اوزو قویلو، آج، سوسوز یاتدی. اوچونجو گون یوخودان
 آییلدی. ائیوازی سسله دی. آیریلیق مجلسی قورماغی اونا تاپشیردی.
 ائیواز مجلس قوردو. تکجه کوراوغلویا یئددی باتمان دؤیو پیلوو،
 یئددی قویون شاققاسی، یئددی تولوق ایران حاضرلانندی. یئدیله،
 ایچدیله، ائیواز کوراوغلونون بیغلارینی ائشیدی، قولاغنین دالیندا بوردو.
 کوراوغلو گئینیدی، کئجینیدی، آیاغا قالخدی. قیرآتی محکم یهرله ییب
 قاباغینا چکدیله. کوراوغلو خانیملارلا، دلیرله حلال لاشیب سیچرادی
 قیرآتین بئلینه میندی. دؤراتین اوچ گونده گئتیدی یولو قیرآت بیر
 گونده گئدیردی. کوراوغلونون قیرآتا مینیدی گوروندو. قیرآت ائله بیل

کی، قوش کیمی قاناد آچدی. داغلاری، داشلاری دوز ائله دی. ایلدیریم کیمی گئتدی. قیرآتین نالاریندان قیغیلجیم قالخیردی، یولو باشینا گوتورموشدو. ائله گئیدردی گولله آتسان دالیندان چاتمازدی.

او طرفدن کچل حمزه اوچ گون، اوچ گئجه ایدی کی، جانینین قورخوسوندان بیر یئرده دوشوب دینجه لمیردی، آت سوروردو. قیرخ دگیرمانلارا ییتیشدی، دؤنوب گئری باخدی، گوردو کوراو غلو قیرآتین اوستونده یوللا ائله گلیر کی، آتین قاجماغیندان توز دومانا قاتیشیر. کچل حمزه نین آغزیندا توپورجه یی قورودو، جانینا قورخو دوشدو. بیلدی کی کوراو غلو ییتیشن کیمی اونونکونو اونا وئره جک. دؤراتی قامچیلایب اوزونو تئز قیرخ دگیرمانلارین بیرینین قاپیسینا سالدی، دوشدو، آتی دگیرمانین قاپیسیینداکی دیره یه باغلادی، تله سیک دئدی:

- آی دگیرمانچی، بیر تئز ائشیه چیخ!

دگیرمانچی تئز ائشیه چیخیب دئدی:

- قارداش، نه ایسته ییرسن؟ نه وار؟

حمزه دئدی:

- باخ، او یوللا گلن قوچ کوراو غلودور. چنلی بئلدن گلیر.

ایلخیسینا قو تورلوق دوشوب، دگیرمانچی بیینی آختاریر کی، آتارین

قوتورونو قورتارسین. تئز باشینا چاره قیل. یئتیشسه عمرونو تمام ایده جک.

دگیرمانچی دیلی توتار - توتماز دئدی:

- آی قادان آلیم، نه یله ییم کی، اونون الندن سلامت قورتاریم؟
 - سویون پالتارینی منه وئر، من گئیم، منیم ده پالتاریمی سن گئین، گئت دگیرمانین آلتیندا دونوزلوغا گیر، گیزلن. من کوراوغلونون آغزینی بیر یانا سالا بیلسم سالدیم، سالا بیلمه سم اوندا قوی منی اؤلدورسون، سن یازیقسان.

دگیرمانچی حمزه نین سوزونه ایناندی. پالتارینی چیخاردیب اونا وئردی. حمزه ده پالتارینی دگیرمانچیا وئردی. دگیرمانچی حمزه نین پالتارینی گئیینیب دونوزلوغا گirdی. حمزه ده دگیرمانچی نین پالتارینی گئیندی، ایچری دگیرمانا گirdی. اوزونو - باشینی او کی وار اؤنلادی، تانینماز اولدو. الینه اون کوره گی آلیب، اؤنلوغون قاباغیندا باشی آشاغی دایاندی.

او طرفدن کوراوغلو اوزونو آلیجی قوش کیمی دگیرمانچی نین قاپیسینا یئتیردی. قاپیدان چیغیریب دئدی:

- ایندیجه منیم قاباغیمجا بورایا گلن آتلی نئجه اولدو؟

کچل حمزه دئدی:

- اودور ایچریده دگیرمانین دونوزلوغونا گیریب گیزلنمیشدیر.

کوراوغلو یهردن آشیریلدی. قیرآتی حمزه‌نین یده‌یینه وئریب
دگیرمانا گیردی. دونوزلوغا یاناشدی، دئدی:

- آیه، آی کچل، بئله چیخ!

دگیرمانچی داها دا قورخوب دئدی:

- هارا چیخیم؟ سنین ایلخینا درمان اولاسی منیم بئینیم یوخدور،
چیخمارام. مندن ال چک، گئت آیریسینی تاپ.

کوراوغلو دئدی:

- آیه، آی کچل، قوتور نه‌دیر، بئین نه‌دیر. بئله چیخ، سنینله
ایشیم چوخدور.

کوراوغلو گوردو کی، دگیرمانچی اوز خوشو ایله دونوزلوقدان
چیخماق ایسته‌میر. ایره‌لی یئریدی. دگیرمانچی قورخوب اویانا چکیلدی.
کوراوغلو بیر آز دا ایره‌لی یئریدی. دگیرمانچی یئنه ده او طرفه گئری
چکیلدی. بیردن دگیرمانچی نین باشی دگیرمانین یئین - یئین ایشله‌ین
پرینه توخوندو. پر ووردو، دگیرمانچی نین باشینی ازیم - ازیم ازدی،
بئینینی بورنوندان گئیردی. کوراوغلو آییلیب اونون آیاقلاریندان توتدو،
چکدی چیخارتدی. گوردو کچل حمزه نه‌گزیر، اولن دگیرمانچیدیر.
کچل حمزه چنلی بئلده دؤرآتا باخاندا قیرآتین دا یان یوره‌سینه هرله-
نیم اؤزونه مهربان ائله‌میشدی. کوراوغلونون باشی ایچریده
دگیرمانچیا قاریشاندا کچل حمزه قیرآتا آشیریلدی.

بو طرفدن کوراو غلو دگیرماندان چیخاندا گوردو کچل حمزه قیرآتین
 بئلینه قالخیب دگیرماندان آرالانیبدیر، قیرآتی هر دن قامچی ایله ووروب
 اینجیدیر. کوراو غلو کچل حمزه نین اونو آلداتدیغینی ایندیجه بیلدی.
 بوندان اورهی بولاندی، کونلو دردلندی. آلدی گورک نه دئدی:

کوراو غلو

جانیم حمزه، گوزوم حمزه،

حمزه اینجیتمه قیرآتی!

بودور سنه سوزوم حمزه:

حمزه اینجیتمه قیرآتی!

قیرآتدیر منیم دیره ییم،

ارییر، قالماز اوره ییم،

سن اولاسان دوْز چوره ییم،

حمزه اینجیتمه قیرآتی!

ائشیدر پاشالار، بی لر،

شادلیق خبرینی سویلر؛

کوراو غلو التماس ائیلر:

حمزه اینجیتمه قیرآتی!

کچل حمزه دئدی:

- کوراوغلو، ائله ایگیتلیکدن، آدین وار ایمیش. بیر آی سفره‌نین قیریق - قوروغوندان یئدیم، ایندی اونو دا دیلینه گئیردین، باشیما چالدین؟ اؤزون کاروانلار سویورسان، قافله‌لو تالاییرسان، مال، دولت آلیرسان، ایندی بیر آتدان اوترو بو قدر یالواریرسان، یانیب حیفسله‌نیرسن؟ کوراوغلو دئدی:

- من اوندان اوترو حیفسله‌نمیرم، اونا یانیرام کی، سن قیرآتی آپاریب ساخلایان، مینن دئییلسن. آتی اوزومه سات، اونو ائله‌مه‌سن، آیلهن اوندا قیرآتین قیمتینی دئییم، آلدانیب اوجوز ساتما:

کوراوغلو

ایلن دئییم قیمتینی قیرآتین

سکسن مین سرکرده مالا دا وئرمه.

سکسن مین آغ توکلو قمر اؤیجه

سکسن مین خزینه پولادا وئرمه!

✱

سکسن مین ایلخیا، سکسن مین آتا،

سکسن مین ماحالدان گلن باراتا،

سکسن مین کو‌تانا، سکسن مین جوته،

سکسن مین کوتانلی کله‌ده وئرمه!

کوراوغلو دولتین ایندیرسین دۆزه،
 سای گوتور هامیسین! سکسن مین یوزه،
 سکسن مین گلینه، سکسن مین قیزا،
 سکسن مین ارگینه، دولا دا وئرمه!
 کوراوغلو گوردو کچل حمزه قیرآتی وئرمه یه جک، آپاراجاق، دئدی:
 - باری قولاق آس دئیم نئجه ساخلاماق گرک:

کوراوغلو

حمزه، آتی یاخشی ساخلا،
 آت ایگیتین قارداشیدیر؛
 گونده موغایات اولوب یو'خلا،
 آت ایگیتین قارداشیدیر.

یاز اولاندا داغا یوللات،
 یای اولاندا ایفچین ناللات،
 قیش اولاندا مخمر چوللات،
 آت ایگیتین قارداشیدیر.

آتى سئويب بسله كورپه،
 هايخيراندا چيخسين سارپا،
 هر يئيهنده قيرخ تاس آرپا،
 آت ايگيتين قارداشيدير.

✱

اوزاق اوزاق يوللارينان،
 بئلى ايپك چوللارينان،
 هووقا ياريم ناللارينان،
 آت ايگيتين قارداشيدير.

✱

مجلس قوردوم چوخلارينان،
 دعوا ائتديم اوخلارينان،
 قارا پولاد ميخلارينان،
 آت ايگيتين قارداشيدير.

✱

سرین سرین یو سویونان،
 قویروغو باغلی مویونان،
 قوچ کوراوغلو چوخ اویونان
 آت ايگيتين قارداشيدير.

کچل حمزه دئدی:

- کوراو غلو، نه وقت قیرآتین دالینجا توقاتا گلسن، اوزوم اوزنگینی باسیب میندیره جهیم. آمما ایندی آتی وئرمه رم. گرک آپارام، محمود پاشایا وئرم، دونا خاتونو آلام.

کچل حمزه بونو دئییب قیرآتی سه ییرتدی، گوزدهن ایتدی. کوراو غلو دوآرتی قایتارماغا گل میشدی، قیرآتی الیندن گئتدی. اونا بو هامی سیندان آغیر گلدی، دگیرمانین قاپی سیندا یئره اوتوردو، آلدی گورک نه دئدی:

کوراو غلو

چونکی اولدون دگیرمانچی

چاغیر گل سین دن کوراو غلو!

وئردین قیری، آلدین دورو،

دؤی باشینا، یان کوراو غلو!

✱

قیرآت الدن گئتدی، باری،

جاندا قالدی انتظار،

اویوت آرپا، بوغدا، داری،

آل شاهدین سن کوراو غلو!

✱

اوجا داغلاردا دوشله تدين،
 آغير آلايلار بوشالتدين،
 يوز ايل لوتولوق ايشلتدين،
 آخير اولدون خام کوراوغلو!

✱

اؤزون آلداتديردين بوگون،
 سينه نه چکيلدى دؤگون،
 گئدين دليلره دئيين:

ايشه دوشدوم من کوراوغلو!

کوراوغلو آج ايدى. آخشام دوشدويوندن دغير مانا گلن اولمادى،
 کوراوغلو آج - سوسوز ياتدى. صاباح آچيلدى. قاباغيندا ايکى يوکلو
 اوکوز بير کيشى دغير مانا گلدى، کوراوغلونون گئيميندن، ياراغيندان
 شبيه لندى، دئدى:

- آى قارداش، سن بورادا نه يله ييرسن؟ هارادان گليب هارا
 گئديرسن؟ بس بورانين دغير مانچى سى نئجه اولدو؟
 کوراوغلو دئدى:

- دغير مانچى يوخدور، ايندى دغير ماندا من دورورام.
 کوراوغلو تکجه اوکوز لرین اوستوندن چوواللارى دوشورتدو.
 ايچرى، دغير مانا آپاردى. سونرا نوبتچى يه دئدى:

- قارداش، بونلارین ایچینده آرپا وارمی؟ منیم آتیم دۆنندن
آرپاسیزدیر، داماق اولار، اونا آرپا وئریم یئسین.

کیشی دئدی:

- چوواللارین ایکسی آرپادیر، ایکسی بوغدا. آرپا چوواللاری
یاریمچیق دیر، باغلامادیر.

کوراوغلو باغلامالاری بیر - بیرینه بوشالتدی، بیر چووال ائله دی،
دۆرآتین قباغینا قویدو. نوبتچی ایسته دی قویما، کوراوغلو اونو باشا
سالدی کی، آت آجدیر، آرپاسیز قالا بیلمز. چیخاردیب آرپانین،
بوغدانین، بیر تای دا اؤکوزون پولونو وئردی.

کوراوغلونون آجیندان لاپ اؤره یی آخیردی. دۆرآت آرپاسینی یئنه
قدر بوغدا چوواللارینی توکوب اویوتدو. اونلوغا سو بوراخیب خمیر
قاتدی. چکیب دگیرمانین بیر طرفینی سؤکدو. پردیلردن اوجاق چاتدی.
چورک بیشیردی، اوکوزون بیرینی کسدی، سؤیدو، جمده یینین یاریسینی
کباب چکدی. یاری چیی، یاری بیشمیش یئدی، قارنینی دویلدوردو،
قالخدی. دۆرآتی میندی، اوزونو چنلی بئله چئویردی. دۆرآتی اوره کسیر -
اوره کسیر سوروب چنلی بئله چاتدی. دلیلر کوراوغلونو بو حالدا گوروب
یانینا گلدیلر، اما سلام وئریب حالینی سوروشمادیلار. کوراوغلو آتدان
دوشدو. ائیواز قباغینا چیخدی، آلدی گورک نه دئدی:

ائیواز

تزه سودا گار اولو بسان
سودان دا مبارک اولسون!
آلیش وئیش اویره نیسن،
سودان دا مبارک اولسون!

✱

نییه گیر دین دگیر مانا،
منی قویدون یانا - یانا؟
آتی وئردین کل اوغلانا،
سودان دا مبارک اولسون!

✱

سن ائیوازی گۆردون خسته،
گئت جو مرددن مطلب ایسته،
نئچه قوروش وئردین اوسته؟
سودان دا مبارک اولسون!

کور او غلو نئچه - نئچه سفر لره گئتمیشدی، قایداندا دلیلر طرفیندن
بئله حورمتسیز قارشیلانما میشدی. خانیملارین اونون اوزونه
باخماسی، دلیلرین سلام وئرمه مه سی بیر یانا دورسون، اونلارین

تۆھمەتلى سوزلىرى كوراوغلويى داغدان آغیر گلدی، كۆنلو ملول اولدو،
آلدی گورك نه دئدی:

کوراوغلو

كئچر دوران بئله قالماز،

شاد اول كونول، نه ملولسان؟

دلیریم سلام آلماز،

شاد اول كونول، نه ملولسان؟

✱

گئیدییم ایگیت کورکودور،

دنیا سلیمان مولکودور،

دولت کی وار، ال چیرکیدیر،

شاد اول كونول، نه ملولسان؟

کوراوغلو بو ایشیله دلیری اوزوندن سویوتموشدو. دلیرین
بعضیلری اونون یانیندا قالمايیب چیخیب گئتمک ایسته ییردی.
کوراوغلونون ایشی نه قدر اکسیک اولسایدی، نه ائله میش اولسایدی،
نگار خانیم اوندان اۆز دۇندر مزدی. ایندی او دا کوراوغلودان کۆسدو،
اۆز چئویردی. بو، کوراوغلویا هامیسیندان برک یئر ائله دی. سازینی
گوتوروب گورك نگار خانیمین کونلونو نئجه آلدی:

کور او غلو

آلا گوزلو نگار خانیم،

اوزون مندن نییه دۇندو؟

سنه قربان شیرین جانیم،

اوزون مندن نییه دوندو؟

✱

قویون اوتلار قوزو ایله،

آیاغینین توزو ایله،

مختتین سوزو ایله،

اوزون مندن نییه دوندو؟

✱

ایگیتین یاتماسین بختی،

یانا چئوریلمه سین تختی،

کور او غلونون ملول وقتی

اوزون مندن نییه دوندو؟

کور او غلو بو ایشدن سونرا اوچ گون، اوچ گنجه آج، سوسوز آغزی

آشاغی دوشوب یاتدی. یوخوسوندا گوردو کی، توقاتدادیر. قیرآت دا

آلتیندا. دیکسینیب آییلدی، باخدی کی، ایواز باشینین اوستونده

دوروب آغلاییر. اورهی آلیشدی یاندی، سازینی گوتوروب گورک
ائیوازا نه دئدی:

کوراوغلو

ائیواز مندن نه ایسترسن
جاندیرمی، باشدیرمی، نه دیر؟
آلا گوزدن آختیدیغین
قاندیرمی، باشدیرمی، نه دیر؟

✱

مجلسده دولانمیر ساقین،
سینه م اوستدن گئتمز داغین،
توکولوبدور قاشقباغین،
بوراندیر، قیشدیرمی، نه دیر؟

✱

دایان، قوچ کوراوغلو، دایان،
سوزلرینی ائله بیان،
یاتتیسان، غفلتدن اویان،
گوردویون دؤشدومو، نه دیر؟

کوراوغلو ائیوازین کونلونو آلدی. ائیواز قالحدی، بیر مجلس قوردو.
خانیملا، دلیلر هامیسی کوراوغلونون باشینا ییغیلدی. یئدیله،

ایچدیله، کئفلر کؤکهلدی، داماقلار چاغلاشدی، اینجیکلیک یاددان
چیخدی، اول کی کیمی شیرین دوست، مهربان یولداش اولدولار. بو
زمان کوراوغلو سازینی سینه سینه باسیب، آلدی گورک نه دئدی:

کوراوغلو

آلاهی چاغیریب دوشرم یولا،
بو دردی سینه مده قالا قویمارام،
قیرآتیم حسرتدیر، یولومو گوزلر،
دشمنین النده قویا بیلرم.

✱

آه چکرم، هر دم کوکسوم اوتوررم،
یولا دوشوب مطلبیمی بیتیررم،
یا اولرم، یا قیرآتی گتیررم،
آیلار دولانسا دا ایله قویمارام.

✱

کوراوغلویام قوچاق اوغلو قوچام من،
چتیندیر کی مرد میدانان قاچام من،
هوادا دؤور ایدن ترلان قوشام من،
سارلار شکاریمی آلا قویمارام.

کوراوغلو آیاقدان گئیندی، باشدان قیفیلاندی، باشدان گئیندی،
 آیاقدان قیفیلاندی، مصری قیلینج باغلادی، قالخان آسدی، عمود
 گوتوردو، دعوا لباسینین اوستوندن، بللی اولماسین دئییه، بیر کورک
 گئیدی چینینه ده بیر ساز کئچیرتدی. دلیر اونونلا گئتمک ایسته دیلر،
 راضی اولمادی. تک باشینا، پیاده توقاتا یولا دوشدو.

کوراوغلو گئجه - گوندوزه سالیب اوزونو توقات شهرینه یئتیردی.
 آخشام ایدی. بیر قارینین قاپیسینا یئتدی، دئدی:

- آی قاری نه نه ، بو گئجه لیه منی قوناق ائلرسن می؟

قاری دئدی:

- نییه ائله میرم.

کوراوغلو قاریا بیر قدر پول وئریب دئدی:

- ائله ایسه آل، منه یئمک حاضرلا.

کوراوغلو ایچری گیریب اوتوردو. قاری یئمک حاضرلادی.

یئمکدن سونرا صحبت باشلادی. قاری دئدی:

- آی اوغول، دئی گوروم سن کیمن، هارادان گلیب هارا

گئدیرسن؟

کوراوغلو دئدی:

- من عاشقام، چنلی بئلدنم، بورایا گلمیشم. بس سیزین شهرده

نه وار، نه یوخ؟

قاری دئدی:

- اوغول، یاخشی وقتینده گلیب چیخیسان. حمزه بک کوراوغلونون قیرآتینی محمود پاشا اوچون گتیریب، او دا عوضینده قیزی دونا خاتونو حمزه بگه وئریب. ایندی شیرین تویدور. عاشق آختاریلار. صاباح گئدیپ اوخویارسان.

- آی نه نه، ایندی حمزه نین گتیردیپی قیرآت هارادا ساخلانیبدیر؟ قاری دئدی:

- محمود پاشانین تووله سینده. اما، آی قوناق، بیر ده منه نه نه دئسن سندن اینجییه رم. من قوجا دئیلم، دیشلریمی نوژلا تۆکوب. کوراوغلو او گنجه قارنین ائوینده قالدی، صاباح قالخب کچل حمزه نین تویونا گئندنه دئدی:

-آی قاری، من گئدیرم، بلکه بورادان قاییتما دیم؛ گؤروشه بیلمه دیک. سنه بیر نئچه کلمه سوزوم وار، اونو دئییم، باری اوره ییمده قالماسین.

کوراوغلو

بیر قاریا قوناق اولدوم،

نه یامان چَمَخَمَه سی وار؛

دولتینی خبر آلدیم،

بیر اینک، بیر داناسی وار.

قاری گلیر بیزه یاووق،
ال - آیاغین توتوب سویوق،
چۈشتہ لیه بیر جوت تویوق،
آخشاما قایغاناغی وار.

✱

قاری دئینده توزلانیر،
گلین دئینده نازلانیر،
قاباقدا قاریز گیزله نیر،
دالیندا توپخاناسی وار.

✱

کور او غلونون هدیان ایشی،
غوغادان آچیلیمیر باشی،
دوشوب اوتوز ایکی دیشی،
بیر کۆتوک نشانه سی وار.

کور او غلو ساز چیگینده گئدیپ توی اولان یئرہ چیخدی. توی
محمود پاشانین عمارتینده اولوردو. اوتاق پاشا، بک، خان، تاجر
قوناقلارلا دولو ایدی. عاشق گلدیگینی ائشیتدیلر. کور او غلانو اوز
یانلارینا آپاردیلار. گوردولر، بو عاشق اونلار گۆره ن عاشقلاردان
دئیل؛ اوجا بویو، انلی کورکلری وار، سۆکسونو کل سۆکسونو

کیمیدیر، بوینونون اتی گیردین گیردیندیر، بیغلاری بورولوب
قولاقلارینین دالیندان کئچیب، سیر - صفتیندن آغی توکولور، زهمیندن
اؤزونه باخماق اولمور. مجلسده کی پاشالاردان بیر دئدی:

- عاشق، هارا عاشقیسان؟

کوراوغلو دئدی:

- چنلی بئل عاشقیام.

پاشا دئدی:

- قوچ کوراوغلونو تانیپارسان می؟

کوراوغلو دئدی:

- یاخشی تانیرام. اونون یانیندا بیر مدت عاشق اولموشام.

توقاتین پاشاسی محمود پاشا دئدی:

- عاشق، بو گون دونا خاتون ایله حمزه بهیین توپودور. بیر دلی

کوراوغلودان اوخو قولاق آساق.

کوراوغلو سازینی سینه سینه باسیب آلدی گورک نه دئدی:

کوراوغلو

جانیم قیرآت، گوزوم قیرآت،

یارب، قیرآت دورورمولا؟

محمود پاشا مهترلی

اوتون، سویون وئریرمولا؟

قیر آتا خلعت بیچنده،
 اوستونده باده ایچنده،
 ششپر یالماندان کئچنده،
 سرخوش - سرخوش یئریرمولا؟

✱

قوچ کوراو غلو هانی، هانی؟
 دوستونلا دشمنین تانی!
 قیر آتینلا ائیواز خانی
 بیرده گوزوم گورورمولا؟

محمود پاشا دئدی:

- عاشق، کوراو غلونون قیر آتینی دئیر سن سه اونو من گتیرتمیشم.
 دلی کوراو غلونو چوخ هۆنرلی سویله بیرلر. ایندی دئی گورورم،
 کوراو غلو مو ایگیت اولار، یوخسا من؟
 کوراو غلو دئدی:

- پاشا، اونون ایگیتلییی، مردلییی دیلدرده ازیر اولوب، عالمه
 یاییلیب، هامی ائشیدیپ، من ده بیلیرم، اما سنی ایندی گورورم. اذن
 وئرایگیت لیین نشانینی سندن خبر آلیم. گوتوردو کوراو غلو گورک نه
 دئدی:

کور او غلو

اوجا - اوجا داغ باشیندان
یئل کیمی اسدییین وارمی؟
اللی، آلمیش آتلی ایله
بیر اوردو باسدیغین وارمی؟

✱

نامرد سرینی بیلنده،
مخت اۆزه گولنده،
یاغی دشمن گوج گلنده،
میداندان قاچدیغین وارمی؟

✱

قیزیب گزنده میدانی،
قیرارام سلطانی، خانی،
اؤوج - اؤوج دشمن قانی،
دولدوروب ایچدییین وارمی؟

✱

ارین قوتی قولوندا،
دلیلر ساغی، سولوندا،
ائیواز تک ایگیت یولوندا
جانیندان کئچدییین وارمی؟

✱

کور او غلونون یوخ انصافی،
دعوا گونو اولار لافی،
مصری قیلینج دمیر قاپی
اندیریپ کسدیین وارمی؟

مجلسده کی پاشالاردان بیر دئدی:

- عاشق، یاخشی اوخویورسان، اما ائله برک باغیریرسان کی،
سسین قولاقلاریمزی دلیر، سوزونو بیر آز آلچاقدان دئی. بیر ده سن
محمود پاشادان ایگیتلیسین نشانینی خبر آلدین. اما دئمه دین ایگیتین
نشانی نه دیر. سویله گورک سیزین یترین ایگیتلری نئجه اولور.

کور او غلو

بیزیم تکه نین بگلری
گیریر میدانا مرد اولور؛
اؤلونجه میدانان قاجماز،
دونمک ایگیته درد اولور.

✱

سارپ قایالاردا یورد اولماز،
مخته سوز درد اولماز،
چاققال انیگی مرد اولماز،
یئنه قورد او غلو قورد اولور.

✱

دلیری فووجو - فووجو،
آت مینیب دشمن قووجو،
بئیلنده مصری قیلینجی،
کوراو غلو میدانگرد اولور.

محمود پاشا دئدی:

- عاشق، سن دئدین کی، دلی کوراو غلونو تانیارسان، دلی
به یگیری قیرآتی دا گوروبسن؟ قیرآتین خاصیتیندن، نشانیدان سؤیله،
قولاق آساق.

آلدی کوراو غلو گورک نه دئدی:

کوراو غلو

پاشا، سنه نشان وئریم قیرآتی:
ابریشم ایپکدن یالی گرکدیر
بیر مینا بویونلو، اوجا ساغریلی،
بیر بوچوق حوققادران نالی گرکدیر.

✱

بیر آلمان دیرناقلی، هوندور بویونلو،
میدانا گیرنده یوز مین اوینلو،
دگیرمان مثللی، آج قورد ییملی،
اورتاسی قولانا دولو گرکدیر.

✱

قارانلیق گنجهده یول چاشیرمایان،
دشمن قاباغیندا ار دوشورمه‌ین،
اوستونده ال - آیاق ییغشیر یلمایان،
کور او غلونون آتی دلی گر کدیر.

محمود پاشا دئدی:

- آپارین عاشقا یئمک وئرین یئسین.

کور او غلو آشخانایا آتلادی. آش ایسته‌دی. آشپاز اونا بیر سینی آش
وئردی. کور او غلو ایکی شاپلاقدا بیر سینی آشی قارا بیغنین آلتیندان
ایچری اؤتوروب دئدی:

- آشپاز قارداش، بو منیم دیشیمین دیینده قالدی. آش وئر بیر
دویونجا یئیم.

آشپاز بیر یئکه سینی‌ده آش چکیب کور او غلونون قاباغینا قویدو.
کور او غلو اونو دا آشیردی. یئنه ده آش ایسته‌دی.
آشپاز دئدی:

- آی قارداش حرامی دئییلسن کی، ایکی سینی آشلا دویمادین.
کور او غلو دئدی:

- یئددی باتمان دویونون آشی، یئددی قویونون یاری شاققاسی
منیم بیر دفعه‌مین خوره‌ییدیر. بئله شئیلر هاراما چاتار؟

آشپاز ایسته دی کی، کوراو غلونو آشخانادان چیخارتسین. کوراو غلو بیر الی ایله آشپازین بوغازندان یاپیشدی، برک سیخدی، آشپاز جیتقرینی دا چیخارتمادی. کوراو غلو آشپازی بئیلندن ایکی قاتلایب، قوئللو بوش قازانلاردان بیرینن ایچینه سوخدو، آغزینا سینی چئویریب اوستونده اوتوردو. آش قازانلارینی قاباغینا چکدی. بیر اوتروما یئددیسینی آشیردی. سونرا قالخدی، پهله بیغلارینی ائشیدی، قولاقلارینین دالیندان کئچیرتدی. پاشالارین مجلسینه گلدی. مجلسده کیلر دئدی:

- عاشق، یئدین دویدون، ایندی اوخو قولاق آساق.

آلدی کوراو غلو گورک نه دئدی:

کوراو غلو

مرادبگلی دئرلر بیزه،

میداندا مردلیک ایشله نیر؛

قوچ ایگیتدن اوغول تورر،

دشمن گوزونده بسله نیر.

✱

اوجا داغلاردا دورارام،

چکیب بزیرگان وورارام،

گونه اوچ ایچگی قورارام،

یوز مین تۆمنیم خرجه نیر.

های دئینده - هایلاریم وار،

هوئی دئینده - هوئیلاریم وار،

قانماز - قانماز آیلاریم وار،

های وورسام شهرین بوشلانیر.

پاشالار کوراوغلانو تانیمامیشدیلا. اونلار ائله بیلیردی کی، بو دوغرودان دا عاشقدیر. اما اونون یانیندا کوراوغلو حقنده چوخ اویان - بویان دانیشمامیشدیلا. اؤز آرالاریندا دئدیله:

- بو چنلی بئلی دیر. گئدر کوراوغلویا خبر وئر، دلی خینزیر اوغلو گلر توقاتی بیزه دار ائله. بونو سلامت بوراخماق اولماز. محمود پاشا حکم ائله دی، کوراوغلانو آپاریب قیرآت اولان تووله یه سالدیلار.

کچل حمزه چنلی بئلدن قیرآتی گتیرندن بری آت نئچه مهتر تلف ائله میشدی. محمود پاشا دا کوراوغلانو تووله یه اوندان اوترو سالدیر میشدی کی، قیرآت وورسون اونو تلف ائله سین.

قیرآت کوراوغلانو گورن کیمی تانیدی. برکدن کیشنه دی. کوراوغلونون کونلو آچیلدی. اورهی جوشوب تئل - تئل اولدو. آلدی گورک سئویملی قیرآتینا نه دئدی:

کوراوغلو

چنلی بئلدن سنی دئییب گلمیشم!
 آلما گوزلوم، قیز بیر چکلیم، قیرآت گل!
 دمیر لباس، پولاد گئییب گلمیشم،
 آلما گوزلوم، قیز بیر چکلیم، قیرآت گل!

*

ازلدن بيله دیدیم سنین حالینی،
 اشرفیدن کسدیره دیدیم نالینی،
 اوچ گؤزه له توخودا دیدیم چولونو،
 آلما گوزلوم، قیز بیر چکلیم، قیرآت گل!

*

قباقدان قالیرمی آریان سحره؟
 اوزنگی لر نه یاراشیر یهره!
 دلیلر سالمیشدی منی قهره،
 آلما گوزلوم، قیز بیر چکلیم، قیرآت گل!

*

بیر آتیم وار آتیم - آتیم آتیلیر،
 قولاقلاری قارغی کیمی چاتیلیر،
 اوجوزلوقدا مین توّمنه ساتیلیر،
 آلما گوزلوم، قیز بیرچکلیم، قیرآت گل!

✱

مرد ایگیتلر بئله باخماز آتینا،
 سنسیز گنده بيلمم ائل باراتینا،
 آند وئریرم کوراوغلونون ذاتینا،
 آلما گوزلوم، قیز بیرچکلیم، قیرآت گل!

قیرآت کوراوغلونون سسینی ائشیدنده بیر ده انرهیب کیشنه‌دی.
 کوراوغلو ایره‌لی یئردی. قوللارینی قیرآتین بونونا دولادی، اؤزوندن،
 گوزوندن اوپدو، الی ایله یانینی تومارلادی. محکم یهرله‌دی، چکدی
 تووله‌دن ائشییه چیخارتدی. کچل حمزه تووله‌نین قاپیسیندا حاضر
 ایدی. ایره‌لی یئریب قیرآتین اوزنگیسینی باسدی، دئدی:

- آی کوراوغلو، من دگیرمانداکی وعده‌می یئرینه یئتیردیم.
 کوراوغلو گوزلرینی ائله برلندی کی، کچل حمزه قوروپوب یئرینه قالدی.
 کوراوغلو قیرآتا میندن سونرا آیننده‌کی کورکو چیخاردیب آتدی،
 مصری قیلینجین دسته‌سیندن باسدی. پاشالار، خانلار، بگلر بوندان
 خبر توتوب بیر - بیرینه ده‌یدی، جانلارینا قورخو دوشدو.
 بو زمان آلدی کوراوغلو گورک نه دئدی:

کوراوغلو

میندیم قیر آتین بئلینه،
کاش کی، دشمن یوز اولایدی!
چکنده مصری قیلینجی
دهره، تپه دوز اولایدی!

✱

آتی میندیم گز دیرمه یه،
دشمن باغرین از دیرمه یه،
دونا چایین اوز دورمه یه،
قیر آت بیر غواص اولایدی!

✱

وئرین یئددیللیک خراجی!
پاشالار گتیرین باجی!
کوراوغلو چکیب قیلینجی،
دشمن اوز به اوز اولایدی!

محمود پاشا حکم ائله دی قوشون یئر به یئردن آتلا نیب کوراوغلونون
اوستونه یئریدی. کوراوغلو ال اوستو سازینی گوتوردو، گورک نه دئدی:

لاف ائیلمه، دلی پاشا،
آغیر - آغیر ائل لریم وار!
بیر تماشا ائیله بیر سن
قیلینج چالان قوللاریم وار!

✱

اوجا داغلاردان داشلانیر،
 آغیر آلایلار بوشلانیر،
 گلسه لر دعوا باشلانیر،
 مین یئددی دلی لریم وارا!

✱

او چنلی بئلدن گلیمیشم،
 آنادان من مرد اولموشام،
 کوراوغلویام آت مینمیشم،
 یوز مین بئله فعیل لریم وارا!

کوراوغلو قوشونا هجوم ائله دی. مردانه قیلینج وورماغا باشلادی.
 دشمن چوخ ایدی، کوراوغلو تک ایدی، یالقیزلیق کوراوغلویا ال
 وئردی، آلدی گورک نه دئدی:

کوراوغلو

آی حضرات، آی جماعت،
 هئچ ایگیت یالقیز اولماسین!
 اتیم یئیب، قانیم ایچن
 نامرده، محتاج اولماسین!

✱

حاشا دئمرم حاشادان،
 قورخمارام بگدن، پاشادان،
 اسرئیب چیخان مئشه دن
 آسلان دا یالقیز اولماسین!

کوراو غلونون داش قالاسی،
 عرشه چکیلدی نالاسی،
 اوردک ایله قاز بالاسی
 گؤلرده یالقیز اولماسین!

قوشون کوراو غلونو آرا لیغا آلمیشدی. قیزغین دعوا ایدی.
 کوراو غلو عمود ووروردو، جیدا اوینادیردی، ششپر آتیردی. هانسی
 یانا اؤز چئویریردی، دشمنی قاتیم - قاتیم قاتلا بیردی. باشلار
 کسیردی، قوللار قیریردی، قانی سو کیمی آخیدیردی. قیرآت دا دیشی
 ایله، چچییی ایله قوشونو دیدیب توکوردو. کوراو غلو قیرآتین هونرینی
 گوروب آلدی همان ساعت:

کور او غلو

جئیرانا بنزر قاچیشین،

آد دیمله، قربان قولونا !

ترلانا بنزر اوچوشون،

ال چاتماز ایپک یالینا !

✱

کس دیررم گۆموشدن یهر،

تومارلارام آخشام، سحر،

گوتور بوردان قاچ بیر تهر،

سکه ووردوررام نالینا !

✱

کور او غلویام گونوم بئله،

دئمک ایله گلمز دیله،

منی چیخارت چنلی بئله،

قوتاز دۆزدوررم چولونا !

قوچ کور او غلونون دلی نعره سی دشمنی قاماشدیر میشدی. هامینین
الی دعوادان سویوموشدو. کور او غلو ساغدان ووردو، سولدان
چیخدی، سولدان ووردو، ساغدان چیخدی. دشمنی شیل - کوت
ائله دی. بیر طرفدن اؤزونه یول آچدی، قوشونون آراسیندان چیخدی.

کوراوغلو هر یئردن آتلائیب گلدی، دونا چایینا یئتیشدی. قیرآت شیغیدی، دونا چایینی بایاق کئچدی. چنلی بئله یول باشلادی. کوراوغلو قیرآتی اله کئچیریپ، توقات قلاسیندان سلامت چیخدیغینا چوخ شاد ایدی. داغلارین، دهره‌لرین آراسیندان یول گئیدیدی. بیرده گوردو چنلی بئل طرفدن گوئیون اوزوندن اؤتوشه - اوتوشه بیر قاتار دورنا گلیر. کوراوغلونون چنلی بئل یادینا دوشدو، آلدی گورک نه دئدی:

کوراوغلو

گوئیله گئدن بئش دورنالار،

بیزیم ائلر یئرینده می؟

بیر - بیریندن خوش دورنالار،

بیزیم ائلر یئرینده می؟

✱

صحبّت اولوردو ساز ایله،

اؤردک اولوردو قاز ایله،

نئچه اینجه بئل قیز ایله

طوطی دیلر یئرینده می؟

✱

سټویب، سټچیب یندییم،
صداسیندان اویانندییم،
آرخاسینا دایانندییم
قوچ دلیر یئرینده می؟

✱

بزیر گانا ساتاشدییم،
قوماشینا بولاشدییم،
دؤنوب بوینوندان آشدییم
چنلی بئلر یئرینده می؟

✱

هردن عشوہ - غمزہ ساتان،
مینملہ اخطلات قاتان،
(حمزہ دیر آت باشی توتان)
شوخی گوزلر یئرینده می؟

✱

چالخالنیب دؤیوندویوم،
آرخا وئریب سټویندییم،
غوغا گونو اؤیوندویوم
دلی بگلر یئرینده می؟

کور او غلو یام دئمم یالان،

توقاتا سالمیشام تالان،

جمله دلیلر، ائیواز خان،

ایگیت ارلر یئرینده می؟

کور او غلو اوزاق یول لاری کئچیب گلدی چنلی بئله یئتیشدی. قیرآت
چنلی بئله چاتاندا برک کیشنه دی. دلیلر یوگوروشوب قاباغا گلدیلر.
کور او غلونو گؤلر اؤزله قارشیلادیلار. کور او غلو بۆتون دلیلرله آتمن
اولدو؛ دوشدو، قیرآتی توتدولار. گلیب خانیم لارلا دا گوروشدو.
کور او غلونون قیرآتی گتیریب ساغ سلامت گلمه سینه هامی سئویندی.
شادلیق مجلسی قوردولار. یئدی لر، ایچدی لر، کئفلری کوکه لدی.

سویله یینی : عاشق علی

قازاخ - ۱۹۳۷

کوراو غلونون روم سفری

عاشق جنون چنلی بئلدن روم ائلینه گل میشدی، رومو دولانیردی.
کلافیرنگیده بیر گوزل قیز گوردو.

بو قیز کیم اولسون؟

اولسون مهدی پاشانین قیزی محبوب خانیم.

محبوب خانیم کلافیرنگیدن بویلا نیردی، بیردن عاشق جنون گوزونه
ساتاشدی. محبوب خانیمین یانیندا قیرخ اینجه قیز وار ایدی.
قیزلاردان بیرینه عاشق جنونو گوستریب دئدی:

- آی قیز، گئت او عاشقی بورایا چاغیر!

قاراواش گئتدی، عاشق جنونا دئدی:

- عاشق! روم پاشاسینین قیزی محبوب خانیم سنی چاغیریر.

عاشق جنون قاراواشلا محبوب خانیمین یانینا گلدی. محبوب خانیم
اونا دئدی:

- عاشق، کیمسن؟ هارادان گل میسن؟ سیزین یئرلردن بیزه بیر

قدر صحبت ائله.

محبوب خانیمین جوابیندا آلدی عاشق جنون گورک نه دئدی:

عاشق جنون

سنه دئیم، چنلی بئلدیر،
محبوب خانیم ییزیم یئرلر!
دلیری دورنا تئلی،
محبوب خانیم، ییزیم یئرلر!

✱

ایواز، بالی اوردو باسان،
بللی احمد بره بوسان
دمیرچی او غلو دلی حسن،
محبوب خانیم، ییزیم یئرلر!

✱

دلیری قوشا - قوشا،
دشمن گورسه چکر حاشا،
باتا بیلمز سلطان، پاشا،
محبوب خانیم، ییزیم یئرلر!

✱

گولو، نرگیزی بیتنده،
شیدا بولبولر اؤتنده،
عاشق جنون یازیتنده
محبوب خانیم، ییزیم یئرلر!

عاشق جنون سوزونو تمام ائله دی.

محبوب خانیم دئدی:

- عاشق، سیزین یثرین بیر ییه سی وارمی؟ دلیلرین سرکرده سی کیمدیر؟

- قولاق آس خانیم، دئییم. آلدی عاشق جنون:

عاشق جنون

نعره چکیب دشمن اوسته گئندنه

میداندا گوسته ریر هوئر کوراوغلو!

قولاج قولون گریب ششپر آتاندا

وورار داغی - داشی الر کوراوغلو!

تئز سئچن دیر دشمن فتنه، فعلینی،

نامرد قویا بیلمز یثره بئلینی،

یؤن چئویرسه تالار رومون ائلنی،

قویماز اولکه نیزده مه لر کوراوغلو!

هردن دوشور پاشالارلا دعواسی،

کسیلمز ساواشی، جنگی، غوغاسی،

جنون دئییر، چنلی بئلین آغاسی

یئددی مین دلییه سرکار کوراوغلو!

سوز تماما یئتیشدی. محبوب خانیم دئدی:

- عاشق جنون، سن کی کوراوغلانو بو قدر تعریفله دین، اگر دوغرو دان دا او ایگیتسه، گل سین منی آپار سین.

محبوب خانیم عاشق جنونا نه مر وئریب یولا سالدی.

عاشق جنون چنلی بئلدن چوخدان چیخمیشدی. بیر یئرده دایانمادی، گئجه گوندوز یول گئدیپ چنلی بئله چاتدی. کوراوغلو ایله، دلیلرله گورو شدو.

کوراوغلو دئدی:

- عاشق جنون، بوردان چوخدان گئدیسن، سویله گورک نه گوردون، نه ائشیتدین؟ آلدی عاشق جنون:

عاشق جنون

گئدیرکن چیخدی قارشیم

محبوب خانیم، محبوب خانیم.

سودانی سالدی باشیم

محبوب خانیم، محبوب خانیم.

دوروشو بنزر ترلانا،
گوزل دوغوب دوغان آنا،
توکوب تئلرین گردانا
محبوب خانیم، محبوب خانیم.

✱

گوزو گویچک قاشی قلم،
اولماز بئله شیرین کلام،
چکیر حسرتینی عالم
محبوب خانیم، محبوب خانیم.

✱

دلی کونول تلاشینده،
جان قوورولار آتشینده
قیرخ اینجه قیز وار باشیندا
محبوب خانیم، محبوب خانیم.

✱

عاشق جنون چکر نازی،
اورهک آچار خوش آوازی،
روم ائلینده پاشا قیزی
محبوب خانیم، محبوب خانیم.

عاشق جنون سازلا دئدییی کیمی سوزلهده احوالاتی باشندان آیاغا کوراوغلویا نقل ائلهدی. بو صحبت کئچنده خانیملار دا بورادا ایدی. نگار خانیم دئدی:

- آی کوراوغلو، روم گوزلرینی چوخ تعریفله بیرلر، گئت محبوب خانیمی گتیر، گورک باری تعریفینه گوره وارمی؟ کوراوغلو محبوب خانیمین تعریفینی ائشیدیب اورهیی آتلانندی، کونلو جوشدو.

کوراوغلو قیرآتی چکدیردی، یهرلندی، قیلینج باغلادی، قالخان تاخدی، چیگینه ساز کئچیرتدی، آتلانماق ایستهینده، دلیلر دئدی:

- کوراوغلو، بیزی ده اوزونله آپار.

کوراوغلو راضی اولمادی. دلیلرله، خانیملارلا حلال لاشیب قیرآتی میندی، تک روم طرفه گئتمهیه باشلادی. آلچاقلاری کئچدی، اوجالاری آشدی، گلدی روم ائلینه یئتیشدی.

کوراوغلو قیرآتین اوستونده، چیگینهده ساز، رومون آراسیندان گئدیردی. محبوب خانیم کلافیرنگیدن باخیردی، بونو گوردو. کوراوغلو اولدوغونو بیلمهدی، عاشق حساب ائلهیب قاراواشینا گوندرب چاغیرتدی. کوراوغلو اونو گوزل بیر قیز گوروب یانینا گئتدی. دوشدو، قیرآتی باغلادی، عمارته گیردی.

محبوب خانیم باشیندا قیرخ اینجه قیز آیلشمیشدی. کور او غلانو
گوروب دئدی:

- عاشق، گلیشین هاراداندير؟ بیر صحبت ائله قولاق آساق.

کور او غلو

قیر آتا ساریلیب دوشموشم یولا،
اؤروم دئییب چنلی بئلدن گلیرم؛
آلماس قولچاقلاری باغلادیم قولا،
پولاد گئییب چنلی بئلدن گلیرم.

*

دولانیب باغلاری گزمیشم ازل
نارلی بوداقلاری گورمه ییب خزل،
بو روم اولکه سینده بیر طؤرفه گوزل
سئچیب، سئویب چنلی بئلدن گلیرم.
محبوب خانیم «چنلی بئلدن گلیرم» دئمه سیندن بیلدی کی، بو
کور او غلودور، دئدی:

- عاشق، سنین بئله سویکمه ییندن، سوزوندن ایشیق گلیر،
گؤرونور بیر اومود یئری وار. سویله گورک روم ائلینده سئودییین
گوزهلین آدی نه دیر، کیمین قیزیدیر؟

محبوب خانیم بئله دئمکده کوراوغلویا اشاره ائله ییب بو ایشی قیزلاردان گیزلتمک ایسته دی. اما کوراوغلو اشاره یه باخان دئییلدی، اونونکی مرد - مردانه ایدی. آلدی سوزونون آخیر بندینی:

کوراوغلونون دلیلریر امدادی،

قیلینج چکسه حاصل اولار مرادی؛

مهدی پاشا قیزی محبوبدور آدی،

محبوب دئییب چنلی بئلدن گلیرم.

سوز تمام اولدو. محبوب خانیمین عمو سی قیزی شیرین خانیم قیزلارین ایچینه ایدی. عمو سی قیزینین خاطرینی چوخ ایسته ییردی، دئدی:

- آی قیزلار عاشقین قاعده سیدیر، یار - یار دئیر، دلبر دئیر، محبوب سویلر، محبوب ایستکلی دئمکدیر.

شیرین خانیم بو سوزو ایله قیزلاری شبهه دن چیخارتدی.

کوراوغلو اورادا بیر نئچه گون قالدی. بیر گون اوز - اوزونه دئدی:

- من دوستاق دئییلیم، گئجه، گوندوز بورادا اوتورام.

کوراوغلو بیر صاباح اثرته یئریندن قالخدی، محبوب خانیم دئدی:

- کوراوغلو، بئله هایانا گتتمک ایسته ییرسن؟

کوراوغلو دئدی:

- شهره گرمه یه گئدیرم، یئنه گله جه یم.

محبوب خانیم دئدی:

- یاراقسیز - یاساقسیز گئتمه، آتام بورایا گلهمهینی بیلر، سنی توتدورار.

کوراوغلو دئدی:

- من هئچ کسدن قورخوب چکینن دئیلم.
کوراوغلو اورادان شهره گلدی. روم اهلی کوراوغلونون تهر -
تورونه، بوی - بوخونونا باخیب مات قالمیشدی.
بیر نفر روملو مهدی پاشایا خبر آپاردی کی، روما بیر آدام گلیب،
گئیم - کئجیمیندن، سیر - صیفتیندن هئچ بیزیم یئرین آدامینا
اوخشامیر.

مهدی پاشا آداملاریندان بئشینین چاغیریب دئدی:

- گئدین اونو منیم یانیما گتیرین.
پاشانین آداملاری کوراوغلونون یانینا گلدیلر، دئدیلر:
- مهدی پاشا سنی چاغیریر.
کوراوغلو دئدی:
- من پاشا - زاد تانیمیرام.

پاشانین آداملاری بو سوزدن آجیقلاندی، کوراوغلویا هجوم ائله‌دی. کوراوغلو اونلارا مجال وئرمه‌ییب توتدو، دؤردونو بوغدو، اؤلدوردو، بیرینین ده قیلینجینی الیندن آلدی، قولاقلارینی کسیب بوراخدی. او آدام، قولاقلاریندان قان سۆزوله - سۆزوله اوزونو پاشایا یئتیردی، احوالاتی اونا نقل ائله‌دی. پاشا بو دفعه اون بئش آدام گونده‌ریب دئدی: - گئدین اونو زورلا منیم یانینما گتیرین، گلمه‌سه باشینی کسین، گتیرین.

آداملار کوراوغلونون یانینا گلدیله. اونو زورلا آپارماق ایسته‌دیله. کوراوغلو اونلارا هجوم ائله‌دی. پاشانین آداملارینین اون اوچونو اولدوردو، ایکیسینی ده توتوب کله - کله‌یه چاخدی، بوراخدی. او ایکی آدام باشلاریندان قان آخا - آخا پاشانین یانینا گلدی، احوالاتی اونا سویلیدی. مهدی پاشا بوندان چوخ آجیقلاندی. ایکی یوز یاراقلی - یاساقلی آداملا کوراوغلونون اوستونه گئتدی. کوراوغلو قیلینج چکدی، اونلارلا دعویا گیریشدی. خیلی ووروشدو، چوخ آدام اؤلدوردو. پاشانین آداملاری دوام ائله‌یه بیلمه‌ییب قاچماق ایسته‌دی. بو زمان پاشا حکم ائله‌دی، یئیندن بئش یوز ده قوشون گلدی. کوراوغلو قوشونون چوخ اولماسیندان قورخموردو، مردانه قیلینج ووروردو، باشلاری یارپاق کیمی یثره توکوردو.

کوراوغلویا پیاده‌لیک اۆز وئرمیشدی. اۆزونو قیرآتا یئتیرمک ایسته - بیردی. پاشا گوردو بئله‌لیک‌له کوراوغلو قوشونو قیریپ قورتاراجاق، روم اهلینه حکم ائله‌دی، کوراوغلونون یولو آغزیندا قویو قازیبب اوستونو اؤرتدولر. کوراوغلو قیلینج وورا - وورا قوشونو داغیدیپ یول آچا - آچا قیرآت اولان طرفه گئدیردی کی، بیردن قویویا دوشدو. قوشون هر یاندان توکولدو، کوراوغلونون قوللارینی باغلایبب مهدی پاشانین یانینا گتیردی. پاشا حکم ائله‌دی کی، کوراوغلونون بوینونو وورسونلار. وزیر ایره‌لی یئرییبب دئدی:

- پاشا ساغ اولسون، بونا قوچ کوراوغلو دئییرلر، چنلی بئله یئددی مین یئددی یوز یئتمیش یئددی دلیسی وار. یئرییبب روم ائلینی داغیدارلار. کوراوغلونو هله‌لیک اولدورتمه، زندانا سالدیر. مهدی پاشا وزیرین مصلحتینه راضی اولدو، کوراوغلونو زندانا سالدیرتدی.

کوراوغلو زنداندا قالماقدا اولسون، سنه چنلی بئله دلیلردن خبر وئیریم. دلیلر گوزله‌دیلر، کوراوغلو قاییتما‌دی، دالینجا آدام گونده‌ره‌سی اولدولار. دئییلدیگینه گوره، بیر اوزاق سفره گئتمک گرک اولاندا اوزونه اومودو گلن دلیلر آرالاریندا پۆشک آتاردی. پۆشک هر کیمه دوشسه، او سفره همان آدام گئدردی.

بو دفعه دلیلر ییغیلیب آرالاریندا پوشک آتدیلار. پوشک بللی احمده دوشدو. بللی احمد او ساعت چکدی آغجاقوزونو یهرلدی، یاراقلانندی، آلتدان، اوستدن قورشاندی، آغجاقوزونو مینیپ، روما یولا دوشدو. آشیریملاری آشدی، کئچیریملری کئچدی، اوزونو روما یئتیردی. بللی احمد روما چاتاندا گئجه ایدی، هامی یاتمیشدی. بللی احمد آغجاقوزونون اوستونده شهرین آراسیندا دولانیردی. بیردن گلدی بیر یثره یئتیشدی، گوردو بیر دسته یاراقلی آدم وار، دئدی:

- گئجه وقتی بورادا نه ائله ییرسینیز؟

اونلاردان بیری دئدی:

- چنلی بللی کوراو غلو بورادا دوستاقدیر، اونا کئشیک چکیریک. بللی احمد بو سوزو ائشیدیب قیلینج چکدی، اونلارا هجوم ائله دی. کئشیکچی لر دوام گتیره بیلمه ییب قاچدی. بللی احمد آغجاقوزودان دوشوب اوزونو زندانا سالدی، کوراو غلونو داردا گوروب آلدی گورک نه دئدی:

بللی احمد

دارا دوشوبسن کوراو غلو،

یئتیشدیم بودور، یئتیشدیم!

هارا دوشوبسن کوراو غلو؟

یئتیشدیم بودور، یئتیشدیم!

کور او غلو

یاخشی یټیشدین دادیما،

بللی احمد، بللی احمد!

بلکه چاتام مرادیما،

بللی احمد، بللی احمد!

بللی احمد

آغجاقوزوم شو قوماغا،

دشمن قانین آخیتماغا،

بو زندانی داغیتماغا

یټیشدیم بودور، یټیشدیم!

کور او غلو

پیمانه مدی دول ها - دولدا،

حلقه زنجیر باغلی قولدا،

محبوب خانیم گوزو یولدا،

بللی احمد، بللی احمد!

بللی احمد

احمد قیلینج تو یلادیم،

درین دریالار بویلا دیم،

کئشیکچیلری قویلا دیم،

یئتیشدیم بودور، یئتیشدیم!

کور او غلو

کور او غلو قایناییب جوشا،

ششپری گئتمه یه بوشا،

قاچا قاباغیندان پاشا،

بللی احمد، بللی احمد!

بللی احمد کور او غلونون قوللارینی آچدی، زنداندان چیخدیلار.

کور او غلو اول قیرآتی تایماق ایسته دی.

دئیرلر، کور او غلو توتولاندان محبوب خانیم اونون قیلینجینی،

قالخانینی گیزلتمیشدی. قیرآتی دا اوت، علف وئریب ساخلا ییردی.

کور او غلو ایله بللی احمد اورایا گئتدیلر. کور او غلو محبوب خانیمی

گۆرهنده کونلو آتلاندی، اورهی جوشدو، آلدی گورک نه دئدی:

کور او غلو

یولوم دوشوب چنلی بڼله،
 آلا گوزلو محبوب خانیم!
 گښین گنده ک بیزیم اڼله،
 شیرین سؤزلو محبوب خانیم!
 محبوب خانیم
 دی گوروم بو نه سفردیر،
 آی کور او غلو، آی کور او غلو؟
 مهدی پاشا بی خبردیر،
 بای کور او غلو، بای کور او غلو!

کور او غلو

قیزیب چکرم حاشانی،
 ایندی سن قیل تماشانی.
 بیر مویا^۴ سایمام پاشانی،
 قمر اوزلو محبوب خانیم!

محبوب خانیم
 دشمن سندن قصاص آلا،
 میدان آشیب قیلینچ چالار،
 آخان قانلار آخیر اولار
 چای کوراوغلو، چای کوراوغلو!
 کوراوغلو
 کوراوغلو مایل ساچینا،
 سوساییب یاغی قانینا
 مین قارغانه یلر لاجینا
 آلا گوزلو محبوب خانیم؟
 محبوب خانیم
 محبوب خانیم قادان آلا،
 عشقین دریاسینا دالا،
 قورخورام امگین اولا
 زای کوراوغلو، زای کوراوغلو!

کوراوغلو مصری قیلینجینی بئلینه باغلادی، پولاد قالخانینی چیگنینه
 تاخدی، محبوب خانیمی بیر آتا میندیریپ اؤزو ده قیرآتین بئلینه
 قالخدی.

دئیرلر، محبوب خانیمین عمی سی قیزی شیرین خانیم دا بورادا
ایدی. کوراوغلو دئدی:

- بللی احمد، بورادان چنلی بئله بوش گئتمه، شیرین خانیمی دا
سن اؤزونله گؤتور.

بللی احمد شیرین خانیمایا بیر آت گئیریب میندیردی. آتاری سۆردولر،
یولا دوشدولر.

او طرفدن کئشیکچی لردن سلامت قورتارانلاری اوزلرینی مهدی
پاشایا یئتیریب دئدیلر:

- چنلی بئللی بیر آتلی گلیب بیزی قیردی - داغیتدی.
کوراوغلانو زنداندان چیخارتدی.

مهدی پاشا حکم ائله دی، قوشون گئجه ایلن آتلانندی، اونلارین
دالینجا یئریدی.

کوراوغلو گوردو قوشون یئتیشیب آلدی گورک نه دئدی:

کوراوغلو

بللی احمد هجوم ائيله

سن اویاندان، من بو یاندان!

آل قانی دونه رک سئيله،

سن اویاندان، من بو یاندان!

پاشانين قدينى بوکک،
باشلار کسيب يئره تۆکک،
مخته قيلينچ چکک
سن اوياندان، من بو ياندان!

✱

دؤنوم مرد ايگيت باشينا!
گلدین کوراو غلو خوشونا!
قان اوڭدوراق بو قوشونا
سن اوياندان، من بو ياندان!

سوز تمام اولدو. اوزلرينى قوشونا ووردولار.

گئجه وقتى کوراو غلو بير ياندان، بللى احمد بير ياندان دشمنى
قىرماغا باشلاديلار. کوراو غلو هردن نعره چکيب، قيلينچ ووراندا
قوشون اهلى قورخوسوندان آغاجدا يارپاق اسن کيمى اسيردى.
دشمن باشينى ايتيرميشدى. کوراو غلو ايله بللى احمد قوشونو ياريب
آرادان چيخدى. محبوب خانيم و شيرين خانيم دا ترکلرينده، آتلارينى
سوروب چارداخلى چنلى بئله اوز قويدولار.

سويله ينى : عاشق محمد

قازاخ - جاناللى کندی - ۱۹۲۹

کوراوغلونون دربند سفری

دمیرقای دربنده بیر عرب پاشا وار ایدی. عرب پاشانین مؤمنه آدلی بیر قیزی وار ایدی. مؤمنه خانیم کوراوغلونون آدینی، ایگیتلیک تعریفینی ائشیتیمیش ایدی، آنجاق اوزونو گورمه میشدی؛ دئیردی: گوره سن بو پاشالاری، بگلری زارا گتیرن، کاروانلار ووران، تاجرلر سویان کوراوغلو نئجه ایگیتدیر؟ بئله لیکله مؤمنه خانیم گورمز - بیلمز کوراوغلویا عاشیق اولموشدو. مؤمنه خانیم بیر گون کوراوغلویا بئله بیر نامه یازدی:

مؤمنه خانیم

باشینا دوندویوم آی قوچ کوراوغلو،

اگر ایگیتسن، گل آپار منی.

حسرتیندن یوخدور صبریم، قراریم،

اینجیدیر سراسر آه - زار منی.

✱

چنلی بئل اوستونده اسره میش نرسن،

دشمن قباغیندا دایانان ارسن،

تمام دلیلره ایگیت سرکرسن،

آختارسان، تاپارسان دوز ایلقار منی.

✱

دمیرقاپی دربند عجب تماشا،
باتیب گوزللری آلا، قوماشا،
آدیم مؤمنه دیر، آتام عرب پاشا،
ایسترم، اوزونه ائله یار منی.

مؤمنه خانیم نامه‌نی تمام ائله‌دی. آتاسینین عیسی آدلی بیر نوکری
وار ایدی. قاراواشینى گونده‌ریب عیسی‌نى یانینا چاغیرتدی. نامه‌نی
نوکره وئریب، دئدی:

- بو نامه‌نی آپار چنلی بئله قوچ کوراوغلویا وئر.

عیسی نامه‌نی گوتوروب یولا دوشدو. گئجه - گوندوزه سالیب
اوزونو چنلی بئله یئتیردی. مؤمنه خانیمین نامه‌سینی کوراوغلویا
یئتیردی، قایتدی.

کوراوغلو نامه‌نین مضمونندان حالى اولوب، او ساعت قیرآتی
یهرلتدی. دلیلر، خانیم‌لار دئدیلر:

- آی کوراوغلو هارا سفرین وار؟

کوراوغلو دئدی:

- دمیرقاپی دربنده. عرب پاشانین قیزی مؤمنه خانیم بوینوما
دئین سالیب، گرک گئدم، اونو گتیرم.

دلیلر دئیلر:

- اوند ا قوی بیز ده سنینه گئدهک.

کوراوغلو راضی اولمادی. اوزو تک آتلائیپ دمیرقای دربنده یولا دوشدو. هر یئردن کئچیب گلدی، دربنده چاتدی.

کوراوغلو، قیرآت دا یده گینده بازاردا گزینیردی، جماعت اونا، آتینا باخیب مات قالمیشدی. عرب پاشایا خبر آپاردیلار کی، دربنده بیر آدام گلیب، نه اؤزو بیزیم یئرین آداملارینا بنزه بیر، نه آتی بیزیم آتلارا. عرب پاشا کوراوغلونو یانینا چاغیرتدی.

عرب پاشا کوراوغلونو گورمه میشدی، تانیمیردی، آنجاق آدینی ائشیتیمیشدی. کوراوغلویا دئدی:

- هارالیسان؟ نچیسن؟

- من عاشقام، اذن اولسا سازلا دئییم.

آلدی کوراوغلو:

کوراوغلو

عرب پاشا سنه بیر عرض ائله ییم،

یئریم خبر آلسان - مراد بگلییم؛

یاغی دشمن منله غوغا باشلاسا

اگری قیلینج الده دشمن قویلا یام.

باغ بسله ییب قیزیل گولون درمه سین،
 دریب، سونرا یایلیق اوسته سرمه سین،
 مطلبه گلیمیشم، مطلب وئرمه سین،
 سیغال وئریب مصری قیلینج تویلا یام.

✱

چنلی بئلدن بو دیارا گلیمیشم،
 او یازیلان دوز ایلقارا گلیمیشم،
 کوراو غلویام، نازلی یارا گلیمیشم،
 گرک گوزللی سچیب بویلا یام.
 سوز تمام اولدو. عرب پاشا کوراو غلونو تانیدی، نه مطلبه گلیدیگینی
 ده بیلدی. وزیرینی یانینا چاغیردی، دئدی:
 - وزیر، کوراو غلو قیزیم مؤمنه نی ایسته ییر، بو باره ده فکرین
 نه دیر؟

وزیر دئدی:

- پاشا ساغ اولسون، چنلی بئلدن بورایا گلیب گرک وئره سن،
 وئرمه سن زورلا آپاریب هامیمیزی قیرار. بیر قیزدان اوترو بو قدر قانا
 باعث اولماق اولماز. یاخشیزی بودور کی، قیزینی وئر، اوزونو ده
 قوشونونا سرکرده ائله.

عرب پاشا وزیرین مصلحتینه راضی اولدو. توی ائله ییب قیزی
مؤمنه نی کوراوغلویا وئردی.

کوراوغلو بورادا خیلی قالاسی اولدو.

عرب پاشانین خواهشینه گوره دؤل اوچون قیرآتی ایلخیا قاتدیلا.
قیرآت بیر وقت ایلخنین ایچینده اولدو. آنجاق اوندان کهر نشان بیر
مادیان توتدو، بالایا قالدی.

بو طرفدن کوراوغلو بیر مدت مؤمنه نین یانیندا قالدی. گونلرین بیر
گونو چنلی بئل، دلیر یادینا دوشدو، مؤمنه یه دئدی:

- من گئدیرم. چنلی بئل ییه سیزدیر، دلیر یولومو گوزله بیر، آل
بو بازوبندی ساخلا، قیزیم اولسا اونونلا دولانار، اوغلوم اولسا قولونا
باغلا، گلر منی تاپار.

کوراوغلو بازوبندی مؤمنه یه وئردی، اونونلا حاللاشدی، قیرآتی
گتیرتدی، یهرلیدی، میندی. چنلی بئله یولا دوشدو.

کوراوغلو چوخدان ایدی کی، دلیردن، خانیملاردان آیریلیمیشدی،
کونلو اونلاری چوخ ایسته ییردی. قیرآتی یئلدن یئین، سودان ایتی
سوروردی. قیرآت داغلاری، دره لری آشدی، یاللاری، یاماجلاری
کئچدی. کوراوغلانو چنلی بئله یئتیردی. کوراوغلو دلیرله گوروشدو،
اوپوشدو، حاللارینی سوروشدو. نگار خانیم گوردو کوراوغلو بوش
گلیب، دئدی:

- آی کوراوغلو، مؤمنه نی نییه گتیرمه دین؟
آلدی کوراوغلو گورک نه دئدی:

کوراوغلو

جانیم نگار، گوزوم نگار،
آغلار قالدی یار نه دئییم؟
سنه قربان اوزوم نگار،
کونلومده آه - زار نه دئییم؟

✱

آیریلاندا جانان اولدوم،
من دیندن، ایمانان اولدوم،
بیر حوری - غیلمانان اولدوم،
دنیا منه دار نه دئییم؟

✱

کوراوغلویام ملول اولدوم،
غربت ائلدۀ ذلیل اولدوم،
مؤمنه یه دلیل اولدوم،
ترلان اولماز سار نه دئییم؟

بونلار بورادا قالسینلار، سنه دربندده مؤمنه دن خبر وئریم. دوققوز آی، دوققوز گون، دوققوز ساعت تمام اولدو. مؤمنه نین کور اوغلودان بیر اوغلو دنیایه گلدی. اوشاغین آدینی حسن بک قویدولار.

حسن بک بؤیودو، اون سککیز یاشینا چاتدی. اوغلانین بویو بوخونو، سیر- صیفتی، خوی- خاصیتی عینا کور اوغلویا اوخشاییردی. گوزلری اوپور - اوپور اویناییردی، هئج دینج دورماقلا ایشی یوخ ایدی. بونو دؤیوردو، اونو سؤیوردو. هامینی الیندن زارا گتیرمیشدی. بو دینج دورمادیغنین اوستونده اللم آفاق اولدوغو اوچون هامی اونا کورداوغلو دئییردی. عرب پاشا بیر نئچه دفعه اونو یانینا چاغیریب اوگود - نصیحت وئردی، پاشا گلمه دی، او یئنه اوزو بیلدیینی ائله دی. بیر گون اوینادیغی یئرده سوزو چپلشدی، بیر کئچلی برک دؤیدو، آغزینین، بورنونون قانینی بیر - بیرینه قاتدی. کئچل اونون الیندن قورتاریب بیر یانا چکیلدی، دئدی:

- من سنه نه ائله میشم، منی نییه دؤیورسن، آی آتاسیندان خبرسیز. سنین آتان یوخدور، کیم بیلیر آنان سنی کیمدن قازانیب، بیجسن. بو سوز کورداوغلویا اوخ کیمی دهیدی، داغدان آغیر گلدی. کورداوغلو اورادان بیر باش آناسینین یانینا یوگوردو، دئدی:

- آنا، منیم آتام کیمدیر؟

مؤمنه خانیم کوراوغلونون اوغلو اولدوغونو دئمک ایسته‌مه‌دی،
گوزونون آغی - قاراسی بیر اوغلو ایدی، یانیندان بوراخماساق اوچون
دئدی:

- اوغول سنین آتان یوخدور.

کورد اوغلو دئدی:

- آنا، دئی گوروم منیم آتام کیمدیر، دوغرو دئمه‌سن سنی ده،
اوزومو ده اولدوره‌رم.

آخیردا مؤمنه‌نین علاجی کسلیب دئدی:

- اوغول، سنین آتان خانلارا، بگلره قان اوتدوران قوچ کوراوغلودور.
کورد اوغلو دئدی:

- بس ایندییه کیمی آتام اولماغینی نییه مندن گیزله‌دیردین؟
مؤمنه دئدی:

- قورخوردوم، گئدیپ تاپا بیلمه‌یه‌سن، دشمنلر الینه دوشه‌سن.
کورد اوغلو آتاسینین یانینا گئده‌سی اولدو. آناسیندان رخصت
ایسته‌دی. آناسی اول ایسته‌دی رخصت وئرمه‌سین، گوردو دوراسی
دئیل، گئده‌جک، آخیردا علاجسیز قالیب رخصت وئریب دئدی:
- گئت باباندان دا رخصت آل.

کورد اوغلو اورادان باباسینین یانینا گلیب دئدی:

- بابا، منه رخصت وئر، چنلی بئله، آتام کوراوغلونون یانینا گئدیرم.

عرب پاشا دئدی:

- اوغول، سن هارا، چنلی بئل هارا، گئدیب آتانی تاپا بیلمزسن، پاشالار، خانلار هامیسی کوراوغلویا دشمندیر، توتوب سنی اولدوررلر. گئتمه، قال، یاشیم کئچیب، قوجالمیشام، منیم یئریمده پاشا اول. کورد اوغلو راضی اولمادی. عرب پاشا گوردو کی، کورد اوغلو قالمایاجاق، آخیردا رخصت وئردی، دئدی:

- خزینه دن پول گوتور، ایلخیدان اوژون بینن بیر آت توت، مین گئت. کورد اوغلو گئدیب خزینه دن پول گوتوردو، ایلخینین ایچینه گلدی، هانسی آتی توتدو میندی، دوام گتیره بیلمه ییب بئلی قیریلدی. قیر آتدان توتموش کهر مادیانین بیر بالاسی اولموشدو. بویوموشدو، ایلخینین ایچینده ایدی. او زماندان بو زمانا هئچ کیمه رام اولموردو. کورد اوغلو کمند آتدی، آتی توتدو، گتیردی، گوجلہ یهری بئلینه باسیب میندی. سوژدو دربند بازارینا چیخدی. قیلینجی یوخ ایدی، فتحعلی آدلی بیر اوستانین یانینا گلدی. آتدان دوشدو، قیلینج ایسته دی. فتحعلی اونا بیر نچه قیلینج گوستردی، کورد اوغلو قیلینجلاری الینه آلدی، بیر - بیر باسدی، قیردی، اویانا آتدی. اوستا گوردو بو هئچ هیر - تیر قانمیر، دئدی:

- آی اوغول، من بیر کاسیب آدامام، بیر بؤلوک کولفتی بونونلا دولانديريرام، نییه قیلینجلاری قیردین توکدون، منیم اوشاقلاریمی آج قویدون. بس سن نه ایسته ییرسن، سنه نجه قیلینج لازیمدیر؟

کورد اوغلو اول چيخارتدی قيرديغی قيلينجلارين پولونو وئردی،
سونرا اوزونو اوستايا توتوب گورک نه دئدی:

کورد اوغلو

جانيم اوستا منه بير قيلينج قاير
نه اوزون، نه گودک، بير قرار اول؛
دسته سي شيرمايي، اوزو قوشا نوي،
ووراندا اوره کدن خبردار اول.

✱

خراسان پولادين ياخشيسندان سئچ،
ياخشيسي اولماسا يامانندان کئچ،
هر نه يه ووراندا دايانمايا هئچ
يا فيل، يا کرگدن، يا شاهمار اول.

✱

ايراقدير منزليم، اوزاقدير آرا؛
سوئو چوخ سرت اول، ايرنگي قارا،
ياري جيلغا پولاد، ياري نالپارا،
قارا عقرب کيمي زهرمار اول.

✱

حسن بک کماندار اوتورمز اووو،

کیمدیر بو دنیا دا آتامین بابی؟

قایتما یا آغزی، ایتی قیلووو

هر نه یه ده یه نده تارمار اولا.

اوستا مطلبی آنلادی. کورداو غلونا نجه قیلینج لازیمدیر، بیلدی. او ساعت

خراسان پولادینین یاخشی سیندان سئچیب بیر قیلینج قاییردی، دئدی:

- آل، بو سن ایسته یین قیلینج دیر.

کورداو غلو قیلینجی گوتوردو، بئلینه باغلادی، اوستانین حقیینی

وئردی. آتینی میندی. عرب پاشانین یانینا گلدی، دئدی:

- بابا، ایلخیدان بو آتی توتدوم، خوشونا گلیرمی؟

عرب پاشا گوردو کورداو غلو توتدوغو آت کوراو غلونون قیرآتینین

بالاسیدیر، دئدی:

- اوغول، چوخ یاخشی آت دیر، یاخشی یول.

کورداو غلو باباسیندان حاللاشیب آناسینین یانینا گلدی، آلدی

گورک نه دئدی:

کورداو غلو

جانیم آنا، گوزوم آنا،

رخصت وئر، من گئدهر اولدوم؛

سنه قربان اوزوم آنا،

رخصت وئر، من گئدر اولدوم.

مؤمنه خانيم
 جانيم او غول، گوزوم او غول،
 آلاها تاپشیرديم سنی؛
 سنه قربان اوزوم او غول،
 آلاها تاپشیرديم سنی.
 کورداو غلو
 نصيحتلرين توتارام،
 قانين قانلارا قاتارام،
 گنديب آتاما چاتارام،
 رخصت وئر، من گئدر اولدوم.

مؤمنه خانيم
 کور او غلودور آتان ذاتی،
 چنلی بئلده وار بساطی،
 بازو بنددير امانتی،
 آلاها تاپشیرديم سنی.
 کورداو غلو
 شیرين سوزون زلال ايله،
 قارا قاشين هلال ايله،
 آنا سؤدون حلال ايله،
 رخصت وئر، من گئدر اولدوم.

مؤمنه خانیم
مؤمنه یم سوزوم زلال،
گوزوم گویچک، قاشم هلال،
سودوم اولسون سنه حلال،
آلاها تاپشیردیم سنی.

سوزلری تماما یئتیشدی. مؤمنه خانیم، کوراوغلونون اونا وئرمیش
اولدوغو بازوبندی گتیریپ اوغلونون قولونا باغلادی، دئدی:

- یوللاردا اولمایا بیلمه یه دییه سن من کوراوغلونون اوغلو یام!
آتانین دشمنی چوخدور، سنی اولدوررلر، منی گوزو یوللاردا قویما.
کوردوغلو آناسی ایله ده حاللاشدی. چنلی بئله طرف یول باشلادی.
اوچ گون، اوچ گنجه آت سوروب گلدی احمد پاشانین شهرینه یئتیشدی.
احمد پاشانین آداملاری کوردوغلونو گوروب پاشانین یانینا آپاردیلار.
پاشا کوردوغلونون آتینا، اؤزونه باخیپ دئدی:

- نچیسن، هارادان گلیب هارایا گئدیرسن؟

کوردوغلو

احمد پاشا منیم یولوم،
داغستاندان گلر اولدو.
واردیر قیلینج ووران قولوم
درد باغیریمی دلد اولدو.

قالخانیم توتارام باشا،
ایمدن چکرسن حاشا؛
داغستاندا عرب پاشا،
نامرد مرده گولر اولدو.

✱

حسن بگم، گلم ديله،
مصری قیلینج آلام اله؛
گذاریم دیر چنلی بئله،
عرب آتیم بیلر اولدو.

سوز تمامه یئتیشدی. احمد پاشا آداملارینا دئدی:

- بو نه دیلی - دیلی دانیشیر. توتون، قویماین گئتسین.

پاشانین آداملاری کورداوغلونو توتماق ایسته‌دی. کورداوغلو
قیلینجینی چکیب اونلارین هره‌سینی بیر یانا قوولادی، آتینی سوروب
آرادان چیخدی، چنلی بئله طرف اوز قویدو. بیر داغین باشیندا ایکی
بزیرگانا راست گلدی؛ گوردو بزیرگانلارین یاخشی شئی لری وار.
کورداوغلو بزیرگانلارین نه کی، ماللاری واردی لریندن آلدی،
اوزلرینی بوش یولا سالدی.

بزیرگانلار قاجیب یاخینداکی شهرین پاشاسی جعفر پاشایا شکایت
اٲله‌دیلر.

جعفر پاشا، باشیندا آداملاری، آتلاندی، کورداوغلونون قاباغینی
کسیب دئدی:

- بزیرگانلاری نییه سویدون؟ کیمن، هارا گئدیرسن؟

کورداوغلو

گل سنه سویله ییم آی جعفر پاشا،
یؤن چئویریپ چنلی بئله گئدیرم.
دشمنلر الیمدن چکرلر حاشا،
یؤن چئویریپ چنلی بئله گئدیرم.

※

آت اوینادیب چنلی بئله چاتارام،
آسلان کیمی درهلرده یاتارام،
کمند آتیپ ایندی سنی توتارام،
یؤن چئویریپ چنلی بئله گئدیرم.

※

آنامین یولوندا قولو باغلییام،
آتامدان آیرییام، سینه داغلییام،
آدیم حسن، کوراوغلونون اوغلییام،
یؤن چئویریپ چنلی بئله گئدیرم.

پاشا حکم ائله دی، باشینداکی آتلیلار کورد او غلونو توتسونلار.
 آتلیلار کورد او غلویا هجوم ائله دیلر، کورد او غلو ال قیلینجا ائله ییب
 آتلیلارا جومولدو. آتلیلار دوام گتیره بیلمه ییب هر هسی بیر طرفه
 قاچدی. کورد او غلو دعوادان ال چکیب یولونا دوزلدی. ایکی گون،
 ایکی گنجه آت سوردو، یولدا بیر قوجایا راست گلدی. گوتوردو
 گورک قوجادان نه خبر آلدی.

کورد او غلو

قوجا بابا، من دولانیم باشنا،
 سویله کور او غلودان منه بیر خبر!
 گورن چنلی بئلده قورورمو دوران؟
 سویله کور او غلودان منه بیر خبر!

غواص کیمی دریالارا دالارام،
 مخنت یوردونا تالان سالارام،
 یاغی دشمن لردن قصاص آلارام،
 سویله کور او غلودان منه بیر خبر!

حسن بک ده ایگیت، جوان یاشیندا

اولدورر نامردی مرد ساواشیندا،

چنلی بئله دلیری یاشیندا

سویله کور او غلودان منه بیر خبر!

سوز تمام اولدو. قوجا دئدی:

- اوغول، چنلی بئله یاخینلاشییسان، بیر آز آت سورسن یئتیشرسن.
کورد او غلو اورادان کئچدی، آتینی سوروب یول گئتمه یه باشلادی.
گون آیلن زمان گلدی چنلی بئله یئتیشدی.
یول گلیب یورولموشدو. دوشدو آتینی قوروغا بوراخدی، اوزوده
دیرسکلندی.

دلیردن بیر نچه سی، ائیواز، دمیرچی اوغلو، عیسی بالی آت بئلینده
مشق ائله بیر دیلر. قوروقدا بیر آتلی آدام گوردولر.

ائیواز دئدی:

- سیز بورادا دورون، من گئدیم گوروم او آدام کیمدیر.

ائیواز آتینی سه ییردیب کورد او غلونون یانینا گلدی، دئدی:

- آی آدام کیمسن؟ نه هوئرله آتینی بو قوروغا بوراخییسان؟

کورد او غلو دینمز - سویله مز یئریندن قالخدی، چکیب ائیوازی
آتدان سالدی، قوللارینی باغلادی، یثره ییخدی.

یولداشلاری گوزله دیلر، گوردولر ائیواز گلهمه دی، اونون دالینجا دمیچی اوغلو گلدی. ائیوازی قولو باغلی گوروب کورداوغلونا هجوم ائله دی. کورداوغلو مجال وئرمه ییب چکدی اونودا آتدان سالدی، قوللارینی دالدان باغلادی، ائیوازین یانینا اوزاتدی.

عیسی بالی گوزله دی، گوردو ائیوازا دمیچی اوغلو قایتمادی. بو دفعه او دا آتینی سه ییردیب گلدی، یولداشلارینی قولو باغلی گوردو، کورداوغلونون اوستونه یؤنلیدی. کورداوغلو اونو دا آتدان سالدی، قوللارینی باغلادی، ائیوازا دمیچی اوغلونون یانینا بیخدی.

دیلر اوزاقدان بونو گوردولر، قاجیب کوراوغلونون یانینا گئتدیلر، احوالاتی اونا سویله دیلر.

کوراوغلو قیلینج باغلادی، قالخان آسدی، عمود گوتوردو، کورداوغلونون یانینا گلدی. دیلر کوراوغلویا گوز ائله دیلر کی، اولمایا - بیلهمیه ال قالدیراسان، آدینی دئیرسن، اوزونو نشان وئرسن، هامیمیزی قیردیراسان.

کوراوغلو کورداوغلونا یاخینلاشیب دئدی:

- اوغول، هارادان گلیب هارایا گئدیرسن؟

کورداوغلو دئدی:

- داغستاندان گلیب چنلی بئله گئدیرم.

کور او غلو دئدی:

- اوندا بورادا نه گزیرسن؟

کورداو غلو دئدی:

- به، بورا چنلی بئل دئیل می؟

کور او غلو دئدی:

- یوخ، بورادان چنلی بئله بیر منزل یولدور.

کورداو غلو ائله بیلدی کی، یولدا راست اولدوغو قوجا اونا یالان ساتیب آلدادیب، چنلی بئلی دوز نشان وئرمه ییب، آلدی گورک نه دئدی:

کورداو غلو

داغستاندان چیخدیم بهار فصلینده

گزه - گزه بو دیاره یئتیشدیم؛

باج وئرمه دیم، دشمنلردن باج آلدیم،

چوخون سالدیم آه - زارا یئتیشدیم.

✱

آنامدان آیریلدیم من گلدیم بئله،

دشمنین قانینی دؤندر دیم سئله،

گزه - گزه گلدیم بو چنلی بئله،

چکسه لرده منی دارا، یئتیشدیم.

✱

حسن بگم، هر یارایا دوزرم،
 قیلینج الدهه، قالخان بئله گزرم،
 دلیرین من یان - یانا دوزرم،
 سن اولارسان گونو قارا یئتیشدیم.

سوز تمام اولدو، کور اوغلو گوردو بو خوشلوقلا دلیری
 بوراخمایاجاق. آجیقلا ندی، مصری قیلینجی چکیب کورداوغلونا
 هجوم ائله دی. کورداوغلو دا قیلینج چکیب اونا یئلدی. قیلینجلا
 ووروشدولار. قیلینجدا نمراد حاصل اولمادی. ال عمودا آتدیلا.
 عموددان دا بیر کار آشمادی. ال بیر - بیرین بئله آتدیلا،
 توتوشدولار، بیر خیلی گولشدیلر، یورولدولار، بیر - بیرینه زور ائله یه
 بیلمه دیلر، آرالاندیلار، هر هسی بیر یاندا اوتوردو. یورغونلوقلارینی
 آلدیلار. قالخیب یئیدن توتوشدولار.

کورداوغلو بو دفعه زور وئروب کور اوغلونون دیزلرینی یئر یئتیردی،
 بیرده زور وئرئده کورینی یئر گتیردی. سینه سینه چؤکوب دئدی:

- سویله گوروم، قوجا، سن کیمن؟

کور اوغلو دئدی:

- باشیمی کسسن ده اول سن کیم اولدوغونو دئمه سن، من کیم
 اولدوغومو دئمه رم.

کور داو غلو کور او غلونون سینه سیندن قالخدی، اونو بورا خیپ دئدی:

- گل اؤزونو بوش یثره اینجیتمه، کیم اولدو غونو نشان وئر.

آلدی کور او غلو گورک نه دئدی:

کور او غلو

نه ائلسن مندن سوز خبر آلیب -

دشمن قانین یثره جالایان منم!

قوشونلار تالاییب، توپلار داغیدان،

دشمنی اوست اوسته قالایان منم!

کور داو غلو

غیظه گلیب هردن نعره ووراندا

دلیر قول - قولا باغلایان منم!

قیلینج چکیب مرد میدانا واراندا،

سینه لر چال - چاپراز داغلایان منم.

کور او غلو

ایگیت اولان هئچ آیریلماز ائلیندن،

ترلان اولان سونا وئرمز گؤلوندن،

ائللر زارا گلیب جو مرد الیندن،

لشی لش اوستونه قالایان منم!

کورد او غلو

قاچیرتدیم غوغادا میدانان پاشا
 قوووب تاجرلری دولدوردوم داشا،
 آخیردا الیمدن چکرسن حاشا،
 باشی باش اوسته قالایان منم!

کوراو غلو

کوراو غلو دئییلیم، اونا مثالام،
 هم رستم زالام، هم ده سالسالام،
 نئچه خودکارلاری تختیندن سالام،
 غنیملر اوستونده اولایان منم!

کورد او غلو

حسن بگم، مرد میداندا قالارام،
 غنیملر باشینا قیلینج چالارام،
 یاغی دشمنلردن قصاص آلارام،
 سئچیب ان گوهری ساخلایان منم.

سوز تمام اولدو. بیر ده توتوشدولار.

یئنه کورد او غلو کوراو غلونو ییخدی، دئدی:

- بو ایکنجیدیر، بیرده ییخسام اولدوره جیم.

بونلار بورادا قالسینلار، سنه نگار خانیمدان خبر وئیریم.
 دلیردن بیر قاجیب نگار خانیم خبر آپاردی کی، بیر آتلی گلیب
 چیخیب، دمیرچی اوغلونو، ائیوازی، عیسی بالینی توتوب قوللارینی
 باغلایب، کوراو غلونو دا ایکی دفعه بیخیب، بیر ده بیخسا
 اولدوره جک.

نگار خانیم تله سیک اوزونو اورایا یئتیردی.
 گوردو کوراو غلو ایله کورد او غلو اوچونجو دفعه دیر توتوشوبلار.
 نگار خانیم نه قدر ائله دی اونلاری بیر - بیریندن آراسین، کورد او غلو
 آرالانمادی، دئدی:

- دعوانی تمام ائله یک.

کوراو غلو ایله کورد او غلو خیلی گولشدیلر. آخیردا کوراو غلو بیر
 دلی نعره چکدی. کورد او غلونو گوتوردو یثره ووردو، سینه سینه
 چؤکدو، مصری قیلینجینی چکدی کی باشینی کسین، نگار خانیم
 قویمادی، ایره لی یثرییب الیندن آلدی.

کوراو غلو دئدی:

- او غول، سنی اؤلدورمه دیم، بورا خدیم، لعنت شیطانا دی،
 اوزونو نشان وئر.

گوتوردو کورد او غلو گورک نه دئدی:

کور داو غلو

آنادان اولاندا جو مرد اولمو شام،
شیرین لهجه لیم، خوش نشان لیم؛
میداندا دشمنه قانلار آغلادان
بیله یی قوتلی، گوزو قان لیم.

✱

جوانکن اوزومو چؤلره سالدیم،
غم منی چولغادی، دریایا دالدیم،
هر یترده نامرددن قصاصیم آلدیم،
مردلر آراسیندا آدلی - سان لیم.

✱

بیر درد بیلن یوخدور دردییم چاغلییم،
دوست یولوندا من ده قولو باغلییم،
حسن بگم کور او غلونون او غلویام،
یثیم خبر آلسان - داغیستان لیم.

سوز تمام اولدو.

- یالان سویله بیر سن، منی آلماتماق ایسته بیر سن. کور او غلونون
او غلوسانسا قولوندا بازوبندین اولمالی ایدی.

کورد او غلو قولوندا کی بازوبندی آچدی، کوراو غلویا گوستردی.
کوراو غلو گوردو اوزو وئردییی بازوبندیر، آلدی گورک نه دئدی:

کوراو غلو

باشینا من دونوم گول اوزلو او غول،

کوراو غلو دئیلن ایگیت، منم، من!

دلی پاشالاری تختیندن سالان،

کوراو غلو دئیلن ایگیت، منم، من!

✱

مخت اولوبدور قباغیمدا خوار،

خودکارا یوردونو ائله میشم دار،

سویله مؤمنه دن نه خبرین وار؟

کوراو غلو دئیلن ایگیت، منم، من!

✱

صد آفرین قایناغینا، جوشونا،

یاغی دشمن گله بیلمز توشونا،

کوراو غلویام، او غول دونوم باشنا،

کوراو غلو دئیلن ایگیت، منم، من!

سوز تمام اولدو. آتا اوغول قوجا قلاش ديلار، اوپوشدولر. ديليرين قوللارينى آچيب چنلى بئله گلديلر. بوندان خيلى وقت كئچدى. كوراو غلو ديلردن بير نئچه سيني گوندردى، دميرقاپى دربنددن مؤمنه خانيمى دا گتيرتدى. چنلى بئله گون كئچيرمه يه، عومور سورمه يه باشلا ديلار.

سويله ينى : شاعير ولى

طاووس. بوزالقانلى كندى - ۱۹۳۲

کوراو غلونون قوجالغی

کوراو غلونون قوجا زمانی، الدن دوشن وقتی ایدی. دلیلری باشیندان داغیلمیشدی. بیر گون قیرآتین اوستونده یول ایله گئدیردی. گوردو بیر کیشی، قاباغیندا بیر یوکلو اوکوز گلیر، چیگنینه ده یاری آغاج، یاری دمیر بیر شی وار.

کوراو غلو کیشیه چاتاندا دئدی:

- آی کیشی چیگنینه کی نه دیر؟

کیشی دئدی:

- چیگنیمده کی توفنگ دیر.

کوراو غلو دئدی:

- توفنگ نه یه لازیم اولور؟

کیشی دئدی:

- نجه نه یه لازیم اولور؟ بونونلا آدام اولدورورلر، حیوان

وورورلار.

کوراو غلو دئدی:

- ائله ایسه، بیر منیم بو الیمه آت گوروم، نه قاییریر.

کیشی دئدی:

- آتارام، الینی دهلر، کئچر.

کوراوغلو دئدی:

- آتیما آت.

کیشی دئدی:

- آتینی دا اؤلدورر.

کوراوغلو دئدی:

- اوند اؤکوزونون قیمتینی وئریرم، آت گؤروم، نئجه اولدورور.

کیشی ایله کوراوغلونون سوزو چوخ اوزاندی. آخیردا کوراوغلونون ال چکمه دییینی گوروب توفنگی چاخماغا چکدی، اؤکوزو ووردو، اؤکوز یئره ییخیلیدی.

کوراوغلو بونو گوروب چیخارتدی اؤکوزون قیمتینی وئردی، هارایا گئدیردیه ده گئتمه دی، گئری قایتدی، چنلی بئله چیخدی. قیرآتدان دوشدو، قیرآتین نالارینی سؤکدو، چؤله بوراخدی، دئدی:

- نامرد زمانه سیدیر، داها من کوراوغلولوق ائله یه بیللمرم.

بوندان بیر مدت کئچدی. بیر گون کوراوغلونون خوجا احمد آدلی دوستو یانینا گلدی. پاشالارین قوشون چکیب گلمه یینی گورک اونا نئجه خبر وئردی:

خوجا احمد
 سنه دئیم قوچ کوراو غلو
 دشمن لر گله جک اولدو؛
 سونون اولار پوچ کوراو غلو،
 دشمن لر گله جک اولدو.

✱

دالالا ما سن سسینی،
 دشمنین کسمه بسینی،
 کئچمیش کهنه قصاصینی
 پاشالار آلا جاق اولدو.

✱

احمد، دیلدن دوشوبسن،
 بولبولسن، گولدن دوشوبسن،
 قوجالیب الدن دوشوبسن،
 دشمن لر گله جک اولدو.

خوجا احمد سازلا دئدی کی می سوزله ده دئدی:

- آی کوراو غلو، قیرآتی نیله میسن؟ اوستونه پاشالار قوشون
 چکیب گلیر.

خوجا احمدین جوابیندا آلدی کوراوغلو گورک نه دئدی:

کوراوغلو

سنه دئیم تاجرباشی،

چاگیر گلکسین خان ائیوازی!

یئیندن توتوم ساواشی،

چاگیر گلکسین خان ائیوازی!

✱

نامردلییی بیلدیرلر،

یادی بیزه گولدورلر،

یوخسا منی اولدورلر،

چاگیر گلکسین خان ائیوازی!

✱

کوراوغلو چکمز حاشالار،

چتیندیر قوللار بوشالار،

یئریشر اوغراش پاشالار،

چاگیر گلکسین خان ائیوازی!

خوجا احمد کوراوغلودان آیریلیب ائیوازی آختارماغا گئتدی.

داغلاری - داشلاری چوخ گزدی، ائیوازی تاپا بیلمه‌دی. بیر بیچه‌نکده

دمیرچی اوغلو دلی حسنه راست اولدو. گوردو دمیرچی اوغلو الینده
یابا اوت ییغیر. آلدی گورک خوجا احمد دمیرچی اوغلو نه دئدی:

خوجا احمد

دمیرچی اوغلو دلی حاسان،

چنلی بئله دشمن گلیر!

هایخیراندا اوردو باسان،

چنلی بئله دشمن گلیر!

✱

بو سینه می غم آلبیدیر،

یاد قلبیمه درد سالیبدیر،

کوراوغلو یالقیز قالیبیدیر،

چنلی بئله دشمن گلیر!

✱

چنلی بئلده یوخ صحبت، ساز،

چیرپینیر ایوده اؤردک، قاز،

هانی احمد، هانی ایواز؟

چنلی بئله دشمن گلیر!

✱

سانانماز یوزلر، اللی لر،
دشمنه دیمز بلی لر؛
گورونمور ایگیت دلی لر،
چنلی بئله دشمن گلیر!

✱

یولدا کوراوغلونون گوزو،
قلبینده قوجالیق کوزو،
خوجا احمدین بودور سوزو:
چنلی بئله دشمن گلیر!

خوجا احمد ساز ایله دئدی کی می سوز ایله ده احوالاتی دمیچی -
اوغلونا سؤیله دی، سونرا چیخیب گئتدی. دمیچی اوغلو گئجه -
گوندوز چولده اولدوغو اوچون اوژونو - باشینی توک باسمیشدی.
دللاکین یانینا گلدی، دئدی:

- اوستا، منیم ساققالیمی قیرخ.

دللاک دئدی:

- افندیلر ساققال قیرخماغی قاداغان ائله ییب، قیرخا بیلمه رم.

دللاکین جواپیندا آلدی دمیچی اوغلو گورک نه دئدی:

دمیرچی او غلو
 سنه دئیم اوستا باشی،
 قازی دییندن، دییندن!
 اوستا دئیل، سنسن ناشی؛
 قازی دییندن، دییندن!

دئیرم سنین شستینه،
 پاشالار گریب قصدینه
 گلیر کور او غلو اوستونه؛
 قازی دییندن، دییندن!

سندن حسابی چکرم،
 گوزوندن قان - یاش توکرم،
 الف قدینی بوکرم،
 قازی دییندن، دییندن!

دمیرچی او غلو ییلیجی،
 اولارسان ائلرر گولوجی،
 سنه ائندیرم قیلینجی،
 قازی دییندن، دییندن!

دللاک گوردو دمیرچی او غلو او دئینلردن دئیل، ایستی اوت
 دادماییب، هئچ هیر - تیر قانمیر، اؤزونو قیرخماسا، یقین،
 اولدوره جک، جانینین قورخوسوندان اونون اؤزونو، باشینی قیرخدی.
 دمیرچی او غلو دللاکین حقیقینی وئریب اورادان یولا دوشدو. ائیوازی
 آختارماغا گئتدی. داغلاری آشدی، دهره لری کئچدی. بیر قایانین اته -
 بینده تانیری تانیمازا راست گلدی، آلدی گورک نه دئدی:

دمیرچی او غلو

خودکارلار اوستونه آتلی گئندنه
 دشمن گورن آچیق گوزون نئج اولدو؟
 او غراش پاشالارلا دعوا ائندنه
 نعره چکن اوجا سوزون نئج اولدو؟

❖

چنلی بئلده آغیر مجلسلر قوران،
 عرب آت اوستونده مردانه دوران،
 مصری قیلینج چکیب باشلاری ووران،
 آختار گوره ک او ائیوازین نئج اولدو؟

❖

دمیرچی او غلو بو سوزلری بیلنده،

دشمنلری آغلایاندا، گولنده،

هردن غضبله نیب غیظه گلنده

قباقد ا بو ز دوران او زون نئج اولدو؟

تانیری تانیماز قوجالمیشدی. دمیرچی او غلو ائله بیلدی کی، اونون الی
دعوادان قالیب، اول کی کیمی عرب آت اوستونده یالین قیلینج دشمن
اوستونه گنده بیلمز، دسته لر داغیدی، آلایلار پوزا بیلمز. تانیری تانیماز
دمیرچی او غلونون سوزوندن بیر آز توتولدو، آلدی گورک نه دئدی:

تانیری تانیماز

یاغی دشمنلرله دعوا آچماغا

هله وار قولومدا قوه تیم منیم!

قوشون گلیب چنلی بئله کچمه یه

قبول ائتمز ناموس، غیرتیم منیم!

✱

گرزوم ایشله ینده داشلاری قیرار،

قورخوسوندان تاپماز دشمنلر قرار،

پاشانین، خودکارین باغیرینی یارار

آج آسلان یئریشیم، سویلاتیم منیم!

✱

تانیری تانیمازام، ار هواداری،
تاپارام ائیوازی - او نامداری،
ووروشما وقتینده دعوا بازاری
اولماز هیچ انصافیم، مؤرو تیم منیم!

سوز تمام اولدو. دمیرچی اوغلو حسن، تانیری تانیماز آتلا نیب اورادان
یولا دوشدولر. داغلارا، داشلارا چیخیب ائیوازی آختارماغا باشلادیلار.
چؤللری، یاماجلاری بیر - بیرینه ووردولار، گز دیلر، دولاندیلار، آخیردا
ائیوازی تاپدیلار. ائیواز دمیرچی اوغلو ایله، تانیری تانیماز ایله گوروشوب
اوپوشدو، گوتوردو گورک کوراوغلونو اونلاردان نئجه خبر آلدی.

ائیواز

داغلار باشی چنلی بئلدن
دئیین گوروم نه خبر وار؟
اوستو قارلی ییزیم ائلدن
دئیین گوروم نه خبر وار؟

✱

قیرآت، عرب آت دورورمو؟
کوراوغلو دوران قورورمو؟
پاشالار بوینون وورورمو؟
دئیین گوروم نه خبر وار؟

✱

ائیواز قوہ لون گرمک ایستر،
 دشمن قصده گیرمک ایستر،
 کوراو غلونو گورمک ایستر،
 دئین گوروم نه خبر وار؟
 ائیواز سوزونو تمام ائله دی، اوندان سونرا گوتوردو دمیچی او غلو
 گورک نه دئدی:

دمیچی او غلو
 چنلیدن خبر گتیردیم،
 قارداش، دور گئدک، دور گئدک!
 مشکل مطلبی بیتیردیم،
 قارداش، دور گئدک، دور گئدک!

✱

کوراو غلو او خویوب - یازیر،
 یالینز [قالیب] جانندان بئزیر.
 هارای سالیب سنی گزیر،
 قارداش، دور گئدک، دور گئدک!

✱

دمیرچی او غلو قدرین بیلیر؛

سنی گوروب اوزو گولور؛

پاشالار اوستونه گلیر،

قارداش، دور گئدک، دور گئدک!

سوز تمام اولدو. ائیواز، دمیرچی او غلو حسن، تانیری تانیماز برابر
آتلانندیلار. داغلار، داشلار سس سالدیلار. دلیلری ییغدیلار چنلی -
بئله، کور او غلونون یانینا گلدیلر. کور او غلونون کؤنلو آچیلدی، عمرو
تازالاندی، آلدی گورک دلیله نئجه خوش گلدین ائله دی:

کور او غلو

یئنه عومور تزه لندی،

خوش گلدینیز، دلیلریم!

قورتاردیم هجراندان، غمدن،

خوش گلدینیز، دلیلریم!

✱

دوشون بوردا قوناق قالاق،

اولکه لره تالان سالاق،

پاشالاردان قصاص آلاق،

خوش گلدینیز، دلیلریم!

✱

بیر شور سالین بو جاهانا،
میدان بویانسین آل قانا،
سفر ائله یک هر یانا،
خوش گلدینیز، دلیریم!

✱

آسلان تک بهره یه یاتاق،
دشمنلره ششپر آتاق،
پاشالاری دیری توتاق،
خوش گلدینیز، دلیریم!

✱

زمستانیم دؤندو یازا،
قولاق وئرین سوزه، سازا،
کور او غلو یئتدی مۇرازا،
خوش گلدینیز، دلیریم!

او طرفدن علی پاشا ایله مهدی پاشا دئدیلر:

- کور او غلو قوجالیب، دلیری باشیندان داغیلیب. گئدک اوندان
قصاصیمیزی آلاق.

پاشالار باشلارینا قوشون جمع ائله ییب چنلی بئله یولا دوشدولر.

اونلار گلمکده اولسون، سنه چنلی بئلده کوراوغلودان خبر وئیریم.
کوراوغلو پاشالارین گلمک خبرینی ائشیدیب، اؤزونو دلیلره توتدو،
آلدی، گورک نه دئدی:

کوراوغلو

یاراقلانین دلیلریم؛
پاشالار میدانا گلیر؛
مختلر قوشون چکیب،
اؤز توتوب بو یانا گلیر.

✱

سوزلریمده یوخدور یالان،
دشمنلره سالاق تالان،
مصری قیلینج قیلسین جولان،
بویانماغا قانا گلیر.

✱

اولون صف - صف، دسته - دسته،
یئریین پاشالار اوسته،
یاغی دشمن دولوب قصده
تولکولر آسلانا گلیر.

✱

ایگیت الدن چیخماز خطا،
 قوچ گرک بوسقویا یاتا،
 خان ائیواز مین عرب آتا،
 بللی احمد فرمانه گلیر

✱

پلنگ تک اوودان کوسمه یه،
 دشمنلر اوسته اسمه یه،
 پاشالار باشی کسمه یه
 کوراوغلو مردانه گلیر.

کوراوغلو قیرآتی تاپدیردی، اونو ناللاتدی؛ مصری قیلینجی
 باغلابیب قالخان تاخدی، قیرآتا میندی. دلیر ده یاراقلانیدیلار،
 آتلانیدیلار، دشمن قاباغیندا حاضر اولدولار.

او طرفدن پاشالار باشلاریندا قوشون گلیب چنلی بئله چاتدیلار.
 کوراوغلو، یانیندا دلیر اؤزونو پاشالارین قوشونونا ووردو. قوجا
 کوراوغلونون نعره سیندن، قیرآتین کیشنه مه سیندن، دلیرین
 هایخیرماسیندان پاشالارین قوشونو قورخویا دوشدو. کوراوغلو،
 باشیندا دلیر هر طرفدن هجومه گلدی. قوشون دوام گتیره بیلمه ییب
 اؤز قاچماغا قویدو. دلیر اونلارین دالینجا آت سالدی؛ یئتیشدی کلرینی

قیلینجداڭ كئچیرتدیلر. قوجا كوراوغلو قیرآتی ایلدیریم کیمی سوروب اؤزونو قورخوب قاچان پاشالارا یتیردی. قاچاراقدا هرهسینه بیر قیلینج ووردو. پاشالاری بوستان کلیی کیمی دیغیرلانیب یئرہ دوشدو. پاشالاری اولموش گوروب قوشون داها دا قاجیب داغیلدی. قوجا كوراوغلو، باشیندا دلیری آت سوروب گئتدیلر، پاشالارین تورپاغینا یئتیشدیلر. اونلارین خزینہلرینی تالادیلار، قیمتدن آغیر، چکیدن یونگول شیلردن آتلارا چاتیب سوروب گلدیلر، چنلی بئله چیخدیلار.

سویله یه نی : عاشق قمبر

شامخور رایونو. زگم - ۱۹۳۸

قوشمالار

دولون آت بئلىنه قوچ دليلىم،
خودكارى تختىندن ايندىرك، هويدو!
تالايلاق مولكونو، آلاق مالينى،
اوينى باشينا ايندىرك، هويدو!

شيغييب اوستونه قدينى بوك،
گرک چنلى بئله آل - قوماش چكك،
شهرين يئرینده ايندى تورپ اكك،
شاهين چيراغينى سۇندورك، هويدو!

بیر هايخيرسام پولاد قوللار بوشالار،
دشمنلر اليمدن چكر حاشالار،
اولدورك خودكارلار، قيراق پاشالار،
كيئاتى محشره دوندرک، هويدو!

قیصری اولدورک، سرداری توتاق،
 صغیری، کبیری قول - قول چاتاق،
 عرب آت دوشونه جمله سین قاتاق،
 چنلی بئله اسیر گونددرک، هویدو!

✱

گلدی قوچ اوغلو داماغی، چاغی
 دلیلر مجلسده، خان ائیواز ساقی؛
 آلا دیر گوزلری، قاشلاری یاغی،
 بولغارلی خانیمی دیندیرک، هویدو!

✱ ✱ ✱

منی بنادان بسله دی
 داغلار قوینوندا، قوینوندا؛
 تولک ترلانلار سسله دی
 داغلار قوینوندا، قوینوندا.

✱

دولاندا ایگیت یاشیما؛
 یاغی چیخدی ساواشیما؛
 دلیلر گلدی باشیما،
 داغلار قوینوندا، قوینوندا.

✱

سفر ائله دیم هر یانا،
شاهلاری گتیردیم جانا،
قیرآتیم گلدی جولانا
داغلار قوینوندا، قوینوندا.

✱

کس دیم یوللار، ووردوم کاروان؛
چکیب سویدوم چوخ بزیرگان،
اوڭدوردوم دشمنلره قان
داغلار قوینوندا، قوینوندا.

✱

اسیر چکدیم چنلی بئله
قوچ کوراوغلو دوشدون دیله،
خان ائیواز منیملن بئله
داغلار قوینوندا، قوینوندا.

✱ ✱ ✱

قیرآتیم کیشنه ییب گیرر
آتیلار میدان باشینا؛
قیلینج چکیب دلیریم
اوڭدالر دشمن باشینا.

✱

یاخشی ار یاخشی آت مینر،
اورتادا گوسترر هوئر،
آتیلاندا نیزه، ششپر
قالدیرار قالخان باشینا.

✱

گر گیریشسم چال ها چالا
قوش قورخودان قاناد سالا،
چکیب اوچوردارام قالا
بک، پاشا، سلطان باشینا.

✱

دعوا گونونده ائیواز خان
یوز یاغیا وئرمز آمان!
دولانیب اولارسان قربان
بیر بئله اوغلان باشینا.

✱

ایگیتده اولار ناموس، عار،
دار گونده گورر گوجو کار؛
قوچ کوراوغلو، ائیواز، نگار
بیغیلار دوران باشینا.

✱ ✱ ✱

قویمام قالا علی پاشا
 سنده بو داغی، بو داغی!
 چکدین چال - چاپراز سینه مه
 سن ده بو داغی، بو داغی!

✱

تو تدوردون نئچه دلیمی،
 ساناسان قیردین بئلیمی،
 ساتین گزیرسن اولومو
 سن ده بو داغی، بو داغی!

✱

ائیوازی سالدین زندانا،
 قیدین نئچه ناحق قانا،
 نامردلیکدن ووردون جانا
 سن ده بو داغی، بو داغی!

✱

آجیشدیردین آج آسلانی،
 قیلینج قینیندا پاسلانی،
 قویمام، قیررام بگی، خانی
 سن ده بو داغی، بو داغی!

✱

کور او غلویام سالدیم تالان،
 اؤزون اؤز قانینا یالان،
 قیرآت دوشونده دورت دولان
 سن ده بو داغی، بو داغی!

مرد ایگیتلر دعوا گونو اولاندا
 آت مینیب میدانا چیخین، گونودور!
 مختلر تر ساواشا واراندا
 ووروبان آتیندان ییخین، گونودور!

※

جومرد ایگیت هئچ قاچارمی میدانان؟
 قیلینج چکیب حاییف آلا ر دشمندن،
 قورخاق کسلر بویون آیب پنهانان
 سینیلیب خلوتدن باخین، گونودور!

※

قوچ کور او غلو، قیلینج گوتور دستینه،
 مخنت پاشالار دولوب قصدینه،
 قاری دشمن هجوم ائتسه اوستونه
 ششپرین، نیزه نین، او خون گونودور!

قیرآتی گتیردیم جولانا پاشا،
 وارسا ایگیتلرین میدانا گلسین!
 گورسون دلیرین ایندی گوجونو،
 بویانسین اندامی آل قانا گلسین!

✱

باکیم یوخ پاشادان، سلطانندان، خاندان،
 گلسین «منم» دیین کئچیردیم ساندان،
 ارلر دالدا لایب قورخماسین قاندان،
 آت سورسون غوغایا مردانه گلسین!

✱

کوراوغلو اگیلمز یاغیا، یادا،
 مردین اکسیک اولماز باشیندان قادا،
 نعره لر چکرم من بو دنیا دا،
 گوستررم محشری دشمنه گلسین!

✱ ✱ ✱

خان آدام گوندرسه بیزیم طرفه
 کوکریه ییب، کوکریه ییب هیرسلنمه لیدیر،
 مخنت نامردی وورسا قوچ اوغلان،
 بوروشوب تویوق تک سسلنمه لیدیر.

✱

اوردو گلدی دورد یانیم دوزولدو،
 حاییف جوانلاردان الیم اوزولدو،
 توفنگ ایجاد اولدو، مردلیک پوزولدو،
 آیری قیلینج قیندا پاسلانمالیدیر.

✱

کور او غلو تانینیر آدی، سانیندان،
 قوش دا اوچا بیلمز مرد میدانیندان،
 کۆهلن کوپویوندن، دشمن قانیندان
 چکمه دولوب، پالتار ایسلانمالیدیر.

✱ ✱ ✱

گؤیله گئدن بئش دورنالار
 وطندن خبرین وارمی؟
 بیر- بیریندن خوش دورنالار،
 وطندن خبرین وارمی؟

✱

چیخاردارام اولماز اویون،
 اوستومه گوتورمم دئیین،
 بیر قیلینجا یئددی بویون
 کسندن خبرین وارمی؟

✱

کور او غلویام اولمام خسته،
یاغی ایستر گیره قصده،
یئل تکی دشمنین اوسته
اسندن خبرین وارمی؟

سۆزلۈک

آخچا: آغچا، آقچا ، بىر جور	الف (قد): «ا» كىمى دوز و اوجا بوى.
گوموش سكه، پول.	النگه: آرىق، الدن دوشموش.
آغى: زهر، سم.	انىك: يىرتىجى، سرت حيوان
آلا گۈزلۈ: ايرى، آچىق - گوى	بالاسى.
گۈزلرى اولان (كىمسە)، شەلا	اوبۇ: بىر نىچە ائو يا چادىردان
گۈزلۈ.	عبارت كىچىك و ابتدائى ياشايش
آلاى: كوتلە، بۇيوك دسته، ازدحام،	يثرى.
چوخلو سايدا آدم، جماعت.	اوباشدان: آلاقارانلىق، سحر تئزدن.
آيغىر: آيقىر، دۇللوك ائركك آت.	اوجوندان: اوجباتىندان، اوزوندن.
ار: ايگيد، قوچاق، باهادير، قهرمان،	اۆركۈ: قورخو، قورخوب قاجما، رم.
پهلوان.	اۆزەنگى: ركاب.
ارگىن: بالغ، رشيد.	اوغراش: قورومساق.
ازل: ايلكىن، قابافكى.	اوغراماق: ۱- قارشىلاشماق، اۆز -
اسرەمىش: اسرىمىش، قىزمىش،	اۆزە گلمك. ۲- گئچمك،
جوشموش.	ياخىنلاشماق.
اگله مك: ايله مك، ساخلاماق،	اۆگج (اۆيج): ۱- اۆچ ياشار ائركك
دوردورماق، دايناندىرماق.	قويون. ۲- بوروق قوچ.
آلتىن اولماق: ال وئرمك،	اولاجاق: ايچىندە ياشاماق اوچون
گوروشمك.	يئر، منزل.

- اۋۇلاق:** اۋو يىرى، شكارگاه.
- اۋىچ:** ← اۋگج.
- اۋىماق:** ۱- ائل، كند، گۆجبه لرین سالان.
- چادير قوردوقلارى يئر.** ۲- قبيله.
- اۋيوتىمك:** دئيرماندا بوغدانى، آرپانى
- و ... اۋنا چئويرمك، چكمك.
- اۋيونىمك:** فخر ائتمك، افتخار ائتمك.
- ايتى:** يئىين، تئز، جلد.
- ايراق:** اۋزاق.
- ايز:** نشان، نشانه، علامت.
- ايفچين:** ايپچين، بوتون، هاميسينى،
- يان - يانا وساغلام شكلده، كامل.
- ايلخى:** آت سۈروسو.
- ايلخىچى:** ايلخى چوبانى، آت
- اوتاران.
- ايلن (ايله ن = اكلن):** دايان، دور.
- اينىلدىمك:** سىز يىلداماق، زار يماق.
- ايو:** جيغير، دار يول.
- ايرنج (ايجرنج):** خوشا گلمهين،
- ديسكىنديريچى، چوخ چيركىن.
- باغير (لار) ياران:** باغير (لار) دلن،
- قورخودان، قورخونج، قورخو
- سالان.
- بالدير:** قىلچانين دال طرفينده ديز
- ايله توپوق آراسينداكى اتلى حصه،
- قيچين ماهيچه سى.
- باياق:** بير آز بوندان قاباق، قاباقجا.
- بره (به ره):** ۱- اۋو گۈزله نيلن يئر،
- پۈسو، ماريق. ۲- چيخاجاق يئر،
- يول، آرائىق، كئچيد.
- بسله مك:** ۱- تربيه ائديب بۇيوتىمك.
- ۲ - يئديريب - ايچيرمك، يئديريب
- كۈكه لىتمك. ۳- قۇروماق،
- ساخلاماق.
- به ره:** باخ: بره
- به لن:** داغ دۇشونده آچيق يئر،
- گديك، داغدا يوكسك گئچيد، داغ
- آشيري مى.
- به يگير:** آنميش (آختالانميش) آت،
- ايگديش، آت.

- بۇچۇق:** يارىم، يارى. (مجاز) قوچاق، ايگيد، زيرك. ۳-
- بۇدرەمك (بۇدرمك):** يىرىيرك يىرىشى (مجاز) گوزل، قشنگ.
- تۇكمە:** گۇركملى، گوزل، ساغلام بىر يىرە ايليشەرك يىخىلاجاق دوروما دوشمك.
- تۇلك:** تۇكونو، يونونو تۇكموش.
- تۇلۇق:** مَشك. **بۇشالماق:** ضعيفلمك، ضعيفلىك
- تۇنجو:** قۇشولمامىش، دۇغمامىش گوسترمك، ارادهسىز اولماق.
- يىچەنك:** يىچىلجىك يىر، اۇتلاق. **يىرچك:** ۱. قولاقلار يىر اوستوندىن
- تۇيشومك:** تۇوشومك، چتىنلىكلە چىخان ساچىن قوس شكىللى
- جايىداق:** اوزون، آرىق. **حصەسى** (قادىنلاردا). ۲. آتىن
- جىدا:** سۇنگو، نىزە، مزرارق. **يالىندان آيرىلىپ، آلىنا تۇكولن**
- جىلغا:** جىلغا، تىيخا، خالص، **توك دستەسى.**
- قاتىشىق سىز، قارىشىق سىز.** **باي انداز:** آياق آلىنا سالىنان شى.
- چاخناشماق:** هامى بىر - بىرىنە **پۇسماق:** گىزلىنچە اوزرىندە گۇز
- دېمك، قارىشىقلىق دوشمك.** **اولماق، گۇزدن قويماق، گۇدمك.**
- چارخاچى:** اۇنجو، قاراوول. **تاس:** ائىلى، گىردە، دىمر قاب؛ تشت؛
- چىشتە (لىك):** ناھار. **لگن.**
- چىچىك:** ۱. آتىن قىچىندا، دىرناغىنا **تولان:** ۱. گوجلۇ دىمدىگى و اوزون
- ياخىن، بوخوولوغون دوز اوستوندا** **قانادلارنى اولان يىرتىجى قوش.** ۲-

- کیچیک و اوستو تۆکلۆ گمیرجک
(غضروف). چچیک یارالانسا یا
استانبول حوققاسی ۱۲۸۰ گرم دیر.
- خوندوز:** قوندوز، سوایتی.
- چرک ائله سه آت یئین قاجانماز.
خینزیر: خنزیر، دونوز، خوک.
- ۲- دیش، اؤزللیکله ده کۆپک
دارتماق: چکمک.
- دیشی (دندان نیش).
داماغا گلمک: کئفی سازالماق.
- چمخمه:** چامخاما، چم - خم، ناز -
غمزه.
- چن:** سیس، رطوبتلی دومان
پرده سی.
- چودار:** حیوان، اؤزللیکله ده قویون -
قوزو آل - وئرچیس.
- چیسکین:** توتقون هوا دا نارین
یاغیش.
- چین - ماچین:** شفاهی ادبیات
اولماق.
- دلی:** حماسه قهرمانلارینین
داشیدیغی آد، داها چوخ ایگید،
ساواشچی.
- دلیقانلی:** گنج، جوان.
- دۆزه نگاه:** دۆز، دۆزن، دۆزنلیک.
- دۇستاق:** زندانی، محبوس.
- اؤرنکلرینده چین و مانچوریانین
ایشلنمه فورماسی، قوزئی چین
یعنی تورکوستانا دا دئییلیدیر.
- حاسان:** حَسَن.
- حوققا:** حقه، اقه، اوقیه، چکی
واحدی. آذربایجاندا دا ایشله نیلن

دۈش: دره نین، تپه نین یاماجی.	سر کر: باشچی، بۇيوك،
دۈش: يوخو، رويآ.	«سر کرده» نین قيسالميشيدير.
دۈيماق: حس ائتمك.	سكسه نمك: ديسكينمك، سيچراماق.
زهم: قورخو.	سۇج: گناه.
زيلتنگ: آتين دال يانيندان بئلينه	سۈكسۈن: بۇيون كۇكو، انسه، پئيسر.
چكىلن ايپ، توققا، اۈركن.	سۇن: اولاد.
ساجماق: تۈكمك، سېمك، يايماق.	سۇنا: ۱- ائركك اۈردك. ۲- گۈل
سار: ۱- سۇرچه گيللردن ييرتيجى	اۈردىي. ۳- (مجاز) قشنگ، گۈزل،
قوش. ۲- ييرتيجى، وحشى. «ترلان	گۈيچك.
اولماز سار نه دئيم؟» اشاره دير بو	سۇيلا: صولت، هييت، قدرت،
آتالار سوزونه: ترلان يئرین سار	حملة.
توتماز. باخ: ترلان.	سيلديریم: چيلپاق، ديك و اوڭا،
سارپ: سيلديریم، يالچين، چوخ	يالچين.
ديك، كئچيلمه سى، اوستونه	سيناق: سينا ما ايشى، امتحان.
چيخيلماسى چوخ چتين اولان.	شپير: آلتى ديللى توپوز.
ساغرى: حيوانين بئلى ايله قويروغو	شوم: شوملانميش تورپاق.
آراسينداكى دولغون و يووارلاق يئر.	شيرمايى: ۱- فيل سۆمويو و يا اونا
ساغساغان: قارقا گيللردن آغ - قارا	بنزر ماده. ۲- صدف. ۳- (مجاز)
تۈكلو قوش، قجله.	صدف كيمي آغايپاق.
سريلمك: ييخيلماق، دارتيلماق.	شيغانديرماق: چوخ يئين چاپديرماق.

شیغماق: چوخ یئین گئتمک،	قۇلان: کۆرپه آت بالاسی.
سالدیرماق.	قۇلچاق: ساواشدا قولو قوروماق
طۇرفه: اینجه، ظریف، فسونکار،	اوچون قولا تاخیلان (گئیلن) دیمیر
دوزلو، ملاحتلی، قشنگ.	یا پولاد قولباغی.
عمود: پولاد توپیوز.	قۇلوق: خدمت.
غنیم: یاغی، دشمن.	قۇمارغا: قۇشاتما، محاصره.
قاری: یاشلی قادین، یاشلی آرواد.	قیزیل قوش: اوو اوچون قوللانیلان
قالخان: سپر.	آلیجی قوش نولاریندان بیرى.
قانچیرغا: یهرین آرخاسیندا	قیلینج: شمشیر.
(قاشلاریندا) شئی باغلاماق اوچون	کرن: دیرک.
اولان نازیک قاییشلار.	کلیک: دیمه میش، یئیشمه میش، کال
قیپک: تونج (برنز) و گوموش سکه.	قوون، یئمیش.
قۇجا: یاشلی ارکک، یاشلی کیشی.	کۇکس: ۱- سینه. ۲- قلب.
قۇرشاماق: بئلینه باغلاماق.	کۇهلن: هارین و یاخشی بسلنمیش
قۇروش: پاخیر (مس) یا گوموش آت.	
سکه، ۴۰ پارا و لئره نین یوزده	گردان: گردن، بوئون.
بیریدیر.	گرمک: آچماق.
قۇزغون: چوخ ایری، برک شیغیان	گۇرز: باشی دیمیر و یا داشدان اولان
ییرتیجی قره قارقا.	توپوز، یارقا کیمی ایشلدیلن، باش
قۇلاج: اوزون.	طرفی ائلی، آغیر دینک.

گۆدۈدە: بدن.

ئاخىر: مال - قارا سۆروسو.

گۆدۈدەلى: ايرى، بۇيوك.

نر: ۱- ائركك دوه. ۲- ائركك.

گۆونمك: اۋيونمك، لۇوغالانماق،

ايگيد، قهرمان.

اينانماق، غرەلنمك.

نۇزلا (موزلا): بير جور بتر باش

گيردين - گيردين: قات - قات،

آغريسى، ميگرن؟ بو آليزليقدان

يوغونلوقدان قات-قات اولموش

قورتارماق اوچون باخيجيلار

(بويون و قارين ائينه سؤيله نر).

يومورتانى يازارديلار، آليز دا او

لاچين: ۱- ييرتيجى، آليجى قوش.

يومورتانى ائوده تاواندان (سقفدن)

۲- (مجاز) ايگيد. ۳- (مجاز)

آسلاردى.

گۆزل، گۆچك.

نەمر: تويدا، نشاندا پايلانان شيرينى،

لاف: بوش، آنلامسيز سۆز.

پول و ...

مال-قارا: ايرى و خيردا بوينوزلو ائو

هاىخيرماق: باغيرماق، هاى - هوى

حيوانلارى. مال - حيوان.

دئيهرك سس چيخارتماق،

مخنت (مۆخننت): مخنت، آلچاق،

گورولداماق.

نامرد، قورخاق.

هايلاماق: سسلەمك، چاغيرماق.

مۇراز: مراد.

هيدان: تربيه سيز، ادب سيز، هرزه،

موغايات اولماق: مواظب اولماق،

هيدان.

قوروماق، گۆزو اوستونده اولماق.

هۆندۆر: اوجا، يوكسك، اوجا بويلو.

ميدانگرد: ميدان قيزيشديران، ميداندا

هوى (هوى): كۆمك، دادا چاتماق.

جولان ائدن.

وارماق: ۱. گئتمك. ۲. يئتشمك.

وئج: شئی، مال.	یالمان: آتین و کیمی (بعضی)
یابا: اوت، سامان و ... توپلاییب	حیوانلارین بوینونون اوست
آتماق، قالدیرماق و ... اوچون	یانینداکی اوزون تۆکلر.
اوزون ساپلی، ایککی یا نئچه دیشلی	یاماچ: داغ و تپه‌نین یان طرفی، یالی؛
آراج.	داغین ان یوکسک نقطه‌سیندن
یابی: آریق، الدن دۆشموش،	آشاغی یئنن یۆنو.
یاراشیق سیز آت.	یاناشماق: یاخینلاشماق.
یاراق: سلاح.	یاووق: یاخین.
یاشار: ... یاشیندا اولان، ... یاشی	یوخا: نازیک، اینجه.
اولان.	یۆگن (یۆین): آتین باشینا کئچیریلن
یاغی: دشمن.	کم و جیلوودان عبارت قوشوق
یال: ۱- آتین و کیمی (بعضی)	آراجلاری.
حیوانلارین بوینونون اوست	یۆن چئویرمک: اۆز چئویرمک، اۆزونو
یانینداکی اوزون تۆکلر. ۲- هۆندور	توتماق.
بیر یئرین تپه‌سی، یۆخوشون باشی.	یۆنه‌لمک: اۆز توتوب گئتمک.

«كوروغلو» حماسه‌سى بىر سىرا تورك و قونشو اۆلكه‌لر آراسىندا گئنىش يايلىمىش و اۇزۇنە اۇزل يىر آلمىشىدىر. «كوروغلو» قهرمانلىق داستانى چوخ بۇيوك بۆلگه‌ده، دوغو اوروپادان توتدو ايران، افغانستان، اورتا آسيا، گۇننى سىبىريه‌دك؛ آذربايجانلىلار، توركيه‌لىلر، توركمه‌نلر، اۆزبك‌لر، آبخازلار، آوارلار، قازاقلار، تاتارلار، قاراقالپاقلار، قاقاووزلار، آجارلار، آيسورلار، لازلار، لىزگىلر، گورجولر، افغانلار، تاجىكلر، كوردلر، اورتا آسيا غربلىرى، ارمنىلر، ... آراسىندا يايلىمىشىدىر. داستان بىر چوخ دىللره او جملەدن بىر سىرا اوروپا ايله روس دىللىرىنه چئورىلىپ، باسلىپ، يايلىپ و اوخوجولارىن ايلگىسىنى چكىمىشىدىر.

بوآرادا همت عليزاده كوراوغلو داستانلارىنىن توپلانماسىنا چوخ زحمت چكىپ بۇيوك خدملر ائتمىشىدىر. او آيرى - آيرى عاشقلاردان توپلايىپ ترتيب ائىدىكى متننى سۆيله‌يىچى عاشقىن دانىشىدىغى شيوه و طرزده اوخوجولارا چاتدىرمىشىدىر. كتاب مختلف ائىللردن، بۆلگه‌لردن و كندلردن توپلاندىغى اوچون سۆز خىزىنه‌مىزه بۇيوك بىر قايناقدىر و ائودولموش سۆزجوكلر و لغتلىرى بىر اينچى كىمى باغرىنا باسىپ قوروماقدادير.